

1. Základní údaje

1.1. Důvody zadání, základní cíle zpracování

V roce 1994 byl zpracován návrh Územního plánu sídelního útvaru Halenkovice, který byl schválen dne 29.9.1994. Návrhové období bylo stanoveno do r. 2010.

Od 1.7.1998 vstoupila v platnost novela stavebního zákona, takže řešení platného územního plánu, zejména po obsahové stránce, již neodpovídala některým novým ustanovením této novely, proto byla v roce 2001 zpracována formou změny č. 5 zásadní úprava územního plánu, řešící celé správní území obce. Do konce r. 2006 bylo schváleno celkem 8 změn tohoto územního plánu. Jedním z hlavních důvodů pro pořízení nového územního plánu, je kromě nové legislativy platné od 1.1.2007 i skutečnost, že původní koncepce z r. 1994, aktualizovaná v r. 2001, již nevyhovuje dnešním podmínkám a obec zároveň postrádá dokument, který by nově definoval základní směry jejího rozvoje. Z těchto důvodů rozhodla Obec Halenkovice o pořízení nového územního plánu.

1.2. Základní cíle zpracování

Cílem územního plánu je stanovení základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání (urbanistická koncepce), uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury, vymezení zastavěného území, ploch a koridorů, zejména zastavitelných ploch a ploch vymezených ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území (plochy přestavby), pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanovení podmínek pro využití těchto ploch a koridorů. Územní plán v souvislostech a podrobnostech území obce zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu se zásadami územního rozvoje kraje a s politikou územního rozvoje.

Předmětem Územního plánu Halenkovice bude řešení celého správního území s důrazem na uspořádání jeho zastavěných a zastavitelných částí.

Základním předpokladem kompetentního rozhodování je dokonalá a objektivní znalost současného stavu obce. Tento stav lze spolehlivě a přehledně dokumentovat právě v průzkumech a rozbořech, které jsou nezbytný, podkladem pro další zpracování územně plánovací dokumentace. Úkolem průzkumů a rozborů je nejen objektivní poznání a vyhodnocení současného stavu, ale i disproporcí a střetů v území, rozvojových tendencí, předpokladů a možností rozvoje obce. Těžiště práce spočívá především v komplexní sumarizaci maxima objektivních informací o území.

Zakázka *Územní plán Halenkovice - Průzkumy a rozboř obce* byla zpracována na základě Smlouvy o dílo č. 07/2006 uzavřené mezi Obcí Halenkovice a ing. arch. Vladimírem Dujkou.

2. Požadavky vyplývající z politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace vydané krajem, popřípadě z dalších širších územních vztahů

2.1. Požadavky vyplývající z politiky územního rozvoje

V *Politice územního rozvoje České republiky* schválené usnesením Vlády české Republiky ze dne 17. května 2006 č. 561, byly mj. vymezeny rozvojové oblasti a rozvojové osy. Rozvojové oblasti jsou vymezeny správními obvody obcí s rozšířenou působností (ORP), ve kterých se projevují zvýšené požadavky na změny v území z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu a těch, které svým významem přesahují území jednoho kraje. Rozvojové osy jsou vymezeny správními obvody ORP s výraznou vazbou na významné dopravní cesty. Řešené území obce Halenkovice (ORP Otrokovice) je součástí Rozvojové oblasti Zlín - OB9 a Rozvojové osy OS5 (Katowice–) hranice ČR–Ostrava–Břeclav–hranice ČR (–Wien).

Rozvojová oblast OB9 je charakteristická silnou koncentrací obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž značná část má republikový význam; podporujícím faktorem rozvoje je poloha (Otrokovice) na II. tranzitním železničním koridoru a uvažovaná rychlostní silniční propojení: Zlína prostřednictvím R49 s dálnicí D1 u Hulína a Otrokovíc prostřednictvím R55 z Hulína do Břeclavi.

Rozvojová osa OS5 symbolizuje jednak tradiční průchodní směr mezi jižní a severní Evropou, který se na Moravě rozděluje na dvě větve: západní (opírá se o velká města Brno a Olomouc propojená dálnicí D1 a rychlostní silnicí R46) a východní (sleduje komunikačně nejvhodnější propojení Pomoravím s trasou II. tranzitního železničního koridoru a perspektivním vedením rychlostní silnice R55 Hulín– Břeclav); jak obě větve rozvojové osy, jednak zejména též společný úsek Lipník nad Bečvou– Ostrava–Polsko (s průběhem nové dálnice D47) nepochybně vyvolají inovační a rozvojové podněty s mezinárodním přesahem v odpovídajících územních pásech .

Z *Politiky územního rozvoje České republiky* dále vyplývají pro územní plán obce Halenkovice tyto obecné požadavky:

- Vytvářet předpoklady pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel v území.
- Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz urbanistické struktury území, struktury osídlení a kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice.
- Při stanovování funkčního využití území zvažovat jak ochranu přírody, tak i hospodářský rozvoj a životní úroveň obyvatel; hledat při tom vyvážená řešení ve spolupráci s obyvateli a dalšími uživateli území.
- Stanovit podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajistit ochranu nezastavěného území. Vytvářet předpoklady pro nové využívání opuštěných areálů a ploch
- Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), s cílem zachování a rozvoje jejich hodnot . Podporovat propojení z hlediska cestovního ruchu atraktivních míst turistickými cestami, které umožňují celosezónní využití pro různé formy turistiky (např. pěší, cyklo, lyžařská, hipo).
- Vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na prostupnost krajiny. Dopravní a technickou infrastrukturu umísťovat s ohledem na minimalizaci fragmentace krajiny, je-li to účelné, do společných koridorů.
- Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, eroze atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umísťování opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k rozlivům povodní. Vymezovat zastavitelné plochy v záplavových

územích jen ve výjimečných případech a zvláště zdůvodněných případech. Vymezovat a chránit zastavitelné plochy pro přemístění zástavby z území s vysokou mírou rizika vzniku povodňových škod. Vytvářet v území podmínky pro odstraňování důsledků náhlých hospodářských změn.

- Předcházet při změnách nebo vytváření urbánního prostředí prostorově-sociální segregaci s negativními vlivy na sociální soudržnost obyvatel.

2.2. Požadavky vyplývající z územně plánovací dokumentace vydané krajem

1. ÚPN VÚC Zlínská aglomerace

Správní území obce Halenkovice bylo řešeno Územním plánem velkého územního celku Zlínská aglomerace (ÚPN VÚC ZA), který byl schválen v r. 1994. V r. 1997 byla schválena jeho změna č.1., v r. 2000 změna č. 2, v r. 2003 změna č. 3, v r. 2004 změna č. 4 a v r. 2006 změny č. 5 a 6. Z uvedeného ÚPN VÚC vyplývají pro územní plán obce Halenkovice následující požadavky na zpracování:

- ploch nadregionálního ÚSES
a respektování
- stávající trasy VTL plynovodu a regulační stanice VTL/STL
- stávajících areálů zemědělské výroby¹
- Přírodního parku Chřibý

2. Rozvojové programy a koncepce Zlínského kraje

- Zlínský kraj má zpracovanou rozvojovou dokumentaci, obsaženou ve Strategii rozvoje Zlínského kraje. Z uvedené *strategie* nevyplývají pro území obce Halenkovice žádné konkrétní požadavky.
- Krajský úřad Zlínského kraje má schválený Plán rozvoje vodovodů a kanalizací ZK (schválen usnesením č.770/Z26/O4 na 26.zasedání Zastupitelstva ZK dne 20.10.2004). Návrh zásobování vodou a odkanalizování obce musí být v souladu s touto koncepcí.
- Z Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje, který byl schválen 22.9.2004, nevyplývají pro území řešené touto změnou žádné požadavky na řešení nebo zpracování.
- Krajský úřad Zlínského kraje má zpracovaný Program snižování emisí a imisí Zlínského kraje. Dle analýz se obec Halenkovice nenachází v oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. V návrhu územního plánu bude nutno posoudit zda nedojde k negativnímu ovlivnění kvality ovzduší a zda nebude docházet ke zvyšování emisí.
- Návrh územního plánu bude respektovat dokument Zlínského kraje Koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje.

3. Zadání Zásad územního rozvoje Zlínského kraje

Dne 16. 3. 2005 Zastupitelstvo Zlínského kraje schválilo svým usnesením č. 0054/Z03/05 pořízení nového územního plánu, v souladu s novelou stavebního zákona č. 437/2004 Sb., pro celé své území. Pořizovatel zahájil práce na Návrhu zadání ÚPN VÚC ZK plnění současné funkce souborného stanoviska, které vycházelo ze zpracované a projednané Územní prognózy Zlínského kraje (ÚPG ZK). Projednaný a dohodnutý návrh Zadání ÚPN VÚC Zlínského kraje byl schválen Zastupitelstvem Zlínského kraje dne 20.12.2006 (usnesení č. 0472/Z16/06). Dle ust. § 187 odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, s účinností od 1.1.2007, se schválené Zadání ÚPN VÚC Zlínského kraje považuje za schválené Zadání zásad územního rozvoje Zlínského kraje (ZUR ZK).

Z uvedeného zadání ZUR ZK vyplývají pro územní plán obce Halenkovice následující požadavky na zpracování:

¹ V grafické části ÚPN VÚC chybně vyznačeny; naopak chybí největší areál ŽV Bábolná)

- trasy VVN 110 kV
- ploch nadregionálního a regionálního ÚSES a respektování
- vodovodních řadů nadmístního významu
- vysokotlakého plynovodu
- aktivních a pasivních svahových deformací
- přírodního parku Chřiby
- přírodní památky Budačina
- lokality soustavy Natura 2000 *Chřiby* (přírodní stanoviště)

A.3. Požadavky vyplývající z dalších širších územních vztahů

Z širších vztahů v území nevyplývají pro řešení územního plánu žádné nové požadavky vyjma požadavků vyplývajících z ÚPN VÚC Zlínská aglomerace a schváleného zadání ZUR Zlínského kraje.

A.4. Význam a funkce obce ve struktuře osídlení

Obec Halenkovice je nejzápadnější obcí zlínského okresu, leží západně od Napajedel a od krajského města Zlína je vzdálena cca 15 km, v blízkosti hlavní spojnice dvou urbanizačních os: nadregionální osy Pomoraví - probíhající od severu k jihu - a regionální osy Podřevnicka - probíhající od západu k východu. Halenkovice jsou součástí Zlínské aglomerace. Střediskem osídlení obvodního významu pro Halenkovice jsou Otrokovice.

Z hlediska silničních dopravních vztahů je obec Halenkovice napojena na hlavní silniční síť, tvořenou zde silnicí I/55 Přerov - Otrokovice - Staré Město - Břeclav (R 55) prostřednictvím silnice III/36747 Napajedla - Halenkovice - Spytihněv. Železniční spojení je umožněno přes železniční stanici Napajedla ležící na železniční trati č. 330 Přerov - Břeclav ve vzdálenosti 3 km. Východně od Halenkovice je v řečišti řeky Moravy vedena výhledová trasa plavebního kanálu Dunaj - Odra - Labe. V blízkých Otrokovicích je civilní letiště. Dálniční, letecká ani vodní doprava zde své zájmy nemají.

Obec Halenkovice sousedí na severu s k.ú. Lubná u Kroměříže, k.ú. Vrbka u Sulimova a k.ú. Nová Dědina. Tyto hranice současně tvoří i hranici mezi okresy Zlín a Kroměříž. Na severovýchodě sousedí Halenkovice s k.ú. Žlutava, na východě s k.ú. Napajedla a na jihovýchodě s k.ú. Spytihněv. Na jihozápadě sousedí Halenkovice s k.ú. Kudlovice a na západě se k.ú. Košíky. Tyto hranice současně tvoří i hranici mezi okresy Zlín a Uherské Hradiště. Celková výměra katastrálního území Halenkovice činí 2002 ha.

Západní část katastrálního území Halenkovice leží v Přírodním parku Chřiby.

Svým charakterem zástavby vytvářejí Halenkovice zcela ojedinělý typ obce, jejíž struktura byla utvářena čtyřmi samostatnými ulicovkami (3 údolní a jedna hřebenová: 1. Pláňavy, Záhumení, Dědina, 2. Kateřinice, 3. Zádřinové a 4. Dolina), terénně i prostorově oddělenými, s výškovými rozdíly 40-70 m. Západní ulicovka v údolí potoka Vrbka (Dolina) přechází v Lipové, Zemanové, Diviny a Kržle. Tyto ulicovky jsou navzájem propojeny komunikacemi a pěšími cestami a vytvářejí tak celek mimořádně rozptýlené sídelní struktury. Části Zemanové, Kržle a Diviny, kde zůstala částečně zachována historická pasekářská zástavba, jsou charakteristické smíšenou funkcí bydlení a rekreace, která svým významem daleko přesahuje hranice obce.

Halenkovice jsou samostatným izolovaným sídlem a nejsou srostlé s žádnou další obcí nebo její částí. Obec využívá část chybějící základní vybavenosti a vyšší občanskou vybavenost zejména v Napajedlích a Otrokovicích, ostatní vyšší občanská vybavenost je využívána ve Zlíně.

V návrhu řešení územního plánu se předpokládají požadavky jak pro řešení vzájemných vztahů částí obce při řešení dopravní a technické infrastruktury, tak i vztahů se sousedními obcemi, a to zejména v souvislosti s uvažovaným vedením velmi vysokého napětí 110 kV, jehož vymezený koridor zasahuje i do východního okraje k.ú. Halenkovice.

3. Přírodní podmínky

3.1. Klimatické poměry

Klimaticky leží řešené území na rozhraní teplé oblasti (varianta T2) a mírně teplé oblasti (varianta MT11) a je charakteristické dlouhým, teplým a mírně suchým až suchým létem. Přechodné období je krátké až velmi krátké s mírně teplým až teplým jarem a podzimem. Zima je krátká, mírně teplá a velmi suchá, s krátkým až velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.

Tab. 3.1. Vybrané charakteristiky jednotlivých klimatických oblastí

	T 2	MT 11
počet letních dnů	50 - 60	40 - 50
počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více	160 - 170	140 - 160
počet mrazových dnů	100 - 110	110 - 130
počet ledových dnů	30 - 40	30 - 40
průměrná teplota ledna	-2 - -3	-2 - -3
průměrná teplota července (°C)	18 - 19	17 - 18
průměrná teplota dubna (°C)	8 - 9	7 - 8
průměrná teplota října (°C)	7 - 9	7 - 8
průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	90 - 100	90 - 100
srážkový úhrn za vegetační období (mm)	350 - 400	350 - 400
srážkový úhrn v zimním období (mm)	200 - 300	200 - 250
počet dnů se sněhovou pokrývkou	40 - 50	50 - 60
počet dnů zamračených	120 - 140	120 - 150
počet dnů jasných	40 - 50	40 - 50

Tab. 3.2. Vysvětlivky k tab. č. 3.1

letní den	$t_{\max} \geq 25\text{ °C}$	zimní období	měsíce X - III
mrazový den	$t_{\min} \leq -0,1\text{ °C}$	jasný den	$N_d \leq 2/10$
ledový den	$t_{\max} \geq -0,1\text{ °C}$	zamračený den	$N_d \leq 8/10$
vegetační období	měsíce IV - IX	N_d : průměrná oblačnost (v desetinách pokrytí oblohy)	

Sluneční záření a oblačnost

Průměrné roční úhrny globálního záření se pohybují kolem hodnoty 3850 MJ.m⁻². Průměrná roční oblačnost (v desetinách pokrytí oblohy) se pohybuje mezi 6,0 až 6,5, přičemž nejvyšší oblačnost pozorujeme v prosinci, nejnižší obvykle v srpnu.

Teplota vzduchu

Průměrná roční teplota vzduchu se pohybuje mezi 8,0 až 8,5 °C, přičemž nejchladnějším měsícem je leden, nejteplejším červenec. Průměrná denní maxima teploty vzduchu se v nejteplejším měsíci pohybují kolem hodnoty 23,5 °C. Průměrná denní minima teploty vzduchu klesají v nejchladnějším měsíci zimy na -5 až -5,5 °C. V červenci se průměrná denní minima pohybují kolem 12,0 °C.

Charakteristické průměrné denní teploty vzduchu

- Průměrná denní teplota vzduchu $\leq 0\text{ °C}$ charakterizuje nástup a $\geq 0\text{ °C}$ konec zimy. V průměru zde začíná zima koncem druhé prosincové dekády a končí koncem druhé dekády února.
- Velké vegetační období, v němž začínají jednoduché projevy života rostlin, znamená nástup jara a konec podzimu. Je charakterizováno průměrnou denní teplotou 5 °C a vyšší. V řešeném území začíná v polovině třetí březnové dekády a končí na přelomu první a druhé dekády listopadu.

- Malé vegetační období s průměrnou denní teplotou 10°C a více začíná v řešeném území v polovině poslední dekády dubna a končí koncem první říjnové dekády.
- Průměrnou denní teplotou 15°C a více je určeno letní období. To zde začíná na přelomu května a června a končí v polovině první dekády září.

Vlhkost vzduchu

Průměrná roční relativní vlhkost vzduchu se pohybuje kolem 77 %, přičemž nejvyšších hodnot dosahuje v prosinci, nejnižších v dubnu.

Atmosférické srážky

Průměrné roční úhrny srážek se pohybují kolem hodnoty 610 mm, přičemž nejvíce srážek spadne v červnu až červenci, nejméně v lednu až únoru. Roční srážkové úhrny překročené s pravděpodobností 1% se pohybují těsně nad hodnotou 900 mm.

Vítr

Co se týká převládajících větrů, převahu mají směry ze severního (severozápadního) kvadrantu.

Mezoklimatické poměry

Řešené území většinou nepatří mezi oblasti s četným výskytem místních inverzí teploty vzduchu. Západní část území patří mezi plochy charakterizované větším přemísťováním chladného vzduchu ze svahů směrem do údolí v noci.

3.2. Geologické poměry

Geologický podklad území je budován třetihorními paleogenními sedimenty flyšového pásma Západních Karpat (magurský flyš).

Horniny magurského flyše jsou paleocenního až eocenního stáří a jsou zastoupeny v řešeném území jednotkou račanskou. Račanská jednotka se zde vyznačuje vrstvami

Zlínské (a svrchní zlínské)

Jedná se o flyšové střídání jílovců zčásti vápnitých a pískovců převážně glaukonitických s převahou složky pelitické. *Slínovce a vápnité jílovce* převládají nad jílovcem, vystupují ve vrstvách několik málo decimetrů až 90 cm silných. Jsou šedé, zelenošedé, šedozelené, olivově zelené, světle šedozelené, hnědošedé, šedohnědavé až čokoládově hnědé. Občas jsou žlutohnědé, okrově žluté jílovce vápnité tmavošedě proužkované. Hnědé jílovce vápnité i nevápnité vystupují porůznu ve vrstvách 5 - 350 cm silných. Jsou většinou proměnlivě jemně písčité a drobně slídnaté, místy až silně jemně písčité, přecházejí v jílovité břidličnaté pískovce (5 - 15 cm). Odlučnost mají někdy lavičkovitou (3 - 4 cm) nebo ploše lasturnatou, nedokonale břidličnatou nebo kusovitou. Jílovce a slínovce různých barev se střídají buď ve vrstvách až 1 - 2 cm silných, nebo proužkovitě ve vrstvách nejčastěji 2 až 20 cm silných. Nejvíce rozšířené *pískovce* jsou *glaukonitické* jemnozrné až středně zrnité, vzácně i hrubě zrnité, nejčastěji v lavičích 0,1 - 700 cm, ojediněle až 10 m, nejčastěji 50 - 400 cm silných. Jsou světle šedé, zelenošedé i šedozelené, nevápnité, křemitovápnité i vápnité. Některé lavičky bývají naspodu hrubozrné, arkózovité. Jsou masivní nebo s lavičkovitou dělitelností (10 - 30 cm), při navětrání deskovitě odlučné, v nejvyšší poloze laviček někdy křivolupenné. Silné lavičky glaukonitických pískovců nebo plochy s jejich nahloučenými lavičkami se dají někdy směrně sledovat na vzdálenosti až několika kilometrů a místy tvoří v terénu morfologicky nápadné drobné hřebítky. Pískovce zlínských vrstev jsou jednoduše nebo vícenásobně zvrstvené, gradačně nebo i laminované, někdy s laminací konvolutní. Mocnost zlínských vrstev je silně proměnlivá, ovlivněná poeocenní denudací (odhaduje se na 1 700 - 2 300 m).

Soláňské

Spodní soláňské vrstvy se vyznačují značnou faciální proměnlivostí horizontální i vertikální. Mocnost je 180 - 500 m. Jde o flyšové vrstvy s převahou vývoje pískovcovo-jílovcového. *Pískovce* jsou jemnozrnné až hrubě zrnité, místy slepencovité, někdy arkózoité, vápnité, křemitovápnnité nebo až skelné. Jsou nejčastěji 20 až 120 cm, někdy až přes 2 m silné. V některých lavicích jsou deskovitě až břidličnatě odlučné, slídnaté, s rostlinnou drtí na odlučných plochách. *Jílovce* ve vrstvách 5 - 360, nejčastěji 5 - 70 cm silných jsou šedé (někdy až černošedé), zelenavé, někdy rudé, rudohnědé, místy proměnlivě jemně písčité a drobně slídnaté. Silnější vrstvy a polohy jílovcové provázejí místy tenké lávky modrošedých nebo zelenavých křemitovápnnitých pískovců s kostkovitým rozpadem.

Svrchní vrstvy soláňské slepencovito - pískovcové mají naprostou převahu složky psamiticko - psefitické. Jejich mocnost se odhaduje nejméně na 150 - 300 m. *Pískovce*, převážně středně až hrubě zrnité až drobně slepencovité, bělošedé, šedé i modrošedé jsou většinou silně navětralé, světle žlutavě hnědavé až nažloutlé. Často snadno drolivě rozvětrávají v písek a štěrčík. Některé jsou teprve v hlubokých odkryvech (pod 15 - 20 m) modrošedé, vápnité, pevnější. Časté jsou pískovce arkózoité se zkaolinizovanými živci. V hrubě zrnitých odrůdách bývají nepravidelně řídce vtroušená zrna křemene a narůžovělých nebo bělavých živců. Spodní části silnějších lavic pískovcových jsou často drobně slepencovité a přecházejí i do drobnozrnných slepenců (0,5 - 2 cm). Pískovcové lavice jsou 0,4 - 7 m silné, často bez proplátek, nahlouchené v polohách 15 až 20 cm silných. Někdy mají čočkovité, šmouhovité a hnízdivité partie, drobně slepencovité, neostře omezené. Hlavním klastickým materiálem je různobarevný křemen, dále tmavé fylity, různé vápence a jílovcové závalky. Drobnozrnné slepence vystupují někdy i v samostatných lávkách a lavicích (30 cm i silnějších). *Jílovce* olivově žlutozelené, šedozeleň (někdy tmavě skvrnitě), šedé, olivově hnědé a žlutohnědé proužkované zelené, někdy i rudé, někdy proměnlivě písčité a slídnaté jsou nejčastěji 3 - 15 cm, vzácně až 40 cm silné. Někdy jsou slabě vápnité. Místy tvoří proplátky modrošedé, šedohnědé, hnědé, silně světle slídnaté, pískovce hnědě proužkované s rostlinnou sečkou, lupenité. V silnějších jílovcových vložkách jsou někdy proužky a čočky jemnozrnných nevápnnitých pískovců.

Belovežské

Jde o jílovce zčásti pestré s lávkami křemitovápnnitých nebo nevápnnitých pískovců. Převládá drobně rytmický vývoj flyšový s převahou složky pelitické (poměr j : p je nejčastěji 2 až 3 : 1, místy 1 : 1, některé polohy jsou bez pískovců). Mocnost je 100 - 200 m, stáří spodní eocén - spodní část středního eocénu. *Jílovce* jsou většinou rudohnědé a rudé s nejrůznějšími odstíny barev šedých a zelených. Někdy jsou slabě vápnité, tmavošedě skvrnitě, občas hnědě nebo okrově proužkované. Někdy jsou pelity jemně slídnaté, místy dosti silně jemně písčité. Mívají odlučnost lavicovitou, deskovitou i nedokonale břidličnatou. Rozpad je hrubě střeptovitý, střípkovitý, kusový, kouskovitý, lupenitý. *Pískovce* vystupují v lávkách 1 - 18 cm, méně často až 60 cm silných. Hlavní typy jsou modrošedý - šedý, jemnozrnný pískovec vápnitý (2 - 5 cm) nebo křemitovápnnitý, zelený lavičkovitý pískovec glaukonitický (3 - 4 cm), nazelenalý, světle nebo tmavošedý, vápnitý silně slídnatý pískovec (2 - 3 cm), zelenavé až šedozeleň křemité pískovce (až 18 cm), někdy skelné. Často mívají pískovce na puklinách černé - nafialovělé povlaky Mn-oxidů.

Pleistocenní uloženiny řešeného území náleží jednak typu fluvialnímu (náplavy vodních toků) a dále jsou to především sedimenty eolické (spraše). K holocenním sedimentům zde patří uloženiny údolních niv, svahových hlín, které vznikly na sedimentech pleistocenních.

3.3. Geomorfologické poměry

Podle geomorfologického členění ČSR (Demek J. a kol., 1987) leží řešené území v provincii Západní Karpaty. Regionální členění reliéfu ukazuje následující přehled:

Tab. 3.3. Geomorfologické regionální členění reliéfu

Provincie	Subprovincie	Oblast	Celek	Podcelek	Okrsek
-----------	--------------	--------	-------	----------	--------

Západní Karpaty	Vnější Západní Karpaty	Slovensko – moravské Karpaty	Chřiby	Halenkovická vrchovina	Kostelanská vrchovina
-----------------	------------------------	------------------------------	--------	------------------------	-----------------------

Převážná většina řešeného území je tvořena plochou Kostelanskou vrchovinou (erozně denudační reliéf s plošinami, široce zaoblenými hřbety a různou měrou zahloubenými údolími).

Geomorfologický vývoj území byl velmi složitý. Po vyvrásnění a nasunutí příkrovů převládá sub-aerický vývoj. Následné dlouhé období působení erozně denudačních procesů, přerušované etapovitými tektonickými zdvihy, vedlo ke vzniku zarovnaných povrchů, jejichž zbytky dnes nacházíme v podobě plošin a široce zaoblených hřbetů. Při styku s Hornomoravským úvalem jsou poměry zarovnaných povrchů komplikovány mladými pohyby na zlomech. Období kvartéru se svými četnými klimatickými změnami se vyznačovalo intenzivním zahlubováním vodních toků a rozčleňováním staršího reliéfu. Rozdíly v odolnosti a tektonickém vývoji vedly k důležité hydrografické změně. Poklesem Dolnomoravského úvalu a zpětnou erozí došlo k odvedení řeky Moravy z Vyškovské brány do Napajedelské brány a dále do Dolnomoravského úvalu. V pleistocénu se projevila zvýšená modelační eolická činnost a mohutné nánosy spraší překryly starší erozně denudační tvary reliéfu. Ze současných procesů se nejvíce uplatňuje akcelerovaná eroze (vodní i větrná). Významným reliéfovým činitelem je také člověk (antropogenní reliéf).

3.4. Půdní poměry

1. Základní údaje

Podkladem pro určení pedologických poměrů se staly mapy bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ) a komplexní průzkum půd z roku 1962. V následujícím textu jsou uvedeny základní pojmy klasifikační soustavy bonitace.

HPKJ - Hlavní půdně klimatická jednotka

Je nejvyšší taxonomická jednotka soustavy, která je charakterizována kombinací ekologicky podobných typů a subtypů, půdních substrátů, zrnitostí, vláhového režimu a klimatu. Vzniká kombinací klimatického regionu a hlavní půdní jednotky. Faktory sklonitosti, expozice, skeletovitosti a hloubky půdy rozčleňují HPKJ a BPEJ.

BPEJ - Bonitovaná půdně ekologická jednotka

Je základní oceňovací a mapovací jednotkou bonitační soustavy. Vlastnosti BPEJ jsou určeny hlavní půdně klimatickou jednotkou rozšířenou o charakteristiky sklonitosti, skeletovitosti, hloubky půdního profilu a expozice podle dohodnutých kritérií. BPEJ zahrnuje plochy s přibližně shodnou kvalitou půdy.

Vedle těchto bonitačních kategorií existují další, které sice nemají samostatný význam v bonitační soustavě, ale jsou však potřebné pro vytváření samostatných bonitačních kategorií. Jsou to:

KR - Klimatický region

zahrnuje území s obdobnými klimatickými podmínkami pro růst a vývoj zemědělských plodin. Klimatické regiony byly zpracovány výhradně pro účely bonitace zemědělského půdního fondu.

HPJ - Hlavní půdní jednotka

je syntetická agronomizovaná jednotka, charakterizovaná genetickým půdním typem, subtypem, geologickým substrátem a zrnitostí. Hlavní půdní jednotka vyjadřuje tedy základní vlastnosti půdy včetně určitého charakteru skeletovitosti, hloubky půdního profilu a vláhového režimu v půdě.

2. Podíl substrátů na vývoji půd

Nivní uložení

Jsou to aluviální, povodňové sedimenty. Složení sedimentů je závislé na petrografickém složení a stavbě celého povodí nad daným místem. Nivní uložení jsou zde většinou nevápnité.

Karpatský flyš

Povaha karpatského flyše je rozmanitá, většinou se jedná o typické střídání jílovců a pískovců, většinou slabě vápnitých. Půdy vyvinuté na karpatském flyši mají v závislosti na procesu zvětrávání různě hloubkově omezený půdní profil. Povaha flyšových zvětralin je rovněž rozmanitá - písčité až jílovité. Všeobecně jsou v půdách rozšířeny pískovcové úlomky, neboť vločky pískovců se vyskytují i v břidlicových souvrstvích. Půdy vzniklé na takovémto podkladu mají horší fyzikální i chemické vlastnosti, písčitou až písčito-hlinitou zrnitost s nejružnější příměsí skeletu. Jedná se o půdy vysychavé se slabě kyselou reakcí. Obsah skeletu v ornici je 0 - 10 %.

Spraše

Spraš je nezpevněný pórovitý sediment, slabě propustný, zpravidla bez vrstevnatosti. Tvoří ho prachové částice, vyskytuje se však i hrubší písčité a jemnější jílovité frakce. Spraš je světle žluté až hnědavé barvy, časté jsou vápnité konkrece (cicváry) a svislé vápencové rourky na místech kořenových systémů rostlin. Spraše se většinou vyskytují v sériích mocných několik metrů, mezi nimi jsou obvykle fosilní půdy. Na takovýchto podkladech se vyvinuly půdy s dobrými chemickými a fyzikálními vlastnostmi. Obecně jsou spraše a sprašové hlíny matečným materiálem pro černozemě a hnědozemě. Spraše pokrývají velkou část řešeného území.

Sprašové hlíny

Je to nezpevněný sediment velmi podobný spraši. Vzniká obvykle vyluhováním CaCO_3 ze spraše působením srážkové vody za vzniku jílu.

3. Půdní typy

V řešeném území převládají hnědé půdy nasycené (časté jsou i hnědé půdy kyselé), hnědozemě (degradované) a illimerizované půdy.

4. Zastoupení jednotlivých BPEJ v k.ú. Halenkovice

3.08.10 (III), **3.08.50** (IV), **3.10.10** (II), **3.14.00** (II), **3.14.10** (III), **3.24.11** (IV), **3.24.41** (IV), **3.24.51** (IV), **3.41.67** (V), **3.41.77** (V), **3.41.89** (V), **3.58.00** (II), **3.71.01** (V).

Pozn. V závorce za kódem BPEJ je vždy uvedena i třída ochrany ZPF dle Metodického pokynu MŽP čj. OOLP/1067/96

Tab. 3.4. Charakteristika zastoupených hlavních půdních jednotek

HPJ	Charakteristika
08	Černozemě, hnědozemě i slabě oglejené, vždy však erodované, převážně na spraších, zpravidla ve vyšší svazitosti, středně těžké
10	Hnědozemě (typické, černozemní), včetně slabě oglejených forem na spraši, středně těžké s těžší spodinou, s příznivým vodním režimem

Tab. 3.4. Charakteristika zastoupených hlavních půdních jednotek - pokračování

HPJ	Charakteristika
14	Illimerizované půdy a hnědozemě illimerizované, včetně slabě oglejených forem na sprašových hlínách a svahovinách, středně těžké s těžkou spodinou, vláhové poměry jsou příznivé
24	Hnědé půdy a hnědé půdy kyselé na usazeninách karpatského flyše, středně těžké až těžké, většinou šterkovité, středně zásobené vláhou
41	Svažité půdy (nad 12 °) na všech horninách, středně těžké až těžké s různou šterkovitostí a kamenitostí nebo bez nich, jejich vláhové poměry jsou závislé na srážkách
58	Nivní půdy glejové na nivních uloženinách, středně těžké, vláhové poměry méně příznivé, po odvodnění příznivé
71	Glejové půdy při terasových částech úzkých niv, středně těžké až velmi těžké, zamokřené, po odvodnění vhodné pro louky

3.5. Hydrologické poměry

1. Podzemní vody

Prosté podzemní vody jsou vázané na málo mocné vrstvy rozpukaných pískovců flyšových souvrství. Prameny toků jsou v oblasti puklinových podzemních vod s malou vydatností. Zásoby podzemních vod jsou zde doplňovány většinou sezónně. Nejvyšších úrovní dosahují v květnu až červenci, nejnižších většinou v říjnu až listopadu. Průměrný specifický odtok podzemních vod se zde pohybuje pod 1 l.s⁻¹.km⁻².

2. Povrchové vody

Řešeným územím protéká Halenkovický potok tvořící východní hranici řešeného území. Na jeho toku se nachází nefunkční průtočná malá vodní nádrž. Halenkovický potok má rozkolísaný průtok, poněvadž retenční schopnost povodí je poměrně nízká. Nejvyšší odtok je v březnu až dubnu, nejnižší je koncem léta do zimních měsíců. Největším pravým přítokem řešeného území Moravy je Vrbka, která pramení západně od Nové Dědiny ve výšce 330 m. n. m. a ústí u Babic ve 180 m n. m.

Všechny vodní toky mají rozkolísaný průtok, poněvadž retenční schopnost povodí je nízká. Celé zájmové území patří mezi oblasti se středně velkým vodohospodářským potenciálem. Specifický odtok se pohybuje mezi 2 až 4 l.s⁻¹.km⁻². V hydrologické bilanci převažuje výpar nad odtokem (poměr přibližně 4 : 1).

3.6. Biogeografické poměry

Biogeograficky patří řešené území do provincie stredoevropských listnatých lesů, do podprovincie západokarpatské. Převážná část řešeného území leží v **chříbském** biogeografickém regionu (3.2), pouze do jižního okraje zasahuje **žďánicko-litenčický** bioregion (3.1).

3.7. Krajinné oblasti PP Chříby

V rámci zpracování Urbanistické studie Chříby bylo v řešeném území vylišeno 30 krajinných oblastí s odlišnými přírodními podmínkami, způsobem jejich využívání a s odlišným krajinným rázem. Pro všechny vylišené krajinné oblasti byl proveden rozbor krajinotvorných činností, které jejich krajinný ráz podmiňují.

Do řešeného území k.ú. Halenkovice zasahují krajinné oblasti č.: 11. **Halenkovické paseky** (jižní polovina katastru), 12. **Halenkovická vrchovina** (jihovýchodní část katastru), 13. **Kostelanská vrchovina** (severní část katastru), 17. **Velehradská pahorkatina** (jižní okraj katastru) a 23. **Jankovická vrchovina** (západní okraj katastru).

11. Halenkovické paseky; 12. Halenkovická vrchovina

1. Široké plošiny rozvodných hřbetů spadají táhlými mírnými až kratšími příkrými svahy do různou měrou zahloubených údolí. Reliéf budovaný paleogenními sedimenty magurského flyše je silně náchylný k tvorbě sesuvů, silně ohrožen vodní erozí.
2. Na zarovnaných plošinách a mírných svazích převažují hnědozemě, jinde erodované hnědozemě a hnědé půdy. Průměrný produkční potenciál celku je dán kontrastním uspořádáním ploch produkčního potenciálu od nejnižšího až po nejvyšší. Skutečnost, že území leží na hranici 2. a 3. vegetačního stupně, je určující pro mozaiku a prolínání potenciálních společenstev bukových doubrav a dubových bučin.
3. Podnebí převážně teplé (až mírně teplé), mírně suché až mírně vlhké (kolem 650 mm srážek), s normálním až delším slunečním svitem, roční teplotou 8-8,5°C, teplotou vegetačního období 14-15°C, trváním období plné vegetace 160-170 dnů a sumou teplot nad 10° vesměs 2500 až 2600°C.
4. Na většině území převažuje bezlesí. Rozptýlená zeleň je tvořena remízky, křovinatými plochami a liniovými porosty. V severní části, mezi Žlutavou, Dobrou Dědinou a Bělovem se vyskytují kompaktnější lesní porosty, které jsou tvořeny směsicí jehličnanů a listnáčů s převahou dubu, buk a smrku. Listnáče převažují, jehličnany jsou spíše při okrajích (hlavně severních) porostů.

13. Kostelanská vrchovina

1. Široce zaoblené hřbety s rozvodnými plošinami spadají poměrně strmými svahy do krátkých, bočních údolí rychle se zahlubujících směrem k hlouběji zařezaným hlavním údolím. Svahy jsou silně ohroženy vodní erozí a sesuvy.
2. Převažují hnědé půdy, na plošinách méně ohrožených erozí místy ilimerizované půdy, produkční potenciál půd odlesněných enkláv je až průměrný, jinde nízký. V jednotce dominuje 3.v.s. s potenciálními společenstvy dubových bučin a typických dubových bučin.
3. Klima je převážně mírně teplé (roční teplota 7,5-8,5°C), mírně vlhké (kolem 700 mm srážek za rok), s teplotou vegetačního období 13,5-14,5°C, délkou období plné vegetace 155-165 dnů, sumou teplot nad 10°C 2300 - nad 2500°C.

17. Velehradská pahorkatina

1. Plochý reliéf tvořený táhlými rozvodnými hřbety a mělkými údolími, silně ohrožovaný vodní erozí, se svahy místy rozčleněnými hustou sítí strží, dobře až hůře mechanizačně dostupný, přechází směrem k nivě Moravy do proluvialních a fluvialních plošin, silně ohrožených větrnou erozí, bez nebezpečí vodní eroze a sesuvů.
2. Převládají hnědozemě, často erodované, s nadprůměrným až výrazně nadprůměrným produkčním potenciálem, při JV okraji se střídají hnědozemě, písčité hnědé půdy, místy černozemě a černice. Dominujícím typem potenciální vegetace jsou typické bukové doubravy, v úpadech a stržích s příměsí ptačího zobu a javoru, resp. lípy, podél vodních toků jasanové olšiny a jilmové jasaniny. Do SZ okraje již zasahuje 3. V.s. s dubovými bučinami.
3. Podnebí je teplé (roční teplota 8,5 – 9 °C), mírně suché až suché (kolem 600 mm srážek ročně), s delším slunečním svitem, teplotou vegetačního období 14,5 až nad 15,5 °C, sumou teplot nad 10 °C přes 2500 – 2800 °C. Období plné vegetace trvá 165 – 175 dnů. Při JV okraji je klima velmi teplé (roční teplota nad 9 °C, suma teplot nad 10 °C nad 2800 °C).
4. V současnosti krajina bez výraznějších lesních celků. Převažují liniové porosty spolu s drobnými remízky. Výjimku tvoří pasečně obhospodařovaný lesní porost u Velehradu se směsí ploch jehličnatých i listnatých dřevin.

23. Jankovická vrchovina

1. Tato jednotka má reliéf členité vrchoviny s plochými rovnoběžně uspořádanými táhlými hřbety (300-500 m n.m.), které spadají příkrými svahy do hluboce zaříznutých údolí (200-300 m n.m.), vázaných na zlomy. Ve stavbě se pravidelně střídají různě odolné horniny magurského flyše, jejichž vliv je patrný v půdorysu jednotlivých hřbetů. Kvartér je reprezentován zpravidla jen velmi tenkým pláštěm svahovin vytvářejícím jen lokálně hlubší akumulace, zejména na SZ okraji při úpatí hřbetu Brda, na JV do území omezeně zasahují spraše ze sousední pahorkatiny. Sesuvy představují značné potenciální riziko a brání rozsáhlejšímu odlesnění.
2. V území převládají hnědé půdy, na mocnějších pokryvech karbonátových svahovin s přechody k illimerizovaným půdám, s potenciální vegetací typických dubových bučin, na kamenitých půdách hřbetů a kamenitých svahů rankery s dubovými bučinami. Kromě dominujícího 3. v.s. lze pozorovat na SZ. přechod ke 4. v.s. (kromě výslunných lokalit) a na jižně exponovaných svazích v nižší části území i ostrůvky 2.v.s.
3. Podnebí je převážně mírně teplé (roční teploty nižší části kolem 8°C, v nejvyšších polohách klesají až k 7°C), mírně vlhké (650-700 mm srážek), s průměrnou teplotou vegetačního období 14 - 15°C, v nejvyšších polohách méně, sumou teplot nad 10°C 2200 - 2600°C, a trváním období plné vegetace od 150 dnů v nejvyšších polohách k více než 165 dnům v údolích na jv. okraji.
4. Rozsáhlé lesní komplexy s různou dřevinnou skladbou, různým věkovým složením a rozdílnou kvalitou. Kromě západní části převažují jehličnaté porosty se smrkem, který trpí srážkovým stínem a je napadán kůrovcem. Proto jsou tu prováděny poměrně rozsáhlé holoseče. Podstatnou část dříve tvořily církevní lesy. V západní části začínají převažovat kvalitní bukové porosty, v nichž je možno hospodařit podrobně formou.

4. Historické a kulturní hodnoty území

4.1. Historický vývoj

Podkladem pro zpracování této části byla publikace Vlastivěda Moravská – Zlínsko (Nekuda V. a kol., 1995)

Halenkovice se rozkládají na stráních a v údolích východních výběžků Chřibů 7 km západně od Napajedel. Nadmořská výška kolísá od 214 do 415 m.

Obec byla založena před rokem 1634. Dnešní části: Dědina, Kopec a Dolní konec. Tehdy bylo v obci 28 velkých podsedníků. U každého bylo 7 měřic humen – Záhumenice na jedné, Dědinské díly na druhé straně. Dnešní obec vznikla spojením původních čtyř osad. V letech 1648 – 1650 byla vytvořena osada Dřínová, která se rozkládala od Dolního konce k cestě na Vrchy mezi potůčky. Zahrnovala 13 malých podsedníků po 3 1/2 měřicích.

Před r. 1667 byla založena další ves Eleonorovice, jež byla situována na východním svahu kopce Dřínové, která měla 14 půlpodsedníků s 3 1/2 měřicemi (název podle Eleonory, dcery Jana z Rotalu). Dřínová a Eleonorovice splynuly v osadu Zádřínová. Vilém Julius Rotal založil roku 1677 Kateřinice. Postupně se všechny 4 osady spojily ve společnou obec Alinkovice – Alenkovice – Halenkovice.

Specifickým rysem Halenkovic, s nímž se nesetkáváme u jiných obcí, je značný počet místních částí obce: Dědina, Kopec, Dolní konec, Zádřínové, Kateřinice, Chobotov, Pláňavy, Zlámanec, Ulička, Obecnice, Drahy, Záhumení, Dolina, U svatých, Lipová, Na kmínku, Hradské, Zemanové, Břehy, Na Díle, Ve Žlebě, Na Kopance, Na Horách, Kašpary, Kržle.

Rovněž názvy tratí jsou početné: Nad panským včelínem, Kopánky, Kopaniny, Dědinské díly, Lipovy, Maková, Mukavy, Humna, Podhradská, Nadhradská, Zemanovy, Na horách, Kuchařina, Diviny, Přední a zadní hory, Záhumenice, Za kašpary, Katernice, Chobotov, Bařinka, Járky, Kátliny, Pod kopcem, Zlámanec, Smolná, Pláňavy, Dole potoky – při potůčku, Chalupův žleb.

Svá pojmenování měly i státní lesy: Hluboček, Polámaný, Hlaný, Miláčka, Skalnáč, Budačina, Krásná hora – Horní – Dolní, Dubová – Horní – Dolní, Březová, Hradská, Ťukal, Rabštejská, v Planých, Diviny, Jasviny, Uhliska.

Selské lesy: Zakuchařiny, Pastviska – lesní část, Na Horách, Rechtorův žleb, Větrák, Diviny, Kržle, Kátliny – lesní část, Zemanové, Boří, Břehy – zalesněné části.

V letech 1850 – 1949 byly Halenkovice začleněny v soudním okrese Napajedla. Od roku 1850 do roku 1855 byly v politickém okrese Holešov. Od roku 1855 do roku 1868 byly součástí politického okresu Napajedla. V letech 1868 – 1949 je nacházíme jako součást politického okresu Uherské Hradiště. Pro léta 1949 – 1954 byl pro obec nadřazeným orgánem Jednotný národní výbor Gottwaldov. Od roku 1954 do 1960 se staly opět celkem spadajícím pod ONV Gottwaldov-venkov. Rokem 1960 byly zařazeny mezi obce okresu Gottwaldov – dnes Zlín. Matriční obvod je pro obec v Napajedlích, podobně i zdravotní obvod.

Již před založením Halenkovic, na počátku 17. století, byla Morava postihována vpády bočka-jovců. V roce 1621 vzbouření Valaši a sedláci přecházeli u Napajedel přes řeku Moravu. Třicetiletá válka, vpády Švédů na Moravu, tragická valašská povstání a jejich krutá likvidace, vpád Turků v roce 1663 přinášely škody, Spytihněv byla vypálena. Rovněž počátkem 18. století byla oblast jihovýchodní Moravy postihována vpády Kuruců. Šlo o léta 1704, 1705 – 1708.

V roce 1643 vypuklo rozsáhlé povstání Valachů proti císaři Ferdinandovi a vrchnosti – na 7 000 osob. 200 povstalců bylo mučeno a popraveno. Pokořenými Valachy byly kolonizovány obce Jana z Rotalu. Halenkovice měly ve své pečetí vyobrazeného jezdce na koni.

V roce 1689 vyměřil Julius Vilém Rotal nově založeným obcím roboty a platy. V Alinkovicích bylo v té době 28 celých podsedníků a 49 půlpodsedníků. Podsedníci měli 7 měřic a půlpodsedníci 3 1/2 pozemků. Podle tereziánského katastru bylo v Halenkovicích 53 domů a 34 berních lánů. Robota byla vyměřena pro 24 podsedníků a 47 malých podsedníků. Vedle toho bylo v Halenkovicích 10 domkářů.

Výsledky sčítání lidu ve 20. a 30. letech ukazují obec jako převážně katolickou. Vedle toho bylo v Halenkovicích 33 osob církve československé.

Od roku 1770 bylo zavedeno na doporučení Marie Terezie číslování domů, které bylo spojeno s vybíráním domovní daně. Od roku 1820 se tato daň trvale zvyšovala.

Svémi důsledky dolehla na obec i prusko-rakouská válka. 20. července 1866 byly Halenkovice navštíveny během 1 dne na 10 000 Prusů, kteří obec důkladně „vyjedli“.

V době I. světové války nastoupilo do rakousko-uherské armády 213 mužů. Každý čtvrtý z nich zahynul nebo zemřel v důsledku válečných útrap. Sbor dobrovolných hasičů, který vznikl roku 1895 se zmenšil v době války na pouhých 7 starších mužů.

Zápis v obecní kronice seznamuje s výsledky pozemkové reformy. Občané z Halenkovic dostali přiděleno 35 ha, 38 a 24 m². Obec Halenkovice získala 3 ha, 89 a 24 m². Zbytkovému statku zůstalo 83 ha, 83 a, 39 m².

V roce 1918 bylo v katastru Halenkovic 1894 ha, 83 a, z toho pole 728 ha, louky 94 ha, zahrady 22 ha, vinice 2 ha, pastviny 46 ha, lesy 958 ha. Selská půda byla rozdrobena. Ještě v roce 1954 bylo samostatných zemědělských závodů 505. R. 1991 byla výměra 2001 ha. Do posledních desetiletí si Halenkovice zachovaly zemědělský a pastvinářský charakter.

Jednotné zemědělské družstvo bylo poprvé ustaveno v roce 1952. 1953 se rozpadlo. K novému vytvoření došlo roku 1958. Následujícího roku po provedení hospodářsko-technické úpravy půdy vstoupila do družstva celá obec. Jeho výměra činila v roce 1960 830 ha zemědělské půdy.

Výstavba silnic do obce a v obci byla realizována až začátkem dvacátého století. Silnice Napajedla - Halenkovice byla postavena roku 1902. V roce 1904 byla realizována silnice přes Zádřínovou, od mlýna na Dolině na Spytihněv roku 1911, od mlýna k lesu r. 1932. Silnice Dolina – Kašpary – Pláňavý byla vybudována 1914 – 1918, lesní silnice od nové myslivny k Tabarkám v letech 1949 – 1951.

V roce 1903 byla založena v obci Raiffeisenka. Sídila na kopci v č. 21. Rolnická záložna působila od roku 1912 na Pláňavách v hostinci u Juřenů v č. 76. Po vytvoření republiky zahájilo činnost Hospodářské nájemní, úsporné a stavební družstvo. Peněžní ústavy se sjednotily 1948 na Kampelickou a v roce 1953 se změnil na jednatelství státní spořitelny.

První etapa elektrifikace obce se uskutečnila v roce 1945, a to v domech blíž ke komunikacím. Druhá etapa, týkající se samot do r. 1946. Veřejné osvětlení 1947 – 1949. Výbojkové osvětlení 1972. Telefon ve 30. letech.

Složení obyvatel Halenkovic se v období po roce 1918 postupně měnilo ve prospěch dělnictva. Z 200 obyvatel v roce 1960 bylo 1 465 dělníků, 259 ostatní, 449 zemědělských družstevníků, 64 jednotlivě hospodařících rolníků.

Nacistická okupace přinášela nezměrné utrpení, ztráty a současně odpor. V prostoru Halenkovic a Chřibů působila partyzánská skupina Bohuš, plnící především zpravodajské úkoly. Rovněž je třeba zdůraznit působení oddílu pod vedením Ivana (Jan Úlehla) a partyzánské skupiny Olga.

Halenkovice byly osvobozeny 2. května 1945 kolem poledne rumunskými vojenskými jednotkami. 3 rumunští vojáci při osvobozování padli. Z domácích obyvatel byl jedinou obětí Juřena z Kopce. Rumunské vojáky připomíná pamětní deska na nové škole u parčíku.

Škola v Halenkovicích se připomíná v roce 1780. V roce 1717 byly Halenkovice přiškoleny do Spytihněvi spolu s obcemi Babice, Sušice a Košíky. Až do roku 1865 byla škola v obci jednotřídní. Ve stejném roce byla rozšířena o 1 třídu. V roce 1889 postavena čtyřtřídní škola. V roce 1901 byla rozšířena na pětitřídní. Roku 1945 otevřena v obci měšťanská škola.

V letech 1957 – 1960 byla postavena nová školní budova v trati Záhumení. Lidová škola hospodářská působila od roku 1943. Mateřská škola zahájila činnost v roce 1956.

Vedle již připomínaného Sboru dobrovolných hasičů, založeného v roce 1895, zahájil činnost v roce 1901 čtenářský spolek (1912 přeměněn na Čtenářsko-hospodářský spolek). Zvláštností byl Spolek vysloužilců, působící od r. 1901. Po válce v roce 1920 byl založen ovocnářský spolek. Skupina domkářů byla ustavena 1922, Sdružení katolických zemědělců 1936. V roce 1934 rozvíjel osvětovou práci divadelní spolek Havlíček, který pokračoval i po roce 1945. Do roku 1938 spolek uskutečnil na 30 divadelních představení. Tělovýchovnou činností se zabývaly Sokol – 1919, Orel – 1920, FDTJ – 1921. První působil v hostinci Juřeny řešeného Patůška na Pláňavách. Druhá organizace měla své sídlo v hostinci na Kopci. FDTJ cvičila v hostinci u Lhotských. Ve třicátých letech rozvíjel činnost sportovní klub, který měl původně sportovní hřiště na Dolině u mlýna, od roku 1953 působil na novém na Záhumení. V letech 1903 – 1952 vyvíjela činnost Zemědělská záložna, 1912 – 1952 Rolnická záložna a Spořitelna a záloženský spolek v letech 1902 – 1949.

Nejdříve byly Halenkovice přifařeny Napajedlům, pak patřily k farnosti Spytihněv. Od roku 1784 byly odloučeny od této farnosti. Roku 1789 dostavěn kostel sv. Josefa. Z dalších památek se připomínají sochy sv. Petra a Pavla - U Svatých z roku 1747, zvonice na „Kopci“ z roku 1755, kaplička na Hradské z roku 1890, Boží muka – kamenný kříž Na Vrchovici, kamenný kříž ve Slačovech z roku 1899, na Drahách od roku 1900, na trati Kopaniny od roku 1907 a na Sankorských – rozcestí Napajedla – Zádřinové, Napajedla – Pláňavy z roku 1916. Mezi kulturní památky patří památníky obětem obou světových válek. První z roku 1924, druhý z roku 1953. Z přírodních výtvarů upoutává pozornost Budačina – tři skupiny skal a skalisek vyčnívajících nad své okolí. Tragický osud lesního adjunkta Karla Mrazíka připomíná kamenná mohyla na rozcestí cest ke Žlutavám a Kržlím, která se udála roku 1870.

Nejstarší mlýn zřídila vrchnost roku 1791 pod číslem 237. Ve mlýně se mlelo až do padesátých let. Mlýn na Katernicích byl v domě č.61, působil až do roku 1945. Na Větráku byl větrný mlýn v trati na Horách. Původně stál v Oldřichovicích. Po zásahu blesku 5. 7. 1925 úplně shořel. Zájezdní hostinec na Pláňavách byl postaven v roce 1809.

V katastru obce se našla ojedinělá štípaná industrie z paleolitu až neolitu. Z neolitu také pochází ojedinělé nálezy kamenných nástrojů a kultury lineární keramiky. Neolitického původu jsou kamenné nástroje. V trati „Slačovy“ bylo vykopáno sídliště a žárový hrob z doby bronzové kultury popelnicových polí s lužickou keramikou. Žárový hrob kultury popelnicových polí byl nalezen v trati „U svatých“. V trati „Jamy“ byla nalezena bronzová sekerka. Slovanské osídlení dokládá sídliště z doby hradištní v tratích „Pláňavy“ a „Slačovy“ nálezy keramiky.

Na katastrálním území Halenkovic se nachází přírodní památka „Pískovcové skály a jeskyně Budačina“ o výměře 0,82 ha. Představuje ji skupina asi čtyř větších skal, jež jsou součástí postupně stoupajícího hřbetu směrem ke Krásné hoře. Je tvořena pískovcovo-slepencovými strmě ukloněným lavicemi, které vznikly erozí okolních méně pevnějších hornin zřejmě během starších čtvrtohor.

Schválením heraldické komise českého parlamentu získaly Halenkovice znak. V dolní části modrého štítu je zlatá radlice, nad níž jsou tři zlaté hůlky ukončené zlatými heraldickými liliemi, připomínající tři dříve samostatné osady (Halenkovice, Eleonorovice, Kateřinice). Zlaté lilie jsou převzaty z erbu Aleny Bruntálské z Vrbna, podle jejíhož jména byla obec pojmenována.

V r. 1991 byl ukončen provoz místních vodovodů a obec byla připojena na nově vybudovaný vodovodní řad. V dubnu r. 1998 byla zahájena I. etapa plynofikace obce. V červnu 1999 byla zahájena výstavba sítě pro pevné telefonní linky určené k přepojení na digitální ústřednu v Napajedlech. V rámci toho byly položeny i rozvody kabelové televize. V r. 2000 byl Obecní úřad Halenkovic připojen na internet. Na konci devadesátých let byly v obci zřízeny základnové stanice všech mobilních operátorů, čímž byla celá rozsáhlá obec pokryta signálem pro mobilní telefony. Dne 16.8.2003 byla v Halenkovicích slavnostně otevřena nová hasičská zbrojnice, jejíž součástí je společenská místnost a byt. Postupně se rekonstruuje místní komunikace a dobudovávají části infrastruktury obce, jako například zastávky autobusů, parkové úpravy veřejných prostranství a sběrné

dvory. V roce 2006 se uskutečnila velká oprava objektu nové školy, tělocvičny a jídelny. Změnila se také dominanta Halenkovice - kostel sv. Josefa, na kterém byla opravena fasáda. V tomto roce byly také zahájeny práce na úpravě hlavní komunikace na Pláňavách - jednalo se o výstavbu chodníků a opravu cesty. 1.10.1999 vstoupila obec do mikroregionu Otrokovicko, jehož hlavním posláním je prostřednictvím strategického rozvojového plánu společně dosáhnout na finanční prostředky poskytované Evropskou unií v rámci vyhlášených dotačních titulů a programů.

4.2. Vývoj osídlení a charakter zástavby

1. Etnografické hodnoty území a lidový dům

Halenkovice leží na rozhraní tří regionů. Na severu se rozkládá Hanácký region, od nějž jsou Halenkovice odděleny severovýchodními výběžky Chřibů. Na východě leží region Valašský a z jihu a jihozápadu zasahuje region Slovákka.

V obci samé se spíše uplatňují znaky Slovákka (hliněný lidový dům) než znaky Valašska. Historicky vycházel výběr stavebního materiálu z konkrétních možností daného sídla. V počátečních fázích osídlování to bylo dřevo, tvrdé dřevo z listnatých lesů. S úbytkem lesů a nedostatkem, resp. i nedostupností, tvrdého dřeva se začala používat hlína, tzv. nabíjenou technikou i zpracována do pálených či nepálených cihel, kámen jako podezdívka i jako vlastní stavební hmota u některých staveb, v nížinných částech potom i objekty vyplétané (především hospodářského charakteru). Dalšími faktory, které přispěly k postupné záměně dřeva za hlínu, byly historické události a ekonomická otázka, protože celá jihovýchodní Morava byla předmětem stálých hraničních sporů a ničivých nájездů, které velmi často přinášely zkázu venkovských staveb. Proto se stavěly často znovu, a to z nejdostupnějších materiálů. Dalším faktorem rozšíření hlíny, případně kamene, byla i jejich nehořlavost. Nejtěsnější závislost na vhodném materiálu prokazuje krytina lidových staveb. Ta byla bezezbytku slaměná - došková, a to bez rozdílu v nížinných i horských částech, u srubů, hliněných i kamenných staveb. Přetrvala všechny válečné události i ekonomické výkyvy, neboť až do poloviny 19. století nebyla adekvátní, cenově dostupná náhrada. Zvláštní podíl na vývoji stavebních materiálů měly i systematické zásahy státních orgánů, které prosazovaly protipožární opatření (tzv. "ohňové patenty").

Přelom 19. a 20. století znamenal obecný přechod k páleným cihlám (s ohledem na ekonomické možnosti stavebníků), bez ohledu na přežívající původní materiály. Hlína jako dominující stavební materiál ovlivnila celkový vzhled lidové architektury. Původní stavby, stavěné nabíjením, nesly osobité zvyky jednotlivých stavebníků. Pokročilejší stavby z vepřovic, později i pálených cihel byly prováděny obvykle venkovským zedníkem - profesionálem. Použitý materiál, technika zdění i prestiž řemeslníků podmiňovaly i standardní vzhled stavby. Její povrch byl navíc ještě zpřesněn omítkou, která stěny vyrovnávala. Nástup zedníků do venkovského stavebnictví přinesl na jedné straně jisté odosobnění architektonického výrazu, na straně druhé jej kompenzoval zaváděním nových, většinou zdobných detailů, jako jsou římsy, šambrány, plastické rámování a někdy i plastický ornament. Zděná stavba nebyla vázána přesným modulem, podmíněným u roubených staveb a mohla se proto přizpůsobovat vnějším podmínkám, charakteru zástavby, rozměrům parcel a podobně.

V minulosti stavěli lidé svá stavení tak, aby obydlím, komorou a síní byla obrácena do ulice. Bývala nejčastěji dřevěná. Teprve později budovali zdi z kotovic. Často dřevěnou kostru zdi vyplňovali hlínou promísenou se slámou a takovou stavbu nazývali tlučenicí. Povrch stavení se potom zaomítal a obilil vápnem. Zdi bývaly nízké, že dospělý člověk dosáhl střežových došků. Uprostřed průčelní zdi bývaly nízké dveře, jimiž se vcházelo do prostranné síně. Sloužila za skladiště různých věcí, zvláště nebylo-li dolní stranné síně. Sloužila za skladiště různých věcí, zvláště nebylo-li dolní komory. Bývala tu z desek sbitá truhla na obilí a mouku zvaná „skřich“, bečka se zelím, po stěnách na kolíkách bývaly zavěšeny chomouty a jiné v hospodářství potřebné věci. Často bývala síň i kuchyně. V ní se topilo v kamnech, pekl se tu chléb apod. Ze síně se vcházelo do prostranné světnice s malými okny do ulice a společně pro celou rodinu. Na protější straně byl vchod do dolní komory, v níž se ukládaly truhly se šatstvem a jinými potřebnými věcmi, pro které nebylo v síni místa. Malá okénka komory směřovala do

ulice. Vedle boční zdi se vjíždělo do dvora. Podél zdi po celé délce stavení bývaly náspy, na nichž staří rádi besedovali. V pozdější době byly pořizovány komory horní, které sloužily jako sýpky obilí, do nichž se vcházelo po dřevěných schodech ze síně nebo z komory. Kuchyně oddělené od síně vznikaly až v pozdějších dobách.

Nejstarší stavení neměla komíny. Později se stloukly čtyři desky a komín byl hotov. V 18. století bylo používání dřevěných komínů zakázáno. V prostranné místnosti a jediné v celém stavení pro celou rodinu, stála velká kachlová kamna a vedle chlebová pec. V kamnech bývala hliněná, později plechová trouba na ohřívání zbytků jídla od oběda, pekly se koláče, brambory apod. Na peci spávaly děti, rádi se na ní vyhřívali hospodáři i hospodyně. Kolem kamen bývala zavěšena bydlá na sušení mokrých šatů a plenek. U dveří bývala lišta na šaty. Podlahy ve všech místnostech bývaly hliněné. Vazká hlína se promíchala s plevami a dobře upěchovala. Po vyschnutí bývala velmi pevná. Každou sobotu se lícívala směsí kravinců ve světnici, v kuchyni a síni před většími svátky a v komoře jednou do roka. Strop býval ve všech místnostech trámový. Dveře z ulice do síně se dělávaly z lepších a silnějších desek, ostatní z desek nehoblovaných. Zavíraly se dřevěnou klikou, která se nadzdvíhovala konopným provázkem. Okna nebývala dvojí, pouze jednoduchá a v zimě se ucpávala slámou.

Chlévy stávaly na dvoře, ale vcházelo se do nich ze síně a někde i z kuchyně. Bývaly z kotovic, po roce 1848 z kamene i pálených cihel. V sousedství zahrady měla své místo kůlna pro vozy, brány, pluhy a jiné hospodářské nářadí. Místo stropu byly položeny dlouhé žerdě tvořící patra, na které se kladlo různé dřevo k přípravě různého hospodářského zařízení. Dvory se netěšily valné péči hospodářů. Hnojívka se rozlévala po dvoře a tekla až na náves. Hnůj se házel na hromadu, kde na slunci plesnivěl a nikomu nenapadlo ho polévat. Odedávna bylo dbáno, aby každý dvůr měl svou zahradu. Ponejvíce v nich byly sázeny švestky, jabloně a hrušky. Ovoce se používalo k vaření povidel, pálené slivovice, sušení křížal apod.

2. Vývoj osídlení Halenkovic

Stopy o životě prvních obyvatel Halenkovické oblasti spadají hluboko do minulosti, o čemž svědčí množství archeologických nálezů. Značná pozornost byla věnována trati *Báchory* (jižně od Halenkovic v k. ú. Spytihněv, tzv. Halenkovský dvůr). K náhodným objevům docházelo při orání, hloubení základů domů, případně studní. Při úpravě terénu pro dnešní sportovní hřiště (na Pláňavách) bylo odkryto sídliště pozdějších obyvatel této oblasti, tzv. Lužické kultury. Tvořilo je 13 zcela zřetelných ohnišť na místě původních jurt. Další nálezy svědčí i o pozdějším slovanském osídlení. Jedná se o slovanské mohylníky ze středohradištní doby (konec 9.-10. století) v trati *Tabarky*. V pozdějších dobách bylo území neosídleno.

V pobělohorské době docházelo k obsazování konfiskovaných českých a moravských panství německou šlechtou. V roce 1611 koupil Jan Jakub z Rottalu od šlechtice Václava Molla (zúčastnil se odboje proti Ferdinandovi II. a měl být popraven) napajedelské panství. Po smrti svého otce přebírá panství Jan z Rottalu. V této době (1611 – 1634) již existovala mezi dnešním Zádřínovím a Halenkovským, dnes Spytihněvským, dvorem osada Nová Ves, která však byla zničena v průběhu třicetileté války.

Rod Rottalů byl znám svou kolonizační politikou při zakládání nových vsí. Na svém panství založil Jan z Rottalu, který byl od roku 1637 nejvyšším moravským hejtmanem, Halenkovice, Košíky a Jankovice. Byla to reakce na vylidňování země v důsledku třicetileté války, zvláště pak vpádu Švédů v roce 1643 a v roce 1663 vpádu Tatarů. Panství bylo zničeno, mnoho sedláků bylo odvedeno nebo sami utekli. Novými osadníky se stali po porážce Valašského povstání poražení Valaši, kteří byli smíseni s kopaničáři z moravskoslovenského pomezí, kteří šli za vidinou lepší existence v tomto kraji.

O přesné době založení Halenkovic se dlouho vedly spory. Dochoval se však opis nadační listiny, pořízený 29. června 1634 (pravděpodobně po sedmileté lhůtě, v níž byli noví osadníci zproštěni roboty a dávek), jímž Jan z Rottalu založil obec (1627 - 28) nazvanou na počest své manželky Allin-kovice. Název se postupně měnil až na dnešní Halenkovice.

Původní ves se rozkládala v dnešních částech Dědina, Kopec a Dolní konec. Bylo zde zřízeno 28 velkých podsedků. Ke každému patřilo 7 měřic humen - Záhumenice na jedné, Dědinské díly na druhé straně. V letech 1648 - 1650 byla založena osada Dřínová - od Dolního konce k cestě na Vrchy. Bylo vytvořeno 13 malých podsedků po 3 1/2 měřicích. V roce 1660 byla založena další ves Eleonorovice - na východním svahu kopce Dřínová proti proudu potoka. Podle Lánského rejtríku z r. 1669 a výkazu spytihněvské fary zde bylo usazeno 14 předpodsedků s 3 1/2 měřicemi. Název dostala tato ves podle Eleonory, dcery Jana z Rottalu. Tento název se však dlouho neudržel pro těžkou výslovnost a později splynuly tyto dvě osady v jeden pod názvem Zádřínové. Další dědic panství, synovec Jana z Rottalu - Vilém Julius Rottal, založil kolem roku 1677 Kateřinice, pojmenované podle své ženy Kateřiny s 19. půlpodsedníky na opačné straně kopce než Eleonorovice.

Během doby se všechny čtyři osady spojily v jedinou obec - Halenkovice. Postupem času přibývali noví osadníci a osídlovali další části území. Založená část Halenkovic se pomalu rozrůstala severním směrem na Plánavy, které se nakonec staly přirozeným centrem obce s kostelem, farou, školou, hospodou a hřbitovem. Noví osadníci se však dostávali i mimo založenou část. Mýcením a žďářením lesa získávali novou půdu. Od potoka na Dolině pracně postupovali k Hradské, na severozápadně vznikla část obce valašského, pasekářského typu - Zemanové a na severu Kržle. Další seskupení usedlostí vzniklo při potoku na její jižní konci Doliny - U Svatých (pojmenováno podle dvou barokních soch sv. Petra a sv. Pavla). Postupně se vyplňovaly mezery mezi jednotlivými částmi obce až do dnešní podoby.

3. Stavební vývoj Halenkovic

Již ve třetí čtvrtině 18. století měly Halenkovice jasně vymezenou urbanistickou strukturu. Allinkovice měly návesní půdorys se záhumenicemi (28 velkých podsedků), Eleonorovice (Zádřínové) měly řadový půdorys a Kateřinice půdorys hromadný a řadový. Obě poslední části měly plužinu dělených úseků. Současně s tímto kompaktním charakterem zástavby vznikalo mnoho samot kopaničářů s úsekovou plužinou.

Původních 28 podsedníků v Allinkovicích, což byla dnešní Dědina a Kopec, obdrželo od vrchnosti 7 měřic pozemků. Půlpodsedníci v dalších osadách zakládaných později a to v Dřínové, Eleonorovicích a Kateřinicích obdrželi pouze 3 a půl měřice pozemků. Je zřejmé, že z tak malé výměry nemohly být často početné rodiny trvale živý. Také vrchnost měla zájem, aby se výměra obdělávané půdy co nejvíce rozšiřovala. Z větší výměry hospodářství měla větší užitek jak na nájemném - činži, tak na sypaném obilí a ostatních naturáliích, ale také na robotních povinnostech osadníků. Proto dávala jednotlivým hospodářům do nájmu další pozemky, louky a les (selské lesy). Záleželo tedy na každém hospodáři, aby neustále přibíral další pozemky, zúrodňoval je a měl z nich užitek.

Určující vliv na vývoj zástavby měly hospodářské a společenské změny koncem osmnáctého a počátkem 19. století, které se projeví ve zvýšení zemědělské produkce a intenzifikaci hospodářství. Byly zaváděny nové druhy píce, které bylo nutno uskladňovat, což vedlo ke zvětšování usedlostí o komory, seníky a stodoly. Také nezbytné nářadí, později i první zemědělské stroje vyžadovaly uschování. Jako důsledek racionálnějšího využívání půdy vyvstala i potřeba celoročního ustájení dobytka. Tak dochází k rozšiřování nebo doplňování o další hospodářská stavení. Stavení zemědělských usedlostí se lišila podle zámožnosti zemědělce a místa stavby. Jiný vzhled měla zemědělská usedlost v založené části Halenkovic, kde byla limitována již jednou přidělenou půdou (podsednicí) a jinak vypadala kopaničářská usedlost na pasekách. Svým charakterem zástavby vytvářejí Halenkovice zcela ojedinělý typ obce.

K velkému rozvoji obytné zástavby dochází až v průběhu 20. století, kdy došlo k postupnému propojování do té doby prakticky oddělených jednotlivých místních částí. Nejen na okrajích původní zástavby, ale i přímo v interiéru obce byla v některých případech postupně povolována výstavba nová, která již ne zcela navazovala na charakter původní zástavby. Na rozdíl od zástavby původní, se odlišuje svou výškovou hladinou - jedno a půl až dvě obytná podlaží. Společně se změnou výškové hladiny došlo i ke změnám půdorysu nově stavěných domků, který přešel z původně dvorově uspořádané zemědělské usedlosti na solitérní výstavbu, kdy jsou samostatné jak obytné objekty tak

objekty hospodářské, většinou stavěné dodatečně, bez návaznosti na hlavní objekt bydlení. Další zásahy byly uskutečněny v průběhu 60. let, kdy docházelo k modernizacím a úpravám původních objektů, které již důsledně nerespektovaly původní charakter zástavby.

V Halenkovicích je dosud zachovalá původní urbanistická stopa, zejména v centrální části obce. Téměř na celém katastrálním území lze vysledovat relikty původní zástavby. Současná obytná zástavba je tvořena původní rostlou zástavbou, novými ulicovkami a také izolovanými samotami. Podle struktury zastavění lze vymezit tyto druhy zástavby:

- centrum obce a navazující ulicovky s rostlým, po staletí organicky vznikajícím půdorysem, determinovaným geomorfologickými podmínkami a silniční sítí, později narušeným výstavbou víceúčelového objektu obecního úřadu a kulturního domu.
- zbytky rozptýlené pasekářské zástavby v severní části katastru a nové solitérní rodinné domy postupně zaplňující původně rozvolněný prostor Halenkovských pasek
- Řadová zástavba z 80. let 20. stol. s plochými střechami na Pláňavách
- lokalita rekreačních chat v údolí Vrbky v severní části katastru
- několik zahrádkářských osad v severní části katastru
- výrobní areály Dolina, Lipové, Zádřínové, Bábolná

4. Nová výstavba

Nová výstavba v Halenkovicích by měla být směřována jednak do stávajících proluk uvnitř obce, jednak na její okraje. S ohledem na stávající venkovský typ zástavby, bude uvažována pravděpodobně jen výstavba rodinných domů. Další kapacity v rozšiřování a zkvalitňování bytového fondu jsou i nadále v části starší zástavby, která by mohla být rekonstruována a modernizována.

Charakter novostaveb, vestaveb a přístaveb musí být přizpůsoben okolní zástavbě. Zvláštní důraz bude třeba klást na podlažnost zástavby, objem objektů, zastavění pozemků, tvar a krytinu střechy. Nově umísťovaná výstavba by měla být převážně jednopodlažní, odůvodněných případech, zejména s ohledem na okolní zástavbu lze uvažovat dvoupodlažní zástavbu.

4.3. Stavební kultura a požadavky památkové péče

1. Místní stavební kultura a zájmy památkové péče

a) Kulturní památky – památkově chráněné objekty

Do Ústředního seznamu kulturních památek ČR jsou v řešeném území zapsány tyto objekty:

- **Zvonice;** parc. č. st. 378; rejstř. č. 20987/7-1903
Hranolová zvonice, krytá stanovým zastřešením, se nachází v části Kopec, byla vystavěna v r. 1755 a je věnována P. Marii Sedmibolestné. Je postavena z pískovce, udržována ve velmi dobrém stavu. Vnější fasáda je bíle nalíčená s modrým rámováním rohů a oken (šambrány). Zvon na zvonici je z roku 1861. U zvonice jsou vysázeny lípy, z nichž jedna je velmi stará. Některé prameny uvádějí, že zvonice stojí na místě bývalého pohanského háje.
- **Socha sv. Pavla;** parc. č. 1079; rejstř. č. 44981/7-1901
- **Socha sv. Petra;** parc. č. 1079; rejstř. č. 16835/7-1902
Barokní sochy se nacházejí na jižním okraji místní části U Svatých. Pocházejí z roku 1747 a dal je zhotovit kudlovický rodák, pozdější holešovský měšťan, Jan Tomašík, tehdy na okraji panských lesů. Motivem rozhodnutí údajně bylo zhotovit tyto svaté proto, že nadační listina (opis) obce Halenkovice pochází z 29. června 1634, tedy v den Petra a Pavla.

b) Kulturní památky místního významu

- *Kostel sv. Josefa* z r. 1789; dominanta centrální části obce; parc. č. st. 249
- *Kaplička sv. Rodiny* z r. 1890; na Hradské; parc. č. st. 676
- *Kamenný kříž* z r. 1862; na Vrchovici (Dědinské díly), v místě, kde stál v letech 1766 - 1862 původní dřevěný kříž; parc. č. 3542
- *Kamenný kříž* z r. 1899; na Slačovech; parc. č. 1000/1
- *Kamenný kříž* z r. 1900; na Drahách; parc. č. 470/4
- *Kamenný kříž* z r. 1907; na Kopanicích (u Větráku); parc. č. 2612/2
- *Kamenný kříž* z r. 1916; na Sankovských (na rozcestí z Napajedel do Zádřínového); parc. č. 515
- *Památník obětem první světové války*; před základní školou; parc. č. 55/2
- *Dva památníky obětem druhé světové války*; před základní školou; parc. č. 55/2

2. Zájmy archeologické památkové péče

Celé katastrální území Halenkovice lze klasifikovat jako **území archeologického zájmu** s doloženými i předpokládanými archeologickými lokalitami. Při zemních pracích v prostoru zástavby je třeba dodržet povinnost ohlášení zahájení prací oprávněné instituci, která zajistí prohlídku zemních prací a případnou záchranu narušených nálezů. Investor se v tomto případě řídí § 22 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, a zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (§ 176).

3. Urbanistické hodnoty

V návrhu řešení bude nezbytně nutné respektovat urbanistickou stopu stávající zástavby v centrální části obce. Zvláštní pozornost je nutno věnovat místním částem Zemanové, Kržle a Diviny, kde dosud zůstaly, v hmotách i detailech, zachovány relikty historické pasekářské zástavby, která je nespornou hodnotou území určující a dotvářející krajinný ráz.

5. Hlavní zásady urbanistického řešení

5.1. Konceptní zásady a strategie rozvoje obce

Pro objektivní stanovení potřeb a priorit rozvoje obce byla definována základní rozvojová strategie, z níž bude vycházet základní koncepce urbanistického rozvoje, jež bude určovat zásady uspořádání území.

1. Hlavní záměry rozvoje

- Při dalším rozvoji území musí být zajištěna rovnováha mezi požadavky na urbanizaci území (zejména bydlení) a záměrem na zachování kulturních a přírodních hodnot území
- Urbanistická kompozice sídla bude podřízena funkčnímu zónování sídla, územním vazbám konfiguraci terénu a především podmínkám území.
- V řešení budou zohledněny výhledové záměry bytové výstavby, občanské a technické vybavenosti, rekreace, výroby dalších funkčních složek v území.
- Halenkovice se budou i nadále profilovat jako obec nabízející nové možnosti pro rozvoj bydlení, rekreace a cestovního ruchu.
- Budou uvažovány nové výrobní plochy.
- Mimo zastavěné území obce bude prověřena možnost zvýšení prostupnosti krajiny, a to zejména s ohledem na budování pěších propojení, cyklotras a cyklostezek v rámci mikroregionů Chřiby a Otrokovicko.
- Územní ochrana dosud relativně nenarušených krajinných horizontů, které by neměly být, jako hodnota území, zastavovány či jinak pohledově znehodnocovány

2. Hlavní cíle rozvoje

- Stanovení hlavních rozvojových ploch bydlení a občanské vybavenosti v návaznosti na nutnost budování nové technické infrastruktury.
- Zajištění dostatečné a diverzifikované nabídky vhodných stavebních pozemků zejména pro individuální bydlení.
- Posílení nabídky vhodných strukturovaných pracovních příležitostí zejména v oblasti služeb a menších živnostenských provozoven.
- Doplnění ploch vhodných pro individuální rekreaci s cílem zachování rozptýleného charakteru zástavby v oblasti Halenkovických pasek.
- Konverze bývalého areálu zemědělské výroby Na Drahách na plochu hromadného bydlení.
- Vymezení nové plochy pro modelářské letiště na hřebenu Vrchovice, západně od zemědělského areálu Bábolná.
- Stabilizace areálu zemědělské živočišné výroby Zádřínové a Bábolná.
- Rozšíření ploch výroby v návaznosti na stávající výrobní areály Lipové a Bábolná.
- Konverze plochy bývalého polního letiště v trati Humna na krajinnou zeleně.
- Doplnění chybějící turistické infrastruktury orientované zejména na volný cestovní ruch.
- Konceptní řešení klidové dopravy s cílem zajištění dostatečného množství ploch určených pro parkování.
- Vymezení ploch pro chybějící technickou infrastrukturu (ČOV, sběrný dvůr).
- Vymezení ploch vhodných pro realizaci malých vodních nádrží.
- Posilování trvale udržitelného rozvoje území, realizace chybějících prvků ÚSES a tvorba krajiny.

3. Hlavní kritéria pro řešení územního plánu

Východním hlediskem a cílem řešení územního plánu bude zajištění optimálního životního prostředí obyvatelstva. Základní koncepce určí zásady uspořádání území a limity jeho využití.

a) Koncepce prostorového rozvoje území

Prostorový rozvoj řešeného území bude limitován především ochrannými režimy

- ochrana památek a kulturních hodnot
- Přírodní park Chříby
- území soustavy Natura 2000
- Přírodní památka Budačina
- ochranná pásma komunikací
- bezpečnostní a ochranná pásma hlavních tras inženýrských sítí
- chráněný koridor vymezený pro realizaci vedení vysokého napětí VVN 110 kV
- prvky územního systému ekologické stability (biocentra, biokoridory)

b) Požadavky na nová zastavitelná území

Bydlení

Nová výstavba bude směřována jednak do proluk ve stávající zástavbě, jednak do nových lokalit. S ohledem na stávající venkovský typ zástavby, bude mimo centrální část obce uvažována pouze výstavba rodinných domů.

- *Pláňavy* - proluky
- *Pláňavy* - lokalita Záhumení
- *Pláňavy* - plochy Za Humny
- *Kopec* - cesta k Vrchovici
- *Zádřínové* - proluky
- *Dolina* – proluky podél silnice
- *Dolina* - Diviny
- *Dolina* — Zemanové
- *Hradská*
- *U Svatých* - proluky
- *U Svatých* - Hradská

Rekrece

Nové plochy pro rekreaci jsou přebírány z koncepce platného územního plánu.

- *Kržle* - proluky
- *Diviny* - proluky
- *V Divinách* - proluky
- *Zemanové* - proluky
- *Hradská* - proluky
- *Dolina* – proluky podél silnice
- *Dolina* - Diviny
- *Dolina* — Zemanové
- *Hradská*
- *U Svatých* - proluky
- *U Svatých* - Hradská

Občanská vybavenost

- dům s pečovatelskou službou u základní školy - v bývalé farské zahradě
- modelářské letiště na hřebenu Vrchovice

Výroba

- Rozšíření výrobního areálu Lipiny na Dolině
- plocha výroby v návaznosti na areálu zemědělské výroby Bábolná

Vodní plochy

- plocha za severním okrajem Doliny v údolí levostranného přítoku Vrbky ve směru na Diviny
- plocha jižně od Svatých v trati *Báchory*

5.2. Výchozí podmínky a předpoklady urbanistického a technického řešení**1. Hlavní zásady prostorového řešení**

- rozvoj obce na nových plochách bude řešen zejména v návaznosti na stávající zástavbu, v souladu s potřebami a rozvojem obce a s ohledem na životní prostředí a ekologickou únosnost území
- v rámci řešení musí být zajištěna segregace jednotlivých urbanistických funkcí, u nichž je nebezpečí vzájemného obtěžování
- kromě urbanizace nových ploch jsou uvažovány i kvalitativní změny (přestavby) stávajícího zastavěného území; nebudou uvažována žádná plošná asanační opatření stávajícího zastavěného území
- v řešení bude uplatňován princip účelné arondace jednotlivých funkčních ploch, s cílem zamezování dílčích kolizí mezi jednotlivými funkcemi, v místech potenciálních kolizí bude navržena izolační zeleň
- Nově navrhovaná zástavba ve volné krajině nesmí negativně narušit krajinný ráz
- do řešení bude zapracován aktualizovaný generel územního systému ekologické stability (ÚSES)

2. Bydlení

Dle procentuálního zastoupení jednotlivých skupin obyvatelstva by měl počet obyvatel v Halenkovicích klesat nebo v optimálním případě alespoň stagnovat. Jedná se však o pokles obyvatel přirozenou měnou. Aktivní bilance stěhování obyvatelstva může tento vývoj naopak akcelarovat ve prospěch dalšího přírůstku obyvatelstva. Z provedené demografické analýzy vyplývá, že v letech 1970 – 2001 poklesl počet obyvatel v obci Halenkovice o 389 obyvatel. Tento nepříznivý trend byl však v posledních letech zastaven, protože od roku 2001 do r. 2006 v obci přibylo 91 obyvatel. To značí, že již došlo k zastavení kritického poklesu obyvatel, které započalo v 60. letech 20. stol. a v polovině 90. let se přiblížilo k hranici 1600 obyvatel. Původní předpoklad demografického vývoje zachycený v platném územním plánu počítal úbytkem v r. 2000 na 1600 obyv. a v r. 2010 na 1550 obyvatel. V současnosti je velmi pravděpodobné, že se koncem návrhového období územního plánu může přiblížit až na hranici 1800 obyvatel, tj. na úroveň r. 1980 (1802 obyv.).

Nová výstavba v Halenkovicích by měla být směřována jednak do stávajících proluk uvnitř obce, jednak na její okraje. S ohledem na stávající venkovský typ zástavby, bude uvažována pravděpodobně jen výstavba rodinných domů. Další kapacity v rozšiřování a zkvalitňování bytového fondu jsou i nadále v části starší zástavby, která by mohla být rekonstruována a modernizována.

Současně bude nutno řešit vhodnost a opodstatněnost požadavků na zahušťování původní rozptýlené pasekářské zástavby novými plochami bydlení nad rámec platného územního plánu, a to zejména v souvislosti s rizikem možného narušení či změny dochovaného krajinného rázu Halenkovičských pasek.

3. Občanské vybavení

Územní rozložení jednotlivých druhů občanské vybavenosti (OV) je v řešeném území značně nerovnoměrné. V centrální části obce je kumulována většina OV. Občanská vybavenost v ostatním území prakticky chybí, pouze v části Kateřinice a Dolina se nachází prodejny potravin a smíšeného zboží. Vyšší občanská vybavenost se nachází zejména v sousedních městech Napajedla, Otrokovice a také v krajském městě Zlín.

V řešení územního plánu bude uvažováno s vybudováním nového domu s pečovatelskou službou v centrální části obce, v sousedství základní školy, a s novou sportovní plochou pro modelářské letiště na jižním okraji katastru na hřebenu Vrchovice, západně od zemědělského areálu Bábolná.

Stávající disproporce v některých druzích OV je možno řešit transformací, restrukturalizací a intenzifikací stávajících zařízení, případně konverzí stávajících objektů a ploch. Výstavba další občanské vybavenosti, resp. její opodstatnění v obci, bude závislé na společenské poptávce, finančních možnostech a místních nebo vnějších podnikatelských aktivitách.

4. Ekonomický potenciál území

Dvě třetiny ekonomicky aktivních obyvatel vyjížděly v r. 2001 za prací mimo vlastní sídlo. Vyjíždka se uskutečňovala především do Napajedel, Otrokovic, Zlína, Starého Města a Uherského Hradiště. Ekonomicky aktivní obyvatelé, kteří nevyjížděli za prací, byli zaměstnaní zejména ve službách a místních podnikatelských aktivitách.

V katastru obce Halenkovice jsou v současnosti tři zemědělské lokality s živočišnou výrobou. Farma *Bábolná*, farma *Zádřínové* a farma Lipové. Objekty farem Bábolná a Zádřínové užívá firma LUKROM, spol. s r.o. Lípa. Tato firma je provozovatelem chovů prasat různých kategorií na obou farmách. Oba areály jsou územně stabilizovány a není uvažováno s jejich změnou.

Na farmě *Lipové* byla v bývalém horním kravínu obnovena živočišná výroba a v současnosti zde probíhá chov slepic za účelem produkce vajec. Výhledově by nemělo dojít ke zvětšování chovu, naopak by bylo žádoucí provést konverzi této části areálu na nezemědělskou výrobu, případně zrušit živočišnou výrobu.

V Halenkovicích se v současnosti nacházejí dva větší areály nezemědělské výroby. V bývalém mechanizačním středisku na Dolině působí firma FAGUS a.s., Halenkovice, která se zabývá výrobou obytných kontejnerů. V prostoru bývalého mlýna na Dolině je provozována výroba likérů. V bývalém areálu zemědělské výroby Lipové jsou kromě drůbežárny umístěny také provozovna autoopravny a stolárny. Kromě toho v obci působí i další provozovny, které mají spíše charakter služeb nebo občanské vybavenosti.

V návrhu řešení budou na jižním okraji obce uvažovány větší rozvojové plochy pro výrobu: severně od areálu zemědělské výroby Bábolná a východně od areálu Lipové. Obě plochy jsou přejímány z předchozího řešení územního plánu. Naopak již nebude nadále uvažována nová plocha JV od areálu živočišné výroby Zádřínové a rovněž nebude obnovována výroba v bývalém areálu Drahy na východním okraji obce. Výhledově by mělo dojít k dalšímu zvýšení počtu pracovních míst ve výrobních aktivitách, ať již zřízením a vybudováním nových provozoven nebo využitím stávajících volných ploch.

5. Rekreace

Oblast Chřibů, již jsou Halenkovice nedílnou součástí má, vzhledem k dobrým přírodním podmínkám, malebné krajině a historickým a kulturním hodnotám, velmi dobré podmínky v oblasti cestovního ruchu. V řešeném území obce Halenkovice je zastoupena pouze forma extenzivní individuální rekreace v chatách, chalupách a zahrádkářských osadách, zařízení hromadné ani podnikové rekreace se zde nenacházejí. Individuální rekreace je typem rekreace vázaného cestovního ruchu, který je

plošně i obslužně velmi náročný, neúměrně zatěžuje krajinu a v některých lokalitách poškozuje dochovaný krajinný ráz, aniž by do území přinesl významnější zisky a pracovní příležitosti.

V řešeném území obce Halenkovice jsou velmi dobré podmínky pro pobytovou rekreaci i dynamický cestovní ruch. Dle *US Chříby* je *Rekreační prostor Halenkovice* sice již kapacitně zaplněn, ale je možno uvažovat s maximálním přírůstkem 60 lůžek. V řešení územního plánu proto lze uvažovat se vznikem nových zařízení volného cestovního ruchu, a to zejména formou konverze stávajících nevyužívaných objektů, případně i vybudování nových objektů.

Obdobně jako u ploch bydlení bude nutno řešit vhodnost a opodstatněnost požadavků na zahušťování a doplňování původní rozptýlené pasekářské zástavby novými plochami pro individuální rekreaci nad rámec platného územního plánu, a to jednak v souvislosti s rizikem možného narušení či změny dochovaného krajinného rázu Halenkovických pasek, jednak z důvodů nutnosti akceptování výstupů ze zpracované *US Chříby*.

6. Doprava

Území obce Halenkovice je z hlediska dopravy napojeno na hlavní silniční síť tvořenou zde silnicí I/57 prostřednictvím silnice III/367 47. Železniční spojení je umožněno přes železniční stanici Napajedla ležící ve vzdálenosti 4 km na trati č. 320 Přerov - Břeclav. Na východním okraji obce se nachází plocha bývalého polního letiště. Obec leží mimo zájmy dopravy železniční, dálniční i vodní.

Úpravy v dopravním skeletu budou navrženy v souladu s požadavky správy silničního fondu ČR a příslušných norem. V řešení nebudou uvažovány žádné podstatné změny ve stávající dopravě.

7. Zásobování vodou

Objekty obytné zástavby i objekty občanské a technické vybavenosti obce Halenkovice jsou částečně zásobovány pitnou a užitkovou vodou z veřejné rozvodné vodovodní sítě, zbývající část stávající zástavby je zásobována pitnou vodou z vlastních studní. Systém zásobování pitnou vodou obce Halenkovice, který je součástí skupinového vodovodu Zlín se zdrojem vody úpravny vody (ÚV) Tlumačov.

V rámci geologicko-průzkumných prací dle projektu „Průzkum jihovýchodních svahů Českého masivu metodou 2D seismiky – oblast Kostelany – východ“ bylo, mimo stanovené linie, tj. v rozporu s povolením pro trhací práce, v západním území části obce Dolina, umístěno 31 ks náloží TNT ve vývrtech. Vzhledem ke skutečnosti umístění náloží TNT a současnému způsobu zásobování pitnou vodou lokality z vlastních zdrojů - studní, připravuje obec rozšíření vodovodní sítě, která umožní napojení zástavby lokality na veřejnou vodovodní síť.

Dle dokumentace *Program rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje*, zůstane stávající vodovodní systém zásobování pitnou vodou obce Halenkovice zachován i ve výhledu. Je navrhováno rozšíření vodovodní sítě v délce cca 1000 m.

8. Odkanalizování

V obci Halenkovice je vybudována jednotná kanalizační síť, která pokrývá téměř celé území centrální části obce – Pláňavy, Obecnice, Záhumení, Kopec, Dědina, Kateřinice. V části obce Zádřínové je kanalizace vybudována pouze ve dvou úsecích. U zbývajících částí obce, tj. část Zádřínové, U Svatých, Dolina a Lipová není kanalizace dosud vybudována. Splaškové odpadní vody z jednotlivých nemovitostí jsou předčišťovány v septicích nebo jímány v jímkách na vyvážení. Část splaškových odpadních vod je do kanalizační sítě nebo do recipientů vypouštěna přímo, bez předchozího čištění.

Dokumentace *Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje* navrhuje: stávající jednotná kanalizační síť bude využívána i nadále, provedou se opravy a úpravy šachet a uličních vpustí a bude doplněna o dílčí úseky, zejména v lokalitě Zádřínové. Část kanalizačních stok v lokalitě Záhumení

bude rekonstruována. Na hlavní kmenové stoce DN 1000 se provede odlehčení, stejně jako na stoce pod lokalitou Zádřínové. Splaškové, resp. ředěné splaškové odpadní vody budou přivedeny na biologickou ČOV pro cca 1600 EO, umístěné na levém břehu Halenkovického potoka. V lokalitě U Svatých se provede splašková kanalizace s ČOV pro 100 EO, umístěnou na pravém břehu vodního toku Vrbka. Ve značně rozptýlené zástavbě části Dolina (údolí vodního toku Vrbka) bude probíhat zneškodňování splaškových odpadních vod individuálně u jednotlivých zdrojů, intenzifikací septiků, vestavbami biologických jednotek, případně instalacemi domovních ČOV.

Při přívalových deštích a v jarním období při tání sněhu dochází vzhledem k osetí zemědělsky obhospodařovaných pozemků nevhodnými plodinami (kukuřice, řepa, slunečnice) k extrémním splachům a ohrožení zástavby přívalovými extravilánovými vodami. Územní plán bude řešit ochranu zastavěného území před těmito vodami.

9. Zásobování elektrickou energií

Obec je zásobena z venkovního vedení VN 22 kV č.303, které je napájeno z rozvodny 110/22 kV Otrokovice. Trasy hlavních vedení VN 22 kV a přípojek VN pro trafostanice v obci jsou stabilizovány. Pro stávající zástavbu obce je transformační výkon vyhovující, ale pro zabezpečení přirozeného zvýšení energetické náročnosti odběrů bude nutno provést navýšení transformačního výkonu. Zajištění elektrické energie pro novou výstavbu bude řešeno v návaznosti na celkovou elektrifikaci obce.

10. Zásobování plynem

Jihovýchodním okrajem katastrálního území obce Halenkovice prochází VTL plynovod Spytihněv – Halenkovice, který je ukončen v regulační stanici VTL/STL pro areál živočišné výroby Bábolná. Z tohoto plynovodu odbočuje přípojka VTL plynovodu, již je zemním plynem zásobována regulační stanice VTL/STL Halenkovice – obec. Severovýchodním okrajem katastrálního území Halenkovice, ve směru JV – SZ prochází VTL plynovod Pohorelice – Nová Dědina.

Obec Halenkovice je plynofikována STL rozvodnou plynovodní sítí. Jednotliví odběratelé jsou zásobováni zemním plynem přes domovní regulátory Al.z. Územní plán bude uvažovat zachování současného systému zásobování obce zemním plynem.

11. Zásobování teplem

Převážná část obyvatelstva, služeb i výroby užívá k vytápění zemní plyn, částečně jsou k vytápění využívána pevná paliva (okrajové části obce a samoty) i elektrická energie. Pro přípravu a ohřev teplé užitkové vody jsou rovněž využívány: zemní plyn, pevná paliva, elektrická energie a propan-butan.

Výhledově je uvažováno s preferencí plynofikace bytového fondu. Část domácností, případně i některá výrobní zařízení, by mohla k vytápění používat i dřevoplyn, vznikající rozkladem biomasy (dřevěné štěpky, sláma, seno apod.), případně jiné alternativní zdroje energie.

12. Nakládání s odpady

V centrální části obce bude prováděn sběr komunálního odpadu do popelnicových nádob s pravidelným svozem, rozptýlená zástavba bude i nadále využívat pro sběr komunálního odpadu třech sběrných dvorů. Sběrný dvůr situovaný v lokalitě U Svatých bude výhledově zrušen a nahrazen novým sběrným dvorem, situovaným rovněž v lokalitě U Svatých, v blízkosti výhledového areálu ČOV.

Systém tříděného odpadu PET láhví a netříděného skla zůstane zachován. Odvoz nebezpečného odpadu i jeho mobilní sběr zajišťuje specializovaná firma. V řešeném území obce Halenkovice se nachází několik rekultivovaných ploch bývalých skládek, v nichž v minulosti docházelo k ukládání odpadů.

13. Zeleň a ÚSES

Do řešení územního plánu budou zapracovány aktualizované prvky územního systému ekologické stability vymezené v platném územním plánu a v okresním generelu ÚSES. Rovněž bude navrženo integrální provázání všech prvků zeleně v návaznosti na stávající části a segmenty zeleně.

14. Plochy přípustné pro těžbu nerostů

V řešeném území se nenachází žádný dobývací prostor, nebo ložiskové území nerostných surovin. V návrhu řešení nebudou uvažovány žádné plochy pro těžbu nerostných surovin

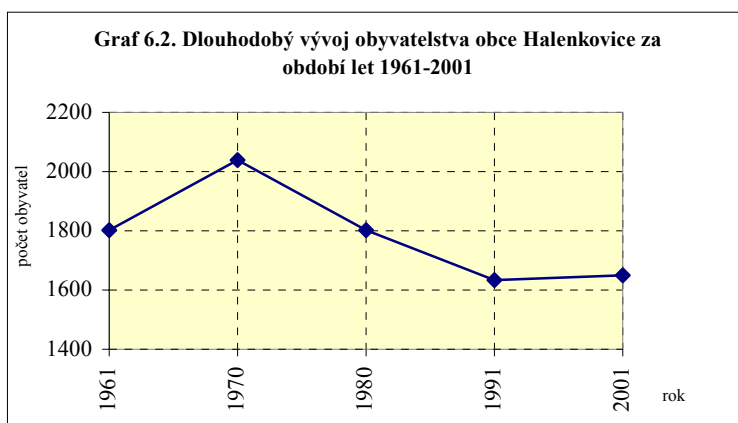
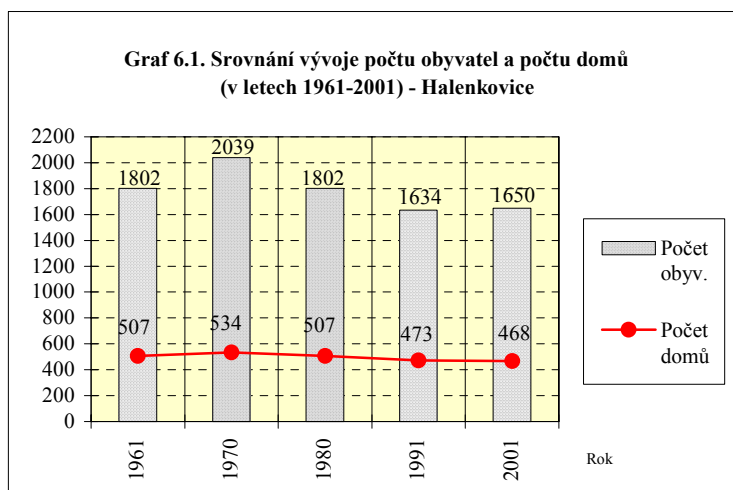
6. Obyvatelstvo

1. Vývoj obyvatelstva v minulosti

Křivka vývoje počtu obyvatel v Halenkovicích má ve sledovaném období uplynulých cca 50 let, tvar sinusoidy s maximem v roce 1970, kdy zde žilo více než 2000 obyvatel. Následujících 30 letech zde došlo v výrazném poklesu o 389 obyvatel. Poté došlo v opětovném růstu a začátkem r. 2006 zde žilo již 1741 obyvatel!

Tab. 6.1. Vývoj počtu obyvatel za období let 1961 – 2001

Rok	Počet obyvatel	Počet trvale. obyd. domů
1961	1802	507
1970	2039	534
1980	1802	507
1991	1634	473
2001	1650	468

2. Prognózní východiska pro stanovení počtu obyvatel

Stanovit spolehlivou prognózu obyvatelstva za poměrně malý územní celek jako je obec nedosahující ani dvou tisíc obyvatel je velmi obtížné. Je ale také zřejmé, že odhad budoucí porodnosti či úmrtnosti obyvatelstva v řešeném území se musí opírat o i odhady demografického chování celé české a moravské populace i specifika obyvatel většího územního celku, jako je v případě obce Halenkovice

celý okres Zlín. Institucí odpovědnou za zpracování projekcí je u nás Český statistický úřad, který v devadesátých letech zpracoval 2 projekce až do úrovní okresů ČR, a to v roce 1993 a 1998. Zpracování obou projekcí obsahuje tedy prognózu obyvatelstva pouze za naše největší města (Praha, Brno, Ostrava a Plzeň). Za ostatní města ČR statistický úřad již projekce nezpracovává. Nejnovější projekce ČSÚ z roku 1998 byla zpracována pro celou Českou republiku ve třech variantách, lišících se scénáři očekávaného vývoje souhrnných ukazatelů reprodukce. Základním vstupním údajem byly počty obyvatel ČR podle pohlaví a věku, bilancované k 31.12.1996. Horizontem projekce byl opět ve všech výpočtech rok 2020. Tato projekce byla poté východiskem pro vypracování „Projekce obyvatelstva za kraje a okresy České republiky (ČSÚ, 1998)“. Na rozdíl od republikové projekce byl výpočet za okresy proveden pouze v jedné variantě, odpovídající zhruba střední variantě výpočtu projekce ČR. Kromě toho nebyl do výpočtu zahrnut vliv migrace. Důvodem je skutečnost, že neexistují a ani v budoucnu nebudou existovat žádné spolehlivé podklady pro odhad jejího dalšího vývoje na okresní úrovni. Pro výpočet okresních projekcí (77 okresů ČR) bylo použito 8 typů vstupních parametrů plodnosti a 6 typů koeficientů dožití. Scénář projekce počítá se stagnací úhrnné plodnosti v následujících dvou letech na úrovni 1,18 (v průměru za ČR). Z předběžné analýzy porodnosti v roce 1997 usuzovali zpracovatelé prognózy na zastavení dramatického poklesu minulých let a na začínající naplňování rodičovské role páry, které narození dítěte dříve odkládaly. V období 2000 - 2005 je počítáno již s růstem úhrnné plodnosti na 1,31 (průměr okresů ČR) a poté - v období vstupu početně slabých populačních ročníků žen do věku nejvyšší plodnosti - s jejím dalším růstem na 1,42 - 1,44 v roce 2010. Rozpětí úhrnné plodnosti u jednotlivých typů vstupních parametrů se v horizontu projekce pohybuje mezi 1,38 až 1,55. Současně se ve vstupních parametrech plodnosti promítá očekávaný posun vrcholu plodnosti do věku 27 - 29 let (plynule do roku 2010). Očekávané zvýšení střední délky života mužů v období do roku 2010 na 73,8 roku a poté další plynulý růst na 75,9 v roce 2020 znamená její zvýšení o 5,5 roku proti roku 1996. Podobně růst naděje dožití žen na 79,8 roku (2010) s dalším prodloužením na 81,3 roku koncem prognózovaného období představuje nárůst o 4 roky. Použitým typům koeficientů dožití odpovídají v horizontu projekce okresní hodnoty naděje dožití v rozpětí 72,6 až 77,1 roku pro muže a 78,5 až 82,2 roku pro ženy.

3. Doplnující údaje o obyvatelstvu

Trvale bydlící obyvatelstvo dle věku ²

Počet trvale bydlících obyvatel	1 650
z toho ve věku 0 - 14 let	251
Počet mužů celkem	821
Počet žen celkem	829
Ekonomicky aktivní	825
Obyvatelé ve věku 65 a více let	272
Procentuální zastoupení skupiny 0 - 14	15,2 %
Procentuální zastoupení ekonomicky aktivních obyvatel	68,3 %
Procentuální zastoupení poproduktivních obyvatel (65 a více let)	16,5 %
Počet trvale bydlících obyvatel k 1.1.2006	1741 ³

4. Navrhovaný a výhledový počet obyvatel

Z provedené demografické analýzy vyplývá, že v letech 1970 – 2001 poklesl počet obyvatel v obci Halenkovice o 389 obyvatel. Tento nepříznivý trend byl však v posledních letech zastaven, protože od roku 2001 do r. 2006 v obci přibýlo 91 obyvatel. To značí, že již došlo k zastavení kritického poklesu obyvatel, které započalo v 60. letech 20. stol. a v polovině 90. let se přiblížilo k hranici 1600 obyvatel. Původní předpoklad demografického vývoje zachycený v platném územním plánu počítal úbytkem v

² Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

³ Pramen: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_zlinskeho_kraje_k_31_12_2005

r. 2000 na 1600 obyv. a v r. 2010 na 1550 obyvatel. V současnosti je velmi pravděpodobné, že se koncem návrhového období územního plánu může přiblížit až na hranici 1800 obyvatel, tj. na úroveň r. 1980 (1802 obyv.).

Demografická prognóza bude záviset na vývoji věkové struktury obyvatelstva a s ní spojené přirozené obměně a na migračních tendencích, tzn. emigraci obyvatel ze sídla do měst nebo imigraci do sídla. Velmi důležitým bude i faktor přirozeného pohybu obyvatelstva, z nichž k nejdůležitějším patří pracovní dojíždění nebo vyjíždění ze sídla, s tím spojené nároky na bydlení a možnosti nabídky občanské vybavenosti. Zde bude hrát velkou roli blízkost sousedních měst Napajedla a Otrokovice, ale také Starého Města, Uherského Hradiště a Zlína.

Uvažovaný výhledový počet obyvatel (optimistická prognóza)

2001 (dle sčítání obyvatel)	1 650 obyv.
2006 (k 1.1.)	1 741 obyv.
2015	1 850 obyv.
2025	2 000 obyv.

7. Bytový fond

Zástavba je v Halenkovicích převážně nízkopodlažní, tvořená původními zemědělskými usedlostmi s hospodářským zázemím, novějšími rodinnými domky izolovanými, případně dvojdomky, v jižní centrální části obce byla realizována také řadová zástavba rodinných domů. Hlavní funkcí je bydlení, které je v některých částech obce okrajově doplňované chovem drobného hospodářského zvířectva a využíváním užitkových zahrad a záhadenků. Ve střední části obce se nachází jeden bytový dům.

1. Bytový fond (2001) ⁴

Počet domů celkem	581
z toho trvale obydlené	468
z toho neobydlené sloužící k rekreaci	53
Počet neobydlených domů	113
Z toho obydlen přechodně	15
Z toho nezpůsobilý k bydlení	14
Počet objektů individuální rekreace ⁵	53
Rekreační chalupy nevyčleněné z bytového fondu ⁶	71
Počet chalup vyčleněných z bytového fondu ⁷	29
Počet bytů celkem	631
Počet neobydlených bytů	117
Počet trvale obydlených bytů	514
Z toho v rodinných domech	501

2. Velikost a vybavení trvale obydlených bytů ⁸

Plocha obytných místností v tis. m ²	28
Plocha kuchyní v tis m ²	7
Počet obytných místností 4 – 7,9 m ²	194
Počet obytných místností nad 8 m ²	1 725
Počet osob na 1 trvale obydlený byt	3,22
Počet osob na 1 obytnou místnost nad 8 m ²	0,96

3. Obložnost bytového fondu

Tab. 7.1. Údaje o obložnosti bytového fondu v letech 1970 – 2001

Rok	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	2039	1802	1634	1650
Počet domů (trvale obydlených)	534	507	473	468
Počet bytů (trvale obydlených)	597	539	509	514
Průměrný počet obyvatel/byt	3,42	3,34	3,21	3,21

Přirozený úbytek bytů v letech 1970 - 1980	- 58
Přirozený úbytek bytů v letech 1980 - 1991	- 30
Přirozený nárůst bytů v letech 1991 – 2001	+ 5

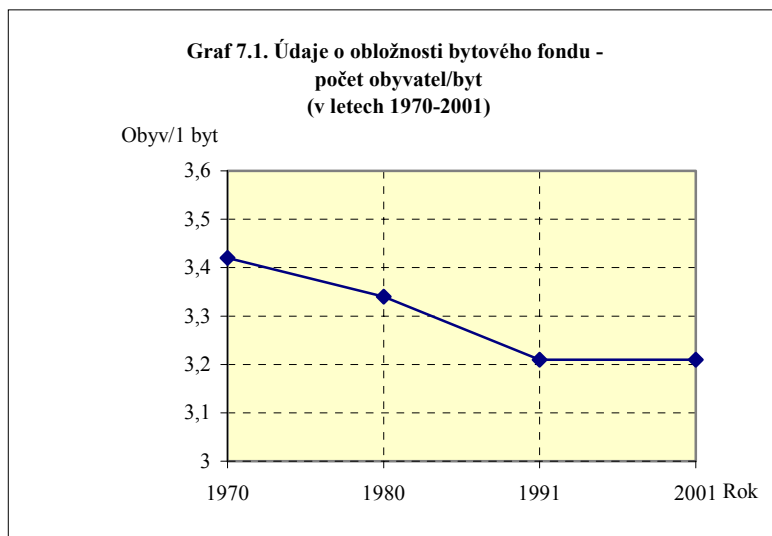
⁴ Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 (ČSÚ; 2005)

⁵ Pramen: Statistický lexikon obcí ČR- (SEVT; 1992)

⁶ Pramen: Statistický lexikon obcí ČR- (SEVT; 1992)

⁷ Pramen: Statistický lexikon obcí ČR- (SEVT; 1992)

⁸ Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001- Předběžné výsledky (ČSÚ; 2001)

4. Bilance potřeby bytového fondu

Tab. 7.2. Odhad potřeby bytového fondu v letech 2006 - 2025

Rok	2015	2025
Uvažovaný počet obyvatel	1850	2000
Odhad průměrného počtu osob/byt	3,10	3,00
Potřeba bytů v bilancovaném období	597	667
Přirozený úbytek bytového fondu	13	23
Celková potřeba bytového fondu	610	690

Nově navrhované rodinné domy budou uvažovány jako izolované (solitérní), řadové nebo dvoj-domy. Charakter novostaveb, vestaveb a přístaveb musí být přizpůsoben okolní zástavbě. Zvláštní důraz bude třeba klást na podlažnost zástavby, objem objektů, zastavění pozemků, tvar a krytinu střechy. Nově umístěvaná výstavba by měla být jednopodlažní, s možností podsklepení, zastřešená sklonitou střechou (sedlová, valbová nebo jejich kombinace) se sklonem 38 - 45°.

Hlavní dominantní funkcí bude bydlení. Výstavba nebo zřizování objektů, nebo vestavby s jinou funkcí (občanské vybavení, služby apod.) nesmí narušovat hlavní funkci. V rámci výstavby nových objektů bude nutno zabezpečit odstavování (garážování) osobních automobilů obyvatel minimálně pro stupeň motorizace 1:3, pokud možno v obytných objektech nebo na pozemcích u rodinných domů.

Budou prověřeny potřeby a požadavky na novou výstavbu bytových domů.

8. Občanské vybavení

Občanská vybavenost je představována rozmanitými subjekty, stavbami a účelně upravenými plochami, které jsou určeny pro veřejně prospěšné a nezbytné činnosti sloužící pro zabezpečování základních potřeb obyvatel obce a cizích návštěvníků. Občanská vybavenost (občanské vybavení) je charakteristická velkou prostorovou mnohotvárností a provozní různorodostí.

Podle druhu činnosti jsou občanská zařízení členěna na obory a zařízení: školská a výchovná, kulturní a osvětová, tělovýchovná a sportovní, zdravotnická, sociální péče, maloobchodní sítě, velkoobchodní sítě, ubytovací, stravovací, nevýrobních služeb, výrobních a opravářských služeb, správy, řízení a poradenské činnosti, politické a zájmové činnosti, vědy a výzkumu.

Podle četnosti výskytu a používání zařízení, míry závislosti zařízení na bydlení a jiných činnostech, ekonomických podmínkách, demografické a sociální skladbě obyvatelstva se dále člení na: **základní vybavení** (jesle, mateřské školy, základní školy, prodejny základních potravin apod.), **vyšší vybavenost** (zdravotní střediska, polikliniky, specializované prodejny nepotravinářského zboží ad.), celoměstská (kina, kulturní domy, specializované služby, úřady, ad.) a nadměstská (sportovní stadiony, nemocnice, velká nákupní centra, ...); **specifická OV** (např. lázně).

Územní rozložení jednotlivých druhů občanské vybavenosti (OV) je v řešeném území značně nerovnoměrné. V centrální části obce je kumulována většina OV. Občanská vybavenost v ostatním území prakticky chybí, pouze v části Kateřinice a Dolina se nachází prodejny potravin a smíšeného zboží. Vyšší občanská vybavenost se nachází zejména v sousedních městech Napajedla, Otrokovice a také v krajském městě Zlín.

Následující přehled ukazuje zastoupení jednotlivých druhů občanského zařízení v řešeném území. Označení zařízení koresponduje s označením ve výkresové části. V následujícím výčtu nejsou podchycena veškerá zařízení (převážně služby), zejména z důvodů měnící se skladby zařízení, která je dána volným tržním prostředím. Celkově je ale možno konstatovat, že Helenkovice mají dostatečně dimenzovanou občanskou vybavenost, přestože některá zařízení chybí.

Tab. 8.1. Zastoupení jednotlivých zařízení občanské vybavenosti

Zařízení občanské vybavenosti		Zařízení občanské vybavenosti	
1	Obecní úřad	10	Sportovní hřiště
2	Smíšené zboží – nákupní středisko	11	Restaurace
3	Hasičská zbrojnice	12	Potraviny
4	Hostinec	13	Smíšené zboží
5	Pošta	14	Tenisový kurt
6	Spořitelna	15	Pálenice
7	Mateřská škola	16	Hřbitov
8	Fara	17	Sportovní střelnice
9	Základní škola		

V řešení územního plánu bude uvažováno s vybudování nového domu s pečovatelskou službou v centrální části obce, v sousedství základní školy, a s novou sportovní plochou pro modelářské letiště na jižním okraji katastru na hřebenu Vrchovice, západně od zemědělského areálu Bábolná.

Stávající disproporce v některých druzích OV je možno řešit transformací, restrukturalizací a intenzifikací stávajících zařízení, případně konverzí stávajících objektů a ploch. Výstavba další občanské vybavenosti, resp. její opodstatnění v obci, bude závislé na společenské poptávce, finančních možnostech a místních nebo vnějších podnikatelských aktivitách.

9. Ekonomický potenciál území

9.1. Základní údaje

Počet trvale bydlících obyvatel celkem ⁹	1 650
Počet ekonomických (EA) obyvatel (abs.)	825
Počet ekonomických (EA) obyvatel (v %.)	50,0
Počet vyjíždějících EA obyvatel ze sídla (abs.)	550
Počet vyjíždějících EA obyvatel ze sídla (v %)	66,7

Dvě třetiny ekonomicky aktivních obyvatel vyjížděly v r. 2001 za prací mimo vlastní sídlo. Vyjíždka se uskutečňovala především do Napajedel, Otrokovic, Zlína, Starého Města a Uherského Hradiště. Ekonomicky aktivní obyvatelé, kteří nevyjížděli za prací, byli zaměstnáni zejména ve službách a místních podnikatelských aktivitách.

1. Socioekonomické podmínky využívání území

Oblast Chřibů je mimo okrajových úpatních poloh pro zemědělskou výrobu méně příhodná a nejpodstatnější část hospodářské základny jádrového území tvoří lesní hospodářství. Daným přírodním podmínkám odpovídá vysoká produktivita lesního hospodářství. Zemědělské hospodaření v jádrovém území je menšího rozsahu, zcela ztrátové a jeho význam tak bude spočívat v zachování hodnotné kulturní krajiny. Zemědělství jako krajinnotvorná činnost zde není trvale udržitelné bez dotace na tvorbu krajiny. V okrajových vysoce úrodných oblastech je významná rostlinná výroba reprezentovaná polními plodinami, sady (i vinicemi) a měla by být plně soběstačná. Lesní hospodářství je naopak nevýznamné. Z hlediska vlastnických poměrů je v území zachován velkovýrobní charakter reprezentovaný transformovanými ZD. Samostatně hospodařící rolníci obhospodařují půdu většinou pouze formou druhého zaměstnání.

2. Způsob využívání území v dílčích krajinných oblastech PP Chřiby

V rámci zpracování *US Chřiby* bylo s ohledem na dané typy krajinného rázu vymezeno 30 krajinných oblastí. V řešeném území k.ú. Halenkovice je zastoupeno pět krajinných oblastí: č.: 11. *Halenkovické paseky* (jižní polovina katastru), 12. *Halenkovická vrchovina* (jihovýchodní část katastru), 13. *Kostelanská vrchovina* (severní část katastru), 17. *Velehradská pahorkatina* (jižní okraj katastru) a 23. *Jankovická vrchovina* (západní okraj katastru). V následujícím textu je popsáno jejich využívání v celém svém rozsahu, tj i mimo řešené k.ú. Halenkovice).

11. Halenkovické paseky

- Lesní výroba: Kompaktnější lesní porosty na svazích jsou tvořeny směsicí jehličnanů a listnáčů s převahou dubu, buku a smrku. Listnáče převažují, jehličnany jsou spíše při okrajích (hlavně severních) porostů. Převažuje však bezlesá krajina tvořená remízky, křovinatými plochami a liniovými porosty.
- Zemědělství: Oblast je tvořena mozaikou ploch s průměrnou až silně podprůměrnou úrodností, s vysokou vodní erozí a výraznými sesuvy půdy. Plužina je typicky úseková, místy dělená. Převažují TTP, staré vysokokmenné sady a menší pozemky orné půdy na horních plošinách. Úseky jsou vnitřně členěny vrstevnicovými mezemi.
- Sídla: Osídlení má specifický charakter vyplývající jednak z nižšího produkčního potenciálu půd, jednak z postupného odlesňování při druhotné Valašské kolonizaci. Osídlení je tvořeno jádrovými

⁹ Podle výsledků sčítání obyvatel v roce 2001

sídly s relativně kompaktní zástavbou na táhlých vrcholech rozvodných hřbetů, které postupně přechází v rozptýlenou zástavbu pasekářského typu v horních dvou třetinách svahů. Jádrová sídla zaujímají dominantní krajinné polohy, jsou to silnicovky, situované ale často v dramatickém reliéfu, který stírá jejich pravidelnost. Hladina zástavby byla 1. NP, a zůstala z větší části dochoována dodnes. Každopádně nepřesahuje 2. NP. Rozptýlená zástavba je jednopodlažní a typicky se soustřeďuje na významné vrstevnicové hrany pozemků, takže často vytváří řady jednostranné řádkové až řetězové zástavby. Tyto volné vrstevnicové řady jsou doplněny samotami ve zvlněném terénu.

- Doprava: Cestní síť je vzhledem k rozptýlené zástavbě velmi komplikovaná a přesto, že jde o dramatický reliéf, udržuje v zásadě vrstevnicové úrovně propojené prudkými spádnicovými cestami.
- Rekreace: Rekreace je soustředěna na využívání stávajícího bytového fondu pro chalupářství, překvapivě však nectí historickou podobu chalup a vytváří nehezke novotvary. V některých svahových polohách jsou chatové kolonie, které výrazně poškozují krajinný ráz.

12. Halenkovická vrchovina

- Lesní výroba: Na většině území převažuje bezlesí. Rozptýlená vegetace je tvořena remízky, křovinatými plochami a liniovými porosty.
- Zemědělství: Má mírně nadprůměrný produkční potenciál na zarovnaných plošinách, ve svazích je silně podprůměrný. Oblast je silně náchylná k vodní erozi a sesuvům půdy. Plužina je úseková, dnes značně setřena zcelováním pozemků. Intenzivní výroba využívá zejména plochých, zarovnaných hřbetů, dobře mechanizačně přístupných. V údolích je koncentrována drobná držba s převahou sadů a TTP.
- Sídla: Osídlení je zde koncentrováno do relativně sevřených sídel v údolích a jde o silnicovky valašského typu. Zástavba se soustřeďuje na dnech údolí a v jejich dolní třetině. Hladina zástavby je do 2.NP.
- Doprava: Silniční síť reliéfu typickém zarovnanými plochými hřebeny se zaříznutými údolími, má nevyrovnané spádové poměry, typické je překonávání svahů serpentínami. Síť má pouze místní význam.
- Rekreace: Rekreční zařízení v oblasti nehraje podstatnější roli.

13. Kostelanská vrchovina

- Lesní výroba: Současné lesní porosty jsou tvořeny pestrá mozaikou, co se týče dřevin i věku. Převažují jehličnaté porosty smrku a dále méně kvalitní listnaté porosty. V nich jsou pravidelně ohraničené listnaté porosty vyšší kvality. Z charakteru rozmístění a tvaru porostů je zřejmé, že hospodaření je zde založeno na pasečném způsobu s velikostí seči cca 1,5 ha.
- Zemědělství: Oblast není zemědělsky využívána.
- Sídla: V oblasti se sídla nenacházejí.
- Doprava: Dopravní osu tvoří ve směru S-J zpevněná komunikace napříč masivem Chřibů, na ni jsou napojeny lesní účelové komunikace. Dopravní síť má místní význam.
- Rekreace: Význam rekreace je okrajový, nemá krajínotvorný vliv.

17. Velehradská pahorkatina

- Lesní výroba: V současnosti krajina bez výraznějších lesních celků. Převažují liniové porosty spolu s drobnými remízky. Typická jsou zejména zalesněná, ostře zaříznutá údolí. Výjimku tvoří větší pasečně obhospodařovaný lesní porost u Veleradu se směsí ploch jehličnatých i listnatých dřevin.
- Zemědělství: Výrazně nadprůměrně úrodná, dobře mechanizačně přístupná, odlesněná krajina, trpící však silně vodní erozí. V oblasti jsou traťové plužiny s jednosměrnou parcelací, u nových sídel přecházející v parcelační úseky. Parcelace dnes setřena zcelováním, v poslední době se však

znovu obnovuje. Drtivě převažuje orná půda, pouze do tratí u sídel vstupují sporadicky malovýrobní sady, více vinice a zahrady.

- **Sídla:** Typické jsou silnicovky rozložené na dnech mělkých údolí, s dobře zachovaným záhumníkovým pásem zahrad a drobné držby na svazích. Jednoduché a relativně čisté půdorysy sídel jsou dodnes mimo Buchlovice zachovány. Výrobní zázemí v zemědělských střediscích jsou odsunuty od sídel a většinou situovány na mírných svazích údolí. Hladina zástavby v sídlech (původně jednopodlažní) je dnes z velké části dvoupodlažní. Typické dolňácké lidové domy se zachovaly jen sporadicky. Typické jsou místní dominanty chrámů.
- **Doprava:** Silnice sledují většinou dna údolí a jsou propojena úpatními silnicemi na okrajích nivy. Cestní síť je zredukována velkovýrobou, základní kostra se však zachovala, včetně tradičních poutních cest na Velehrad. Ty jsou vedeny napříč táhlých hřbetů a skýtají významné pohledy do krajiny.
- **Rekreace:** Rekreace v krajině není rozvinuta. Významné je z hlediska cestovního ruchu poutní místo Velehrad a Buchlovice se zámek. U nich lze očekávat rozvoj rekreačního vybavení.

23. Jankovická vrchovina

- **Lesní výroba:** Rozsáhlé lesní komplexy s různou dřevinou skladbou, různým věkovým složením a rozdílnou kvalitou. Kromě západní části převažují jehličnaté porosty se smrkem, který trpí srážkovým stínem a je napadán kůrovcem. Proto jsou tu prováděny poměrně rozsáhlé holoseče. Podstatnou část porostů dříve tvořily církevní lesy. V západní části začínají převažovat kvalitní bukové porosty, v nichž je možno hospodařit podrobnou formou.
- **Zemědělství:** V oblasti nejsou zemědělské půdy.
- **Sídla:** V oblasti nejsou sídla. Typické stavby představují hájenky s malým hospodářským zázemím.
- **Doprava:** Cestní síť je omezena na dvě státní silnice využívající pozvolný reliéf na překonání Chřibů z Hradištska na Kroměřížsko a na soustavu lesních cest. Cestní síť využívá příhodných výškových poměrů, hlavní cesty jsou asfaltované a jsou významným krajinotvorným prvkem v lesním interiéru.
- **Rekreace:** Významnější rekreační zařízení v oblasti nejsou.

9.2. Zemědělská výroba

1. Historický vývoj zemědělství

Obec Halenkovice měla odedávna zemědělský, pastvinářský a ovocnářský charakter. V roce 1918 bylo v katastru Halenkovic 1894 ha, 83 a, z toho pole 728 ha, louky 94 ha, zahrady 22 ha, vinice 2 ha, pastviny 46 ha, lesy 958 ha. Na území se kromě drobných zemědělců rozprostíral i napajedelský velkostatek dvorem Halenkovice o výměře 188 ha (177 ha zemědělské půdy), který byl později obhospodařován v nájmu cukrovaru Napajedla. Selská půda byla rozkouskována na drobná polička a ještě v roce 1954 zde na 1081 ha půdy (z toho 757 ha orné) vedlo drobné hospodářství 505 zemědělských závodů. V roce 1950 zde bylo založeno JZD, které hospodařilo na 30 ha dispoziční (státní) půdy až do roku 1953, kdy téměř zaniklo. JZD živořilo až do roku 1958, kdy na zásah politických orgánů došlo k jeho obnovení. V roce 1959 se začaly provádět HTÚP a v následujících letech byly zřízeny jednotlivé farmy živočišné výroby: Lipové, Drahy, Zádřínové (Mukovy) a Bábolná. Živočišná výroba byla do té doby rozptýlena do více míst. Později se JZD specializovalo pouze na pěstování vepřů, v rostlinné výrobě se pěstovaly až cca do roku 1975 běžné plodiny. V roce 1975 v rámci koncepce slučování družstev byly Halenkovice sloučeny s JZD Slušovice, které již v roce 1972 přebralo i JZD Spytihněv. Došlo k úzké specializaci: v živočišné výrobě výkrm vepřů a v rostlinné výrobě pěstování pšenice; ječmene a kukuřice.

2. Současný stav zemědělské výroby

V katastru obce Halenkovice jsou v současnosti tři zemědělské lokality s živočišnou výrobou – farma Bábolná, farma Zádřínové a farma Lipové. Objekty farem Bábolná a Zádřínové náleží firmě LUKROM, spol. s.r.o. Lípa. Tato firma je provozovatelem chovů prasat různých kategorií na obou farmách..

Na farmě **Bábolná** je k chovu prasat využíváno osm objektů. Ve čtyřech objektech s celkovou kapacitou 650 ks jsou ustájeny prasnice. V „jalovárnách“ je ustájeno cca 300 ks prasnic jalových a březích, v porodnách je ustájováno cca 350 ks dospělých prasnic v produkčním věku. V dalších dvou objektech je ustájovací kapacita do 3700 ks prasat s hmotností od 18 kg do 55 kg. Jsou zde ustájena selata po odstavu (ø 22 kg/ks), běhouni (ø 30 kg/ks) a prasata v předvýkrmu (ø 50 kg/ks). V dalších 2 objektech jsou ustájena prasata ve výkrmu s celkovou ustájovací kapacitou do 2200 kusů (ø 70 kg/ks). Ustájovací kapacity objektů s chovem výše uvedených kategorií prasat činí 6550 kusů, což představuje i výhledový rozsah chovu zvířat na farmě Bábolná.

Na farmě **Zádřínové** v současnosti probíhá chov prasat: Kapacity: cca 200 ks prasnic, tj. prasnice jalové a březí (ø 150 kg/ks) a prasnice v produkčním věku (ø 180 kg/ks), 100 prasniček k obnově stáda (ø 70 kg/ks) a 1000 až 1500 selat v dochovu s hmotností 22 kg/ks. Celkové ustájovací kapacity objektů s chovem uvažovaných kategorií prasat činí 1800 kusů.

Pro oba areály bylo stanoveno a vyhlášeno pásmo hygienické ochrany, které bylo zapracováno do v současnosti platného územního plánu:

- PHO farmy **Bábolná** tvoří obalová křivka kruhového charakteru s emisním středem uprostřed farmy a s poloměrem 550 m.
- PHO farmy **Zádřínové** tvoří obalová křivka elipsového tvaru, která se dotýká obytné zástavby v části Zádřínové

Vzhledem k tomu, od doby vyhlášení došlo k výraznému poklesu ustajovaných kapacit, byla pro účely zpracování tohoto zadání vypočtena a stanovena **nová ochranná pásma** jednotlivých areálů, která však **nebyla nově vyhlášena!**

- Pro farmu **Bábolná** - chov prasat (6500 ks) tvoří výsledné ochranné pásmo obalová křivka jednotlivých kružnic opsaných od emisních středů ($r_{OP_A} = 450$ m, $r_{OP_B} = 600$ m, $r_{OP_C} = 540$ m, $r_{OP_D} = 412$ m).
- Pro farmu **Zádřínové** - chov prasat (1800 ks) tvoří výsledné ochranné pásmo obalová křivka jednotlivých kružnic opsaných od emisních středů ($r_{OP_A} = 153$ m, $r_{OP_B} = 225$ m, $r_{OP_C} = 197$ m, $r_{OP_D} = 130$ m).

Na farmě **Lipové** byla v bývalém horním kravínu obnovena živočišná výroba a v současnosti zde probíhá chov 2600 ks slepic za účelem produkce vajec. Původní areál měl vyhlášeno ochranné pásmo o poloměru 350 m pro 273 ks skotu, které již bylo zrušeno.

Následující přehled ukazuje zastoupení jednotlivých ploch zemědělské výroby v řešeném území. Označení zařízení koresponduje s označením ve výkresové části.

Tab. 9.1. Zastoupení jednotlivých výrobních a skladovacích zařízení

	Zařízení zemědělské prvovýroby
18	Farma Zádřínové
19	Farma Bábolná
20	Výrobní areál Lipové

3. Zastoupení jednotlivých kultur a ploch

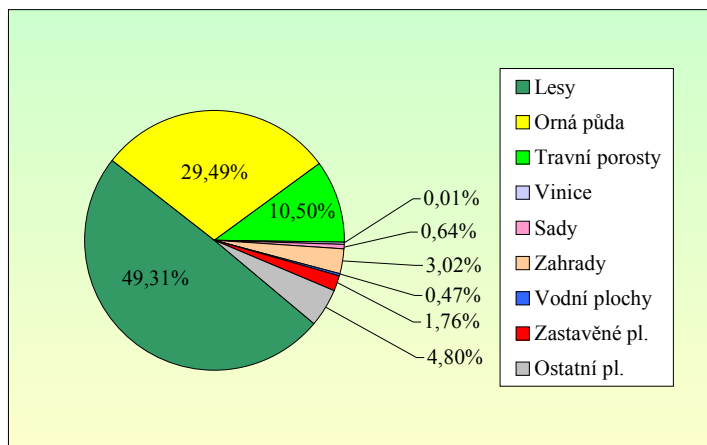
V severní části řešeného území mají dominantní zastoupení trvalé lesní porosty. Na ně ve východní a jižní části bezprostředně navazují plochy velkovýrobně obhospodařovaného ZPF. V jižní části ka-

tastrálního území je rozložena vlastní obec s navazující drobnou držbou a velkovýrobně obhospodařovanými plochami orné půdy a trvalých travních porostů. Řešené území se nalézá v území s poměrně vysokým zastoupením lesů (49 %). Zemědělský půdní fond zaujímá necelou polovinu celkové výměry (44 %), z toho převažuje orná půda (67 % z celkové výměry ZPF).

Tab. 9.2. Zastoupení jednotlivých ploch v r. 2007

Druh půdy	Výměra v ha
Orná půda	590,3583
Zahrady	60,4395
Sady	12,7757
Vinice	0,2115
Travní porosty	210,3277
ZPF celkem	874,1127
Lesy	987,2340
Vodní plochy	9,4186
Zastavěné plochy	35,2839
Ostatní plochy	96,1326
celková výměra	2002,1818

Graf 9.1. Zastoupení jednotlivých ploch v k.ú. Halenkovice

9.3. Lesní hospodářství

V katastrálním území Halenkovice se nachází cca 987 ha lesní půdy, což představuje téměř polovinu (49,3 %) z celkové výměry. Lesy se nacházejí v severní a západní části katastru na severovýchodních výběžcích Chřibů a jsou zastoupeny převážně smíšenými a listnatými porosty. Tyto porosty jsou předpolím hlavního hřebene Chřibů a jsou velmi důležitým ekologicko stabilizačním prvkem. V některých částech lesních porostů byla provedena těžba holosečí a byly zde vysazovány smrkové monokultury, které znehodnocují původní druhovou skladbu. V budoucnu by mělo dojít ke zvýšené přírodní obnově a využívání mírnějších způsobů obnovy (clonová seč apod.) a podporování přirozené skladby dřevin (buk). V k.ú. Halenkovice se nachází dvě lesní účelová zařízení – myslivna na Dolině a hájovna v Divinách.

Na plochách pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL) se nenacházejí žádné objekty individuální rekreace. Ochranné pásmo lesních porostů je 50 m od okraje lesa. V ochranném pásmu nebudou uvažovány žádné stavby. Pozemky, které leží v tomto ochranném pásmu budou využívány stávajícím způsobem, tj. převážně jako zemědělský půdní fond.

9.4. Průmyslová výroba, sklady a živnostenské provozovny

1. Stávající stav

V Halenkovicích se v současnosti nacházejí dva větší areály nezemědělské výroby. V bývalém mechanizačním středisku na Dolině působí firma C FAGUS a.s., Halenkovice, která se zabývá výrobou obytných kontejnerů. V prostoru bývalého mlýna na Dolině je provozována výroba likérů. V bývalém areálu zemědělské výroby Lipové jsou kromě drůbežárny umístěny také provozovna autoopravny a stolárny.

Následující přehled ukazuje zastoupení jednotlivých ploch zemědělské výroby v řešeném území. Označení zařízení koresponduje s označením ve výkresové části.

Tab. 9.3. Zastoupení jednotlivých výrobních zařízení

	Výrobní, skladovací zařízení
20	Výrobní areál Lipové
21	Výrobní areál Dolina
22	Výroba likérů

2. Náměty na řešení

Přestože jsou v současnosti v Halenkovicích již lokalizována výrobní zařízení, výhledově by zde mělo dojít k dalšímu zvýšení počtu pracovních míst ve výrobních aktivitách, ať již zřízením a vybudováním nových provozoven nebo využitím stávajících volných ploch. Tím by došlo ke snížení salda pohybu ekonomicky aktivního obyvatelstva, s cílem dalšího snižování vyjíždění za prací ze sídla. Potřeba a nárůst počtu pracovních sil v obci budou závislé na celkovém ožívání ekonomiky a rozvoji celého zájmového území a regionu.

V návrhu řešení budou na jižním okraji obce uvažovány větší rozvojové plochy pro výrobu: severně od areálu zemědělské výroby Bábolná a východně od areálu Lipové. Obě plochy jsou přejímány z předchozího řešení územního plánu. Naopak již nebude nadále uvažována nová plocha JV od areálu živočišné výroby Zadřínové a rovněž nebude obnovována výroba v bývalém areálu Drahy na východním okraji obce.

10. Rekreační a cestovní ruch

10.1. Charakteristika řešeného území

Řešené území k.ú. Halenkovice leží na západním okraji zlínského okresu, v blízkosti hlavní urbanizační osy Pomoraví a v sousedství aglomerace Otrokovice - Zlín. Převážná část k.ú. Halenkovice je zároveň i součástí Přírodního parku Chřibý.

Podkladem pro vyhlášení PP Chřibý byla *Urbanistická studie Velkého územního celku Chřibý* (koncept řešení; 1990 - 1995), v roce 1997 dopracovaná jako *Urbanistická studie Chřibý* [zpracovatel: Löw a spol.; Brno; 1997]. Urbanistická studie Chřibý navrhla nový, uceleně vymezený a jednotně definovaný Přírodní park Chřibý. Návrh nového přírodního parku využíval stávající vyhlášené parky na okrese Kroměříž a Uh. Hradiště (Stříbrnické paseky) a zpřesňoval jejich hranice. Zcela nově jej navrhl v okresech Hodonín a Zlín. Posláním přírodního parku Chřibý je ochrana všech hodnot krajiny jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření zdravého životního prostředí. Území má navíc výjimečně velký rekreační potenciál a zejména v úpatních polohách i vysoké kulturní hodnoty.

Oblast Chřibů má poměrně dobré podmínky v oblasti cestovního ruchu. Zcela výjimečné podmínky pro jeho rozvoj vytváří jeho obrovské kulturní a přírodní hodnoty. Celé území Přírodního parku Chřibý má dobré přírodní podmínky, vysoce obytnou a malebnou krajinu. K hlavním přírodním atraktivitám patří některé skalní útvary ve vrcholových částech Chřibů a místa dalekého výhledu. Vysoce obytné prostředí pro rekreaci vytvářejí plochá zalučňovaná údolí obklopená výraznými bukovými a dubovými porosty v jádrových oblastech, stejně jako odlesněné pasekářské polohy na úpatích. Využívání krajiny je tedy především pobytového charakteru, v rámci vázaného cestovního ruchu. Překážkami většího rozvoje rekreace jsou nedostatečně rozvinutá infrastruktura sídel, nedostatečná péče o krajinu, nedostatek zařízení pro zimní rekreaci a v neposlední řadě nepřipravenost místních podnikatelských subjektů. Turistický ruch se často soustřeďuje pouze na vázané formy individuální rekreace.

Území má výjimečně dobré podmínky na měkkou, rozptýlenou rekreaci, využívající mimořádně dochovaný krajinný ráz a svéráznou lidovou kulturu. Uchování krajinného rázu a nerušený rozvoj lidové kultury je jednou z rozhodujících podmínek rozvoje cestovního ruchu a rekreace. Hlavním nástupním prostorem pro cestovní ruch jsou ve zlínském okrese Napajedla (hlavní silniční tah I/55 a železniční trať Přerov - Břeclav).

V rámci zpracování US Chřibý byl proveden podrobnější rozbor současné i výhledové zatíženosti území návštěvníky. Pro získání přehledu o skutečném zatížení bylo okolo významnějších rekreačních prostor vyhodnoceno pásmo skutečného pobytového dosahu v izochromě 30. Pro tyto skutečně zasažené plochy byla přepočtena dosažitelná koncentrace. Výsledky velmi výrazně rozdělily území na oblasti koncentrace. Výsledky velmi výrazně rozdělily území na oblasti vysoce přetížené a naopak oblasti mimo dosah, s velkou kapacitou nevyužívané obytností krajiny. Kapacitně zaplněným rekreačním prostorem jsou ve zlínském okrese **Halenkovice**. Dle US Chřibý byly relativně velké rezervy jsou v rekreačních prostorech Žlutava a Spytihněv. Katastrální území Spytihněv však nebylo do PP Chřibý při jeho vyhlášení zahrnuto a rovněž byla zmenšena i původně navržená hranice přírodního parku v k.ú. Halenkovice a Žlutava

Významné místo má ve využití území dynamický cestovní ruch a turistika. V území je dostatečně hustá síť pěších turistických cest, které jsou řádně značeny a odpovídají potřebám. V území nechybí ani značené cykloturistické trasy. Současná struktura rekreace není dle US Chřibý z hlediska využití potenciálů, které území skýtá, příliš vhodná. Drtivou převahu má extenzivní individuální rekreace v chatách, chalupách a zahrádkářských osadách. Tento typ rekreace a vázaného cestovního ruchu je plošně i obsluhově velmi náročný, neúměrně zatěžuje krajinu a významně poškozují krajinný ráz, aniž by do území přinesl významnější zisky a pracovní příležitosti.

10.2. Koncepční východiska rozvoje rekreace a cestovního ruchu

1. ÚPN VÚC Zlínská aglomerace

Celé území okresu Zlín je řešeno územním plánem velkého územního celku Zlínská aglomerace [dále jen ÚPN VÚC ZA]. Zpracovatelem byla organizace *Terplan Praha*. Vzhledem k významu dokumentace jsou v následujícím textu citována základní východiska pro řešení koncepce rekreace, lázeňství a cestovního ruchu.

a) Rekreace, lázeňství a cestovní ruch - okr. Zlín

Návrh využití řešeného území pro rekreaci a cestovní ruch (CR) vychází z rámcových zásad a principů koncepčních dokumentů Rajonizace cestovního ruchu ČSR a Koncepce rozvoje cestovního ruchu a rekreace v Jihomoravském kraji. Řešené území vyniká mimořádně příznivými předpoklady pro účast rekreace a CR v celkovém funkčním využití řešeného územního celku, a to jak díky zastoupení celé škály přírodních, územních a dalších předpokladů, podmiňujících rozvoj forem rekreace ve volné krajině, tak i v mimořádné nabídce kulturně historických a společenských aktivit, vyvolávajících návštěvnost CR celostátního významu. Návrh rozvoje CR a rekreace usiluje o stanovení základních prostorových, územních a kapacitních rámců, které by umožnily aktivní způsob usměrňování dalšího rozvoje rekreace, rovnoměrnější využití rekreačního potenciálu území, realizaci ve formách celospolečensky a ekonomicky efektivních. K naplnění těchto záměrů se přistupuje ze tří základních hledisek:

- z hlediska územního a prostorového uspořádání na základě diferenciací v přírodních a ostatních předpokladech a možnostech jejich reálného využití pro rekreaci;
- na základě diferenciací možné intenzity rekreačního využití, tj. stanovením doporučené rekreační únosnosti území, objemu návštěvnosti, podílu její pobytové a pasantní složky;
- z hlediska struktury forem CR a tomu odpovídající skladbě specifické vybavenosti (především ubytovacích kapacit), stanovením sítě obslužných středisek CR.

V souvislosti se změnami ve společenské situaci, ve fungování ekonomiky se projevuje zvýšený tlak na zefektivnění využití MTZ CR. Zprůhlednění a zrealizování ekonomických mechanismů vede k preferenci volného CR při výstavbě nových zařízení a „uvolnění“ dosud vázaných kapacit podnikové, ale i individuální rekreace. V souladu s uvedenými principy bylo navrženo v dalším rozvoji MTZ zohledňovat tyto základní zásady:

- uplatňovat obecně *prioritu volných forem CR*. Účast volného CR na využití rekreačního potenciálu by měla být rozhodující ve všech RKC;
- v rámci volného CR se *orientovat především na výstavbu zařízení menší velikosti* (do 50 lůžek) *v soukromém vlastnictví* (penziony, ubytovací hostince, prázdninové byty, ubytování v soukromí, na zemědělských farmách). Preference této formy ubytování povede k zefektivnění využití současného i budoucího fondu ubytovacích kapacit i k výrazné stabilizaci obyvatelstva v území;
- vázané formy hromadného CR zvláště v podobě tzv. *podnikové rekreace považovat za neperspektivní*, přičemž se u existujících zařízení dá očekávat způsob provozování na ekonomickém základě a tudíž většinou převedení do otevřeného CR.
- v řešeném území se počítá s *omezeným rozvojem individuální rekreace*. Ve vymezených RKC bude přírůstek kapacit realizován *pouze v omezeném rozsahu a výhradně přeměnou původních venkovských objektů na rekreační chalupy*. Výstavba chat je přípustná pouze v rámci racionální dostavby existujících soustředění, *výstavba rekreačních domků formou doplnění intravilánů sídel na původní půdorysy* (nahrazení zřícených a asanovaných objektů). Přestavba či převedení původních objektů venkovského osídlení na individuální rekreační objekty představuje nejnížší prioritu v ostatních možnostech využití (bydlení, volný CR, vázaný CR);
- pro zabezpečení nároků ubytovaných a pasantních návštěvníků se klade důraz i na odpovídající rozvoj dalších standardních a specifických zařízení občanské vybavenosti a služeb ve střediscích

cestovního ruchu a rekreace, a to především v oblasti *stravování, maloobchodu, služeb, sportovně technické vybavenosti a kultury*, které by zásadním způsobem povýšily kvalitu rekreačního procesu a atraktivitu území a rozmanitostí nabídky rekreačních činností a služeb přispěly k racionálnějšímu využití území, a to i mimo hlavní turistickou sezónu. Prim by v oblasti těchto služeb měl hrát soukromý sektor.

Celé území okresu je zahrnuto do oblastí cestovního ruchu (OCR). OCR č. 44 *Chříby*, která byla zařazena do III. kategorie a zaujímá 2,7 % z celkové výměry okresu a OCR č. 6 *Valašsko* zařazené do I. kategorie zaujímá 97,3 % celkové výměry okresu. Rekreačně vhodné plochy, charakterizované nadprůměrnou kvalitou přírodních podmínek, tvoří zhruba 75 % z celkové výměry okresu, přičemž více než 1/3 území skýtá potenciální možnosti pro intenzivní rekreační využití. Mimořádný rozsah a kvalita přírodních předpokladů spolu s charakterem územních prvků, zakládá možnost realizace celé škály rekreačních aktivit v letním i zimním období, a to jak pro dlouhodobé, tak i krátkodobé formy rekreace, jako je lázeňské léčení, pěší turistika, zimní sporty, vodní sporty, myslivost, sportovní rybolov a návštěvnost přírodních pozoruhodností a kulturně historických památek. Na základě vyhodnocení souboru územních předpokladů se vymezují jako hlavní území se soustředěnou návštěvností rekreační krajinné celky: *Hostýnské vrchy, Luhačovicko a Valašskokloboucko*. Mimo tyto hlavní rekreační územní celky se navrhuje výraznější uplatnění oblasti Vizovické vrchoviny pro územně vázanou rekreaci v prostoru *Břežůvky-Vizovice*.

S výraznější návštěvností cestovního ruchu je třeba počítat ve výhledu zejména u Zlína a Luhačovic, dále v místech s výskytem celostátně významných kulturních památek a měst pořádajících kulturně společenské akce (Vizovice, Malenovice, Napajedla, Ploština, Lešná, Slušovice, Tlumačov).

Na území okresu Zlín byly dle ÚPN VÚC ZA vymezeny tyto *plochy soustředěné rekreace*: Lukov, Podkopná Lhota, Všemina, Luhačovicko, Valašské Klobouky a Brumov-Bylnice. Plocha soustředěné rekreace *Brumov - Bylnice* ve skutečnosti neexistuje (s výjimkou cca 5 rozptýlených rekreačních chalup v oblasti Maděrovce); naopak zde nebyla zařazena zlínská část rekreačního prostoru *Rusava* s vodní nádrží u bývalého rekreačního střediska Přerovských strojírny v Hostýnských vrších, případně *Halenkovické paseky* v Chříbské části okresu či oblast *Siráková* ve Vizovických vrších.

b) Chříby

Hlavním rekreačním prostorem Centrálních Chříbů jsou Buchlovice včetně rekreačního areálu Smradávka, dále Břestek včetně části Chabaně. Mezi *prostory s potenciální možností intenzivnějšího rekreačního využití* se navrhuje Osvětimany, Jankovice a Salaš. Pro oblast Centrálních Chříbů je navrhován možný přírůstek ubytovací kapacity v převážně lehkých ubytovacích zařízeních ve výši 1,4 tis. lůžek. Další rozvoj individuální rekreace formou chatové výstavby se nedoporučuje. Zlínská část Chříbů zde není vůbec zmíněna!

2. Urbanistická studie Chříby

Podkladem pro vyhlášení PP Chříby byla *Urbanistická studie Chříby* [1997]. Urbanistická studie Chříby vycházela z výše uvedeného ÚPN VÚC ZA. V následujícím textu jsou uvedeny nejdůležitější zásady řešení rekreace a cestovního ruchu.

a) Územní podmínky a východiska pro rekreaci a cestovní ruch

Nejvýznamnější přírodní atraktivity pro cestovní ruch jsou ve zlínském okrese pískovcové skály *Budačina* v k.ú. Halenkovice, barokní zámek, kalvárie a sirovodíkového pramenu v Napajedlích a archeologického naleziště ve Spytihněvi.

Po přehodnocení dopadů rekreace na jednotlivá území byly navrženy následující základní ukazatele (část ukazatelů byla převzata z ÚPD VÚC, část byla korigována a část nově stanovena):

Tab. 10.1. Směrná návštěvnost v jednotlivých katastrech Chřibů (dle US Chřiby) – k.ú. Halenkovice

	směrná návštěvnost	směrná návštěvnost na ha	směrná lůžková kapacita	současná lůžková kapacita	možný přírůstek lůžek
Halenkovice	1 600	0,8	600	540	60

Významné místo má ve využití území dynamický cestovní ruch a turistika. V území je dostatečně hustá síť pěších turistických cest i cyklotras, které jsou řádně značeny a odpovídají potřebám. Současná struktura rekreace není z hlediska využití potenciálů, které území skýtá, příliš vhodná. Drtivou převahu má extenzivní individuální rekreace v chatách, chalupách a zahrádkářských osadách. Tento typ rekreace a vázaného cestovního ruchu je plošně i obslužně velmi náročný, neúměrně zatěžuje krajinu a významně poškozuje krajinný ráz, aniž by do území přinesl významnější zisky a pracovní příležitosti.

b) Pěší turistika

Pěší turistika je jedna z hlavních rekreačních možností v řešeném území, neboť v současné době území slouží především pasantům, kteří spojují pěší turistiku s poznáváním památek a krás přírody. Popis navrhovaných změn tras je popsán v dopravní části. Významné jsou pro pěší turistiku také nástupní, etapové a cílové prostory. Hlavními dálkovými trasami a páteří celé sítě turistických cest jsou trasy po severním a jižním hřebenu Chřibů, nástupní trasa na Velehrad ze Starého Města a jižní úpatní trasa. Pro zlínskou část mají význam tyto trasy:

- Trasa po severním hřebenu spojuje rekreační nástupní prostor Koryčany s Otrokovicemi. Vede přes Lískovec, Střílečský hrad, Vlčák, Brdo, Bunč, Komínky, Malenisko, Krásnou Horu a Žlutavu.
- Trasa jižními úpatími byla částečně nově navržena pro lepší využití sice ne příliš přírodních, ale vyjimečně krásných partií kulturní krajiny Velehradska. Využívá hlavních úpatních poutních cest z Kudlovic a Buchlovic na Velehrad. začíná v rekreačním prostoru Osvětimany a pokračuje přes Stříbrnické paseky na Smraďavku, dále po stávající žluté stezce do Buchlovic, odtud přes Břestek novou trasou do Velehradu. Dále pokračuje stabilizovanou poutní cestou přes Modrou, Jalubí a Traplice do Kudlovic. Další nově vedená trasa vede údolím Vrbky do **Halenkovic**. Odtud po stávající modré turistické značce a dále nově navrženou trasou do Nové Dědiny a dále do Kvasic. Hlavní etapové prostory jsou Stříbrnické paseky, Buchlovice, Velehrad, Jalubí, Kudlovice, **Halenkovice** a Nová Dědina.

c) Cykloturistika

Cykloturistika je stále oblíbenější rekreační činností. Její atraktivita roste v řešeném území s využíváním horských kol. Pro cykloturistiku lze dobře využívat stávající cestní síť. Z hlediska nástupních prostorů lze počítat zejména s železničními stanicemi ve Spythněvi, Napajedlích, Otrokovicích, případně i v Tlumačově.

10.3. Vývoj turistické a rekreační infrastruktury

1. Hromadná ubytovací zařízení

Pro předválečné období byla pro většinu okresu typická síť malých a skromných ubytovacích hostinců a penzionů, v menších městech pak hotelová zařízení (V. Klobouky, Napajedla, Otrokovice, Zlín). Výjimečně postavení měly nejznámější a nejmalebnější moravské lázně Luhačovice. Druhá světová válka však znamenala stagnaci a poválečné hospodářské a politické změny pak vedly k naprostému přerušení kontinuity vývoje. Trend postupné výstavby sítě turistických zařízení se přerušil. Po roce 1948 v komerční sféře nastalo období radikální změny vlastnických poměrů, spojené se stagnací a změnou celé filosofie podnikání v cestovním ruchu. Soukromý sektor byl likvidován a

převzat do státního a odborářského vlastnictví a možnosti dalšího rozvoje byly výrazně omezeny. Podobně byly v polovině padesátých let znárodněny i lázeňská ubytovací zařízení a sanatoria. V průběhu následujících dvaceti let znamenal pro oblast v podstatě stagnaci v turistické infrastruktuře, a to v rámci celé ČR. Určité oživení výstavby přichází na konci 60. let a poté v 70. a 80. letech (opět především rekonstrukce existujících objektů, resp. dostavba v lázních, výstavba v areálu Luhačovické přehrady, hotelová výstavba v Gottwaldově a Otrokovicích, turistická výstavba v rámci slušovického zázraku - areál Všemina). Většina stávajících zařízení však byla na konci 80. let již zastaralá a v meziokresním srovnání nijak významnější (v roce 1987 bylo na území okresu kolem 2400 lůžek ve sféře volného cestovního ruchu).

Zvláštní kapitolu v turistické infrastruktuře a v oblasti využívání volného času tvořila u nás podniková rekreace. Výstavba podnikových rekreačních zařízení byla v okrese koncentrována zejména do 70. a 80. let (počátky ale již v 60. letech). Její prostorová lokalizace signalizovala poměrně značnou atraktivitu zejména turistických center v Luhačovicích (s Pozlovicemi) a v Hostýnských vrších (Vlčková, Podkopná Lhota). Tato rekreační zařízení byla nejčastěji v majetku podniků a institucí ze Zlína (30 % lůžkových kapacit v roce 1987) a dále z Ostravy (11 %), Přerova (9 %), bývalé výběrové odborářské rekreace (15 %). Tento ubytovací potenciál měl v turistické infrastruktuře okresu významný podíl (v roce 1976 bylo v těchto podnikových zařízeních celkem 1820 lůžek, zatímco v zařízeních tehdejšího volného cestovního ruchu asi 1360 lůžek (tj. celkem 3180 lůžek). Poměr lůžek v podnikových zařízeních a v zařízeních volného cestovního ruchu byl tedy cca 57 : 43. V průběhu 80. let se ubytovací kapacita okresu nadále zvětšovala. Při sčítání občanské vybavenosti v roce 1987 bylo sečteno celkem 4403 lůžek, tedy o 38 % více. Z tohoto počtu bylo 2384 lůžek v podnikových rekreačních zařízeních (nárůst o 31 %) a 2019 lůžek v zařízeních volného cestovního ruchu (nárůst o 48 %). Poměr obou skupin zůstal přibližně zachován (54 : 46 ve prospěch podnikové rekreace).

V 90. letech dochází v souvislosti s politickými a ekonomickými změnami v ČR k zásadním změnám i ve struktuře ubytovací infrastruktury v cestovním ruchu. Vlastnické vztahy zařízení bývalého volného cestovního ruchu (hotely, motely, ubytovací hostince, turistické ubytovny a chaty, kempy aj.) byly transformovány v rámci privatizace. Souběžně s tím docházelo k postupné přeměně zařízení podnikové rekreace s více než 1 800 lůžky na komerční ubytovací zařízení, otevřená všem návštěvníkům. Příznivým aspektem je nová výstavba ubytovacích zařízení v posledních 5 letech (hotely a penziony). Pohled na územní rozložení ubytovacích zařízení ukazuje zřetelně na výraznou koncentraci do oblasti Chřibů, Bílých Karpat a do měst. V řešeném území obce Halenkovice se nenachází žádné zařízení hromadné ani podnikové rekreace.

2. Druhé bydlení - individuální rekreace

Specifický potenciál v turistické infrastruktuře okresu představuje druhé bydlení, tedy zejména chataření a chalupaření. Vysokým počtem objektů druhého bydlení zaujímá ČR v Evropě specifické postavení. Masové rozšíření druhého bydlení je v celé ČR poválečný jev a totéž platí i pro okres Zlín. Šíření chatové rekreace probíhalo do atraktivních zázemí především města Zlín, přičemž tento proces akceleroval zvláště od konce 60. let. Prvními oblastmi koncentrace chataření byly katastry samotných měst Zlína, Valašských Klobouk, Slavičína, Vizovic (často však charakter zahradních domků s funkcí zahrádkářskou a již daleko méně vlastního chataření) na jedné straně, na straně druhé se vytvářelo klasické rekreační zázemí velkých měst především Zlína. Obyvatelé Zlínska spadovali a spadují především do širší oblasti Hostýnských vrchů, Vizovických vrchů, na Luhačovicko a také do podhůří Chřibů (Halenkovice, Žlutava).

Při analýze faktického stavu však existují zřejmé metodické nedostatky při sčítání bytů a domů v roce 1991, zejména v určení právního statutu vyčlenění z bytového fondu. Především jde o velmi nízké procento vyčleněných chalup z počtu objektů individuální rekreace (jen 8,3 % - tj. celkem 174 chalup). Správnější odhad však asi bude připočíst ještě byty v nevyčleněných rekreačních chalupách (vyjma měst), tj. celkem cca dalších 600 nevyčleněných chalup. Skutečný celkový počet chalup by tak mohl činit cca 800, což činí cca 25 % ze všech objektů druhého bydlení na území okresu.

Tab. 10.2. Objekty individuální rekreace – obec Halenkovice (1991)

obec	Bytové dom. s OIR	% bytov. dom. s OIR	Nevyč. chalupy	Počet OIR	OIR a NCH	Počet chalup	% chalup z OIR
Halenkovice	12	2.4	71	53	126	29	54.7

12.4. Možnosti rekreace v k.ú. Halenkovice

1. Rekreace dlouhodobá

Pro tento druh rekreace jsou v území vytvořeny poměrně příhodné podmínky, přestože se zde nenachází žádné zařízení hromadné rekreace. V katastrálním území se v r. 1991 nacházelo 53 objektů individuální rekreace a v obci bylo navíc evidováno celkem 113 domů, které nebyly trvale obydlené a z nichž 71 bylo evidováno jako nevyčleněné chalupy užívané k rekreaci a 29 chalup vyčleněných z bytového fondu. Výhledově by mohly být převedeny i další domy k rekreačnímu využívání. Změnou využívání objektů na rekreační chalupy dochází k vhodnému využití stávajícího stavebního fondu, zabraňuje se jeho znehodnocování a šetří se přírodní prostředí, které tak není zatěžováno výstavbou rekreačních objektů v jiných lokalitách.

2. Rekreace krátkodobá - víkendová

Krátkodobou rekreaci lze provozovat jednak ve výše uvedených lokalitách rekreačního charakteru (rekreační chalupy), jednak v lokalitě soustředěné chatové výstavby (u myslivny na Dolině) a také ve dvou zahrádkářských lokalitách (Zemanově, Dolina), případně v dalších objektech, které nejsou trvale obydleny.

3. Rekreace krátkodobá - každodenní

Tato rekreace je uspokojována:

- zahrádkářením na pozemcích u rodinných domků a přilehlých záhumenkách
- organizovanou i neorganizovanou činností ve sportovním areálu v centrální části obce
- neorganizovanou činností na dětských a maloplošných hřištích pro mládež
- v letním období formou rybaření na malých vodních plochách
- v zimním období formou bruslení na malých vodních plochách a běžeckého lyžování v ostatních částech katastru

4. Podněty pro řešení

V řešení územního plánu lze uvažovat se vznikem nových zařízení volného cestovního ruchu, a to zejména formou konverze stávajících nevyužívaných objektů, případně i vybudování nových objektů. Současně bude prověřena opodstatněnost dalších ploch určených pro individuální rekreaci.

11. Doprava

Území obce Halenkovice je z hlediska dopravy napojeno na hlavní silniční síť tvořenou zde silnicí I/55 prostřednictvím silnice III/367 47. Autobusovou dopravu zajišťuje pravidelná linka ČSAD Vsetín. Železniční spojení je umožněno přes železniční stanici Napajedla ležící ve vzdálenosti 4 km na trati č. 320 Přerov - Břeclav. Na východním okraji obce se nachází plocha bývalého polního letiště. Obec leží mimo zájmy dopravy železniční, dálniční i vodní.

1. Silniční doprava

Katastrálním územím obce Halenkovice prochází tyto silnice:

- III/367 47 Napajedla – Halenkovice - Spytihněv
- III/367 48..... Halenkovice – spojka
- III/432 20..... Jarohněvice – Kostelany – Babice

Všechny výše uvedené silnice patří do ostatní silniční sítě.

a) Silnice III/367 47

Silnice přichází do obce ve stoupání do 7 % ve směrových obloucích z východu od Napajedel. Na okraji katastru se k ní ze západu připojuje silnice III/367 48. Trasa silnice klesá k jihu ve směrových obloucích podél Halenkovického potoka. Na jihovýchodním okraji obce se trasa stáčí levým obloukem k západu na odsměrové točce u obchodu Věra stoupá ve sklonu až 8 % k točně autobusu. Zde se silnice stáčí k severu a pokračuje v přímé ve sklonu do 4 % ke kostelu, odkud klesá až k obecnímu úřadu. Zde na křižovatce se silnicí III/367 48 odbočuje k severovýchodu a klesá ve sklonu do 6 % pravém oblouku, na který navazují v klesání (až 6%) až do údolí potoka vrbka (lokalita Pláňavy). Zde se na křižovatce s místní komunikací stáčí a podél potoka směřuje k jihu. Na jižním okraji obce se dvěma protisměrnými oblouky dostává přes potok a opouští zástavbu směrem do Spytihněvi. Vozovka je živičná šířky 5 – 7 m.

b) Silnice III/367 48

Silnice začíná v centru obce na křižovatce se silnicí III/367 47 u obecního úřadu. Odtud stoupá několika směrovými oblouky až na východní okraj obce. Dále pokračuje v klesání do 6 % až na křižovatku se silnicí III/367 47. Vozovka je živičná šířky 6 – 7 m.

c) Silnice III/432 20

Trasa silnice vede podél západního okraje katastru obce v údolí Kudlovického potoka v mírném stoupání či klesání. Vozovka je živičná šířky 5 – 6 m.

d) Silniční ochranná pásma

jsou stanovena pro území mimo zastavěnou část města v souladu se zněním Silničního zákona č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích“ (§ 30 Silniční ochranná pásma), z něhož vyplývá vzdálenost hranice pásma od osy silnice nebo od osy přilehlého jízdního pásu dálnice či rychlostní komunikace

- silnice II. a III. třídy 15 m

e) Dopravní zátěž

Na silnicích, které procházejí obcí Halenkovice **nebylo** v rámci Celostátního sčítání dopravy, které zajišťovalo Ředitelství silnic a dálnic České republiky v roce 2005, sčítání vozidel prováděno. Podle průzkumu v terénu lze říci, že dopravní intenzita je zde nízká.

2. Místní komunikace

Katastr obce je rozsáhlý, zástavba je v několika místech koncentrovaná, ale v zásadě rozptýlená. Tuto zástavbu spojuje kromě silnic velké množství místních komunikací a dalších účelových cest..

3. Meziměstská autobusová hromadná doprava

je zajišťována pravidelnými autobusovou linkou ČSAD.

- 820 641 Zlín – Otrokovice – Napajedla - Halenkovice.....17/15 spojů

Na katastru obce jsou tyto autobusové zastávky:

- Halenkovice - požární zbrojnice zastávkový pruh, jeden přístřešek
- Halenkovice – Pláňany..... zastávkový pruh, přístřešek
- Halenkovice – u mlýna..... přístřešek
- Halenkovice – pod kopcem..... přístřešek
- Halenkovice – dolina..... zastávkový pruh
- Halenkovice – u svatých zastávkový pruh, přístřešek

Stávající umístění autobusových zastávek v řešeném území je stabilizované, docházková vzdálenost 500 m pokrývá podstatnou část zástavby.

4. Pěší provoz

Základní pěší provoz se odehrává na chodnicích vedoucích podél silnic a hlavních místních komunikací. Dále je zde řada samostatných pěšin a smíšených stezek určených i pro cyklisty. Kromě toho se používají vozovky místních a polních cest. Obcí a katastrem procházejí značené turistické trasy červená, zelená a modrá.

5. Cyklistická doprava

Obec Halenkovice má svou polohou na východním úpatí kopcovitého lesního masivu Chříby a jako turisticky atraktivní cíl má dobré podmínky pro cykloturistickou dopravu. se odehrává na vozovkách všech komunikací (silnice, místní komunikace, účelové cesty). Samostatné stezky zde nejsou. Na katastru obce jsou vedeny regionální a místní značené cyklotrasy č. 47, 5014, 5015, 5016 a 5017.

6. Doprava v klidu

Doprava v klidu se dělí na dva základní druhy - odstavování a parkování osobních vozidel.

- Odstavování** je umístění vozidla mimo jízdní pruhy komunikace v místě bydliště. Součástí odstavování je garážování (umístění vozidla v krytých objektech). V obci se jedná především o umístění vozidla do garáží v rámci rodinných domů. Další garáže jsou u hřiště (6) a pod letištěm (4). Kromě toho se ke stání využívají také místní komunikace
- Parkování** je umístění vozidla mimo jízdní pruhy komunikace u objektů občanské vybavenosti, zaměstnání nebo bydlení. V obci se parkuje u hřiště (velká plocha 40 stání), hospoda Na kopci (10), hřbitov (4), škola (11) a obecní úřad (15). Kromě toho se parkuje na vozovkách místních komunikací tam, kde to místní podmínky umožňují.

7. Účelová doprava

Účelová doprava navazuje na dopravní kostru tvořenou silnicemi a místními komunikacemi. Významnou účelovou komunikací je živičná 5 m široká cesta propojující místní část U Svatých s točnou autobusů, cesta vedoucí od chovu prasat kolem zemědělské farmy směrem na Spytihněv a severojižní cesty vedoucí buď po plochých hřbetech nebo v zalesněných údolích (živice 3 – 4 m).

8. Hluk ze silniční dopravy

Hluk ve vnějším prostředí je posuzován na základě Nařízení vlády č. 88/2004 Sb. s platností od 1. dubna 2004, jež upravuje Nařízení vlády č. 502/2000 Sb. *Nejvyšší přípustné hodnoty hluku a vibrací* jsou stanoveny tímto předpisem. Hodnota hluku ve venkovním prostoru se vyjadřuje ekvivalentní hladinou akustického tlaku A. Nejvyšší přípustná ekvivalentní hladina akustického tlaku A ve venkovním prostoru se stanoví součtem základní hladiny hluku 50 dB a příslušné korekce pro denní nebo noční dobu a místo podle přílohy č. 6 k předpisu.

Denní doba

- pro hluk z pozemní dopravy v ostatním chráněném venkovním prostoru +5 dB
- v okolí hlavních komunikací, kde hluk z dopravy je převažující a v o. p. drah +10 dB
- "stará hluková zátěž" z pozemních komunikací +20 dB

Noční doba

- noční doba -10 dB
- noční doba pro hluk ze železnice -5 dB
- pro hluk z pozemní dopravy v ostatním chráněném venkovním prostoru +5 dB
- v okolí hlavních komunikací, kde hluk z dopravy je převažující a v o. p. drah +10 dB
- "stará hluková zátěž" z pozemních komunikací +20 dB

Pro výpočet hluku ve vnějším prostředí jsou směrodatné "Metodické pokyny pro navrhování sídelních útvarů z hlediska ochrany obyvatelstva před nadměrným hlukem z dopravy", jejichž znění z roku 1991 bylo novelizováno v rámci Programu péče o životní prostředí MŽP v listopadu 1995. Na základě této směrnice byl zpracován výpočtový postup HLUK+, který umožňuje modelovat na počítači hlukovou situaci, počítat hladiny hluku v jednotlivých bodech a vykreslovat izofony hluku v zadaných výškách při detailním postupu.

V denní době u obytné zástavby nesmí být překročena hodnota 55 dB a v noční době 45 dB, pokud se nezohlední další korekce, což v případě železnice představuje 60 dB v denní a 55 dB v noční době v ochranném pásmu dráhy, u hlavních komunikací představuje 60 dB v denní a 50 dB v noční době.

Nejvyšší přípustná ekvivalentní hladina hluku L_{Aeg} pro budovy bydlení, stanovená podle Nařízení vlády ČR č. 148/2006 Sb. "O ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací", ze silniční dopravy je pro Halenkovice podél silnic III. třídy:

- denní doba (06 - 22 hod) 60 db(A)
- noční doba (22 - 06 hod) 50 db(A)

S ohledem na chybějící sčítání nelze hlukové hladiny stanovit výpočtem. Na základě průzkumu v terénu lze říci, že hlukové hladiny ze silniční dopravy nepřesahují limitní hladiny.

9. Problémy k řešení

- upřesnit kategorie úprav silničního průtahu obce a některých místních komunikací
- doplnit systém chodníků
- doplnit parkovací stání

12. Zásobování vodou

Objekty obytné zástavby i objekty občanské a technické vybavenosti obce Halenkovice jsou částečně zásobovány pitnou a užitkovou vodou z veřejné rozvodné vodovodní sítě, zbývající část stávající zástavby je zásobována pitnou vodou z vlastních studní. Systém zásobování pitnou vodou obce Halenkovice, který je součástí skupinového vodovodu Zlín se zdrojem vody ÚV Tlumačov, je v majetku i ve správě Zlínské vodárenské, a.s. a byl uveden do provozu v 80. letech minulého století.

Zásobování obce Halenkovice pitnou vodou je řešeno ve čtyřech tlakových pásmech. Z VDJ Kvítkovice - 3 x 1000 m³ (242,16/237,16) je pitná voda přiváděna přes rozvodnou vodovodní síť Napajedel do čerpací stanice Halenkovice (11,60 l/s), situované na západním okraji zastavěného území města Napajedla. Z této čerpací stanice je pitná voda výtlačným řadem DN 150 dopravována do VDJ Halenkovice I – Za humny - 2 x 150 m³ (301,50/297,40). Z VDJ Halenkovice I – Za humny - 2 x 150 m³ (301,50/297,40) je pitná voda výtlačným řadem DN 100 dopravována do VDJ Halenkovice II – Střed - 2 x 150 m³ (339,50/335,40) a gravitačním přívodním řadem dodávána do rozvodné sítě I. tlakového pásma. Z VDJ Halenkovice II – Střed - 2 x 150 m³ (339,50/335,40) je pitnou vodou gravitačně zásobováno území II. tlakového pásma a přes šachtu s redukčním ventilem je pitná voda dodávána do území IV. tlakového pásma. III. tlakové pásmo je zásobováno pitnou vodou pomocí ATS (4,20 l/s), situované ve VDJ Halenkovice II – Střed - 2 x 150 m³ (339,50/335,40).

Rozvodná vodovodní síť I. tlakového pásma, která zásobuje pitnou vodou území části obce Zádřínové, dolní část lokality Kateřinice a převážnou část lokality Dědina, je tvořena vodovodními řady D160 a D110 z trub PVC a D63 z trub polyetylenových. Tlakové poměry ve vodovodní síti I. tlakového pásma jsou v převážné části území (do výšky 236,50 m n.m.) vyhovující, max. hydrostatický tlak dosahuje hodnot do 0,65 MPa. U nejnižší situované zástavby I. tlakového pásma, která se nachází ve výškách 236,50 – 232,50 m n.m. nepřekračuje max. hydrostatický tlak hodnotu 0,70 MPa, takže tlakové poměry vyhovují v souladu s ČSN 75 5401 čl. 4.11.

Rozvodná vodovodní síť II. tlakového pásma, která zásobuje pitnou vodou území části obce Pláňavy, převážnou část lokality Kateřinice – území do výšky 274,50 m n.m., je tvořena vodovodními řady DN 150 a DN 100 z trub litinových a D63 z trub polyetylenových. Tlakové poměry ve vodovodní síti II. tlakového pásma jsou vyhovující, max. hydrostatický tlak dosahuje hodnot do 0,65 MPa.

Do území III. tlakového pásma - zástavba lokality Obecnice, ležící nad vrstevnicí 315,0 m n.m., je pitná voda dodávána vodovodním řadem DN 100 z trub litinových z ATS (4,20 l/s), situované ve VDJ Halenkovice II – Střed - 2 x 150 m³ (339,50/335,40).

Zástavba severního území části obce Dolina – IV. tlakové pásmo, je zásobována pitnou vodou z vodovodního řadu DN 100 z trub litinových a D63 z trub polyetylenových, který navazuje na rozvodnou vodovodní síť II. tlakového pásma. Tlakové poměry ve vodovodní síti IV. tlakového pásma jsou upravovány v šachtě s redukčním ventilem.

Pro výstavbu nových rodinných domů v lokalitě Záhumení má obec připravenou projektovou dokumentaci „Halenkovice – ZTV lokalita Záhumení“ - DSP - Projektová kancelář A-S, Zlín, 09/2003. Zásobování pitnou vodou je navrženo zaokruhováním vodovodním řadem DN 100 z tvárné litiny. Územní rozhodnutí ani stavební povolení pro navrhovanou výstavbu nebylo ještě vydáno.

V rámci geologicko-průzkumných prací dle projektu „Průzkum jihovýchodních svahů Českého masivu metodou 2D seismiky – oblast Kostelany – východ“ bylo, mimo stanovené linie, tj. v rozporu s povolením pro trhací práce, v západním území části obce Dolina, umístěno 31 ks náloží TNT ve vývrtech. Vzhledem ke skutečnosti umístění náloží TNT a současnému způsobu zásobování pitnou vodou lokality z vlastních zdrojů - studní, připravuje obec rozšíření vodovodní sítě, která umožní napojení zástavby lokality na veřejnou vodovodní síť.

Dle dokumentace *Program rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje* (Vodín Hranice, s.r.o.; 2004) zůstane stávající vodovodní systém zásobování pitnou vodou obce Halenkovice zachován i ve výhledu. Je navrhováno rozšíření vodovodní sítě v délce cca 1000 m.

Areály zemědělské výroby v jihovýchodní části katastrálního území Halenkovice – Zádřínové a Bábolná firmy LUKROM, spol. s r.o. Lípa jsou zásobovány pitnou vodou z vlastního vodovodního systému, který sestává z vodního zdroje Milíkovec, (vrt DN 300, hloubky 15 m, je situován v katastrálním území Spytihněv), vodojemu (situovaný nad farmou Starý Dvůr v katastrálním území Spytihněv), výtlačného řadu do vodojemu na Vrchovici (nad farmou Bábolná) a z gravitačních přívodních řadů pro farmy Bábolná a Zádřínové.

Areál Zemědělského družstva vlastníků Halenkovice je zásobován pitnou vodou z vlastní studny, situované v areálu firmy.

Výrobní areál firmy FAGUS a.s., Halenkovice je zásobován pitnou vodou z veřejné vodovodní sítě IV. tlakového pásma.

13. Odkanalizování

V obci Halenkovice je vybudována jednotná kanalizační síť, která pokrývá téměř celé území centrální části obce – Pláňavy, Obecnice, Záhumení, Kopec, Dědina, Kateřinice. V části obce Zádřínové je kanalizace vybudována pouze ve dvou úsecích. U zbývajících částí obce, tj. část Zádřínové, U Svatých, Dolina a Lipová není kanalizace dosud vybudována. Splaškové odpadní vody z jednotlivých nemovitostí jsou předčišťovány v septicích nebo jímány v jímkách na vyvážení. Část splaškových odpadních vod je do kanalizační sítě nebo do recipientů vypouštěna přímo, bez předchozího čištění.

Pro výstavbu nových rodinných domů v lokalitě Záhumení má obec připravenou projektovou dokumentaci „Halenkovice – ZTV lokalita Záhumení“ - DSP - Projektová kancelář A-S, Zlín, 09/2003. Odkanalizování navrhované lokality je řešeno jednotným kanalizačním systémem, navrhovaná kanalizační stoka DN 400 bude zaústěna do stávající stoky jednotné kanalizace DN 600. Do doby realizace kanalizačního systému vč. ČOV budou splaškové odpadní vody z jednotlivých nemovitostí do kanalizační stoky zaústěny přes domovní ČOV. Po realizaci obecní ČOV „Zádřínové“ budou tyto domovní ČOV zrušeny. Územní rozhodnutí ani stavební povolení pro navrhovanou výstavbu nebylo ještě vydáno.

Obec Halenkovice má připravenou projektovou dokumentaci „Kanalizace a ČOV Halenkovice“ – DÚŘ - Ing. Slavomír Černý 08/2007. Projektová dokumentace řeší odkanalizování obce s ohledem na celkové rozložení zástavby obce Halenkovice, která se nachází v povodí dvou vodních toků - Halenkovického potoka a vodního toku Vrbka. Je navrženo odvádění odpadních vod ze zastavěného území obce Halenkovice dvěma samostatnými kanalizačními systémy. V zastavěném území obce, které se nachází v povodí Halenkovického potoka, tj. části obce Obecnice, Pláňavy, Záhumení, Dědina, Kopec a Kateřinice je využita stávající kanalizační síť jednotného kanalizačního systému. Část kanalizační sítě v části obce Kateřinice bude rekonstruována v délce cca 170 m, potrubím DN 1000. V části obce Zádřínové, která je v současné době odkanalizována kanalizačními stokami, zaústěnými do Halenkovického potoka, případně do jeho bezejmenných přítoků, je navržena nová kanalizační stoka „Z“, která bude odvádět splaškové odpadní vody do ČOV „Zádřínové“. Stávající kanalizační stoky budou po realizaci splaškové kanalizace využívány pouze k odvádění dešťových vod.

Zástavba v jihozápadní části zastavěného území obce Halenkovice, tj. část obce U Svatých a jižní část Lipové, kde dosud není vybudována systematická kanalizační síť, bude odkanalizována systémem oddílné kanalizace. Splaškové odpadní vody budou odváděny splaškovou kanalizací DN 250 a DN 300 na ČOV „U Svatých“, která bude situována pod zastavěným územím části obce U Svatých. Dešťové vody z jednotlivých nemovitostí budou odváděny individuálně, buď budou vypouštěny do místních vodotečí, případně budou vypouštěny do volně terénu.

Zástavba v severozápadní části zastavěného území obce Halenkovice, tj. severní část Lipové a část obce Dolina budou napojeny novou větví „D“ do ČOV „U Svatých“. Dešťové vody budou zaústěny do vodního toku Vrbka.

ČOV „Zádřínové“, která je situována na levém břehu Halenkovického potoka (variantě na pravém břehu Halenkovického potoka), je navržena typu FLEXIDIBLOK 1620 EO, firmy TOPOL Water, s.r.o., jako ČOV biologická s denitrifikací a úplnou aerobní stabilizací kalu v provzdušňovacích kalojemech. ČOV „U Svatých“, která je situována na pravém břehu vodního toku Vrbka, je navržena rovněž typu FLEXIDIBLOK 600 EO, firmy TOPOL Water, s.r.o., jako ČOV biologická s denitrifikací a úplnou aerobní stabilizací kalu v provzdušňovacích kalojemech.

Dokumentace *Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje* (Centropjekt Zlín, a.s.; 2004) navrhuje: Stávající jednotná kanalizační síť bude využívána i nadále, provedou se opravy a úpravy šachet a uličních vpustí a bude doplněna o dílčí úseky, zejména v lokalitě Zádřínové. Část kanalizačních stok v lokalitě Záhumení bude rekonstruována. Na hlavní kmenové stoce DN 1000 se provede odlehčení, stejně jako na stoce pod lokalitou Zádřínové. Splaškové, resp. ředěné splaškové odpadní vody budou přivedeny na biologickou ČOV pro cca 1600 EO, umístěné na levém břehu Halenkovického potoka. V lokalitě U Svatých se provede splašková kanalizace s ČOV pro 100 EO, umístěnou

na pravém břehu vodního toku Vrbka. Ve značně rozptýlené zástavbě části Dolina (údolí vodního toku Vrbka) bude probíhat zneškodňování splaškových odpadních vod individuálně u jednotlivých zdrojů, intenzifikací septiků, vestavbami biologických jednotek, případně instalacemi domovních ČOV.

Při přívalových deštích a v jarním období při tání sněhu dochází vzhledem k osetí zemědělsky obhospodařovaných pozemků nevhodnými plodinami (kukuřice, řepa, slunečnice) k extrémním splachům a ohrožení zástavby přívalovými extravilánovými vodami.

Odpadní vody z areálů zemědělské výroby v jihovýchodní části katastrálního území Halenkovice – Zádřínové a Bábolná firmy LUKROM, spol. s r.o. Lípa jsou sváděny do sběrných věží na jednotlivých farmách a odsud převáženy na ČOV ve Starém Dvoře (katastrální území Spytihněv).

Odpadní vody z areálu Zemědělského družstva vlastníků Halenkovice jsou zaústěny do septiku, situovaného v areálu firmy.

Splaškové odpadní vody z výrobního areálu firmy FAGUS a.s., Halenkovice jsou zaústěny do jímky na vyvážení.

14. Vodní toky a nádrže

Hlavním recipientem katastrálního území Halenkovice je vodní tok Vrbka - pravostranný přítok řeky Moravy. Horní část vodního toku Vrbka, se svými pravostrannými i levostrannými přítoky je až pod zaústěním bezejmenného levostranného přítoku (Kržlický potok) ve správě Lesů České republiky s.p., správa toků – oblast povodí Moravy se sídlem ve Vsetíně. Zbývající, dolní část vodního toku Vrbka, se svými pravostrannými i levostrannými přítoky, je ve správě Zemědělská vodohospodářská správa, oblast povodí Moravy a Dyje, územní pracoviště Zlín. Nejvýznamnějším přítokem vodního toku Vrbka je levostranný přítok - Halenkovický potok.

Vodní tok Vrbka protéká katastrálním územím Halenkovice - částí Dolina, nad zastavěným územím obce ve směru severozápad - jihovýchod, zastavěným územím pak ve směru sever - jih. V 70. letech minulého století, v rámci protipovodňových opatření, byla převážná část vodního toku Vrbka upravena tak, aby koryto bylo schopno odvést průtok Q_{100} v místní trati (řkm 4,338 - 5,580) a průtok Q_5 v polní trati (řkm 3,200 - 4,338) a to včetně všech propustků na vodním toku.

Halenkovický potok protéká katastrálním územím Halenkovice ve směru sever - jih. V řkm 2,40 - 3,50 protéká Halenkovický potok zastavěným územím obce Halenkovice - částí Zádřínové. Nad zastavěným územím obce Halenkovice protéká Halenkovický potok hluboce zaříznutým údolím. V horním úseku se jedná o neupravený vodní tok. V tomto úseku byly v minulosti vybudovány 2 záchytné nádrže - v řkm 3,750 a v řkm 4,700. Záchytná nádrž v řkm 3,750 vzhledem ke svému nevyhovujícímu technickému stavu však neplní svou funkci. Záchytná nádrž v řkm 4,700 byla v rámci pozemkových úprav „Halenkovice – Kopaniny“ rekonstruována, ale dle sdělení starosty obce je již znovu částečně zanesena. V trase Halenkovického potoka v místní trati jsou kromě kapacitně nevyhovujícího zatrubněného úseku DN 1000 v řkm 2,922 - 3,098 ještě další škrtící objekty. Jedná se o živelně budované hospodářské přejezdy - propustky a silniční propustek v řkm 2,600 (DN 1200). Tyto nevyhovující úseky Halenkovického potoka způsobují vybřežení při větších průtocích a dochází ke hmotným škodám na majetku občanů i obce.

Levostranný přítok vodního toku Vrbka (Kržlický potok) protéká velmi řídko osídleným územím, převážná část povodí Kržlického potoka je zalesněné území. Je to však povodí strmé, s hluboce zaříznutými lesními stržemi, ve kterých dochází k silné erozní výmolové aktivitě vody. Při vybřežení způsobuje Kržlický potok škody na zemědělských pozemcích, komunikaci i nemovitostech. Dolní úsek toku (vyjma délky 30 m před zaústěním do Vrbky), včetně přemostění potoka byl upraven na převedení průtoku Q_{100} .

Bezejmenný pravostranný přítok Vrbky - U Svatých protéká zastavěným územím obce Halenkovice, částí obce U Svatých. Jeho koryto není upraveno, spádové poměry jsou nevyhovující, zatrubněné úseky a vjezdy k nemovitostem jsou kapacitně nepostačující. Při větších průtocích dochází v dolní části toku k vybřežování a tím k ohrožení majetku občanů i obce.

V údolní nivě vodního toku Vrbka byly vybudovány 3 soukromé malé vodní plochy, které slouží k rybochovným účelům.

Správci těchto vodních toků mohou při výkonu správy vodního toku, pokud je to nezbytně nutné a po předchozím projednání s vlastníky pozemků, užívat pozemků sousedících s korytem vodního toku a to nejvýše v šířce do 6 m od břehové čáry. Správci vodních toků neuvažují s žádnými úpravami, vyjma běžné údržby, která spočívá v čištění dna koryta a v probírce břehových porostů.

15. Zásobování elektrickou energií

Základním výchozím podkladem jsou mapové podklady majitele energetických sítí E.ON - Distribuce, a.s., spolu s podklady o stavu sítí.

1. Sítě vysokého napětí

a) Vedení 22 kV

Obec je zásobena z venkovního vedení VN 22 kV č.303, které je napájeno z rozvodny 110/22 kV Otrokovice. Hlavní vedení je postaveno převážně na betonových sloupech s částečným využitím ocelových mřížových stožárů. Vodiče jsou AlFe. Přípojky k trafostanicím jsou postaveny na betonových sloupech.

b) Transformační stanice 22/0,4 kV

Obec včetně větších odběratelů je zásobena následujícími elektrickými stanicemi (trafostanicemi):

Tab. 15.1. Elektrické stanice v obci Halenkovice

Trafostanice - název			Konstrukce	Trafo	Stav
Halenkovice	400431	T2 U Svatých	BTS 400	250 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400432	T3 Doa u obchodu	BTS 400	250 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400433	T4 Za školou	BTS 400	400 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400434	T5 Kržle - hájenka	BTS 250	100 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400435	T6 ZD Drahy	PTS 400	250 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400436	T7 Zádřinové	BTS 400	250 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400437	T8 ZD - dřevovýroba	BTS 400	250 kVA	vyhovuje
Halenkovice	400438	T9 Záhumení	BTS 400	400 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400439	T10 Zemanovo	PTS 400	100 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400440	T12 ZD Lipové	BTS 630	400 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400441	T13 ZD Dědina	BTS 400	400 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400442	T14 ZD Vepřín	BTS 400	160 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400443	T16 U vodárny	BTS 630	400 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400444	T18 Obecní úřad	BTS 630	630 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400445	T19 Katernice	BTS 630	630 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400446	T20 Točna	BTS 400	400 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400447	T21 Zádřinové II	BTS 400	250 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400448	T22 Ke Kuchařici	BTS 630	400 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400449	T23 Koliba	BTS 400	250 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400450	T24 Járky	BTS 400	160 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400451	T25 Pod Kopcem	BTS 400	250 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400452	T26 U Svatých 2	BTS 400	160 KVA	vyhovuje
Halenkovice	400453	T27 Kržle - paseky	BTS 400	250 KVA	vyhovuje

Celkový stav trafostanic je vyhovující.

2. Distribuční síť NN 0,4 kV

Distribuční síť nízkého napětí v obci je převážně venkovního provedení. Kabelového vedení je využito k vyvedení výkonu z trafostanic, k napájení objektů s vyššími nároky na odběr el. energie – škola, nákupní centrum, kostel, výrobně podnikatelské objekty, apod. a k napájení ucelených odběrných míst – např. řadové RD, bytové domy.

Venkovní síť NN v obci využívá jako podpěrné body betonové sloupy. Vodiče jsou AlFe a v rekonstruovaných úsecích jsou použity samonosné závěsné kabely AES. Odběrná místa jsou připojena vodiči AlFe, izolovanými závěsnými kabely, případně svody přes střešníky nebo konzoly. Většina nově postavených objektů je napojena zemními kabelovými přípojkami.

Kabelové rozvody jsou provedeny kabely typu AYKY, smyčkované v rozpojovacích a jisticích skříních. Z těchto skříní jsou připojeny samostatnými odvody odběrná místa. Mimo hlavní síť NN v obci jsou v katastru obce také rozsáhlé rozvody NN pro napájení samot a rekreačních osad. Rekonstruovaná síť je v technicky vyhovujícím stavu, některé dílčí úseky sítě – především pro samoty bude vhodné rekonstruovat.

3. Odběratelé

V obci patří mezi velké odběratele areály ZD, výrobně podnikatelské objekty např. FAGUS s.r.o., školka, nákupní středisko a další. Z ostatních odběrů jsou významnější objekty občanské vybavenosti – obecní úřad, pošta, obchody, pohostinství a v neposlední řadě dílny a provozovny živnostenského sektoru. Dále je významné elektrovytápění objektů, především RD.

4. Veřejné osvětlení

V okrajových částech obce převažuje rozvod VO na podpěrných bodech sítě NN.

5. Další zařízení využívající podpěrné body sítě

Mimo již výše uvedeného rozvodu veřejného osvětlení využívají podpěrných bodů sítě místní rozhlas a omezeně rozvody O2, a.s.

16. Zásobování plynem

Jihovýchodním okrajem katastrálního území Halenkovice, ve směru jih – sever, je veden VTL plynovod DN 150/PN40 Spytihněv – Halenkovice, který je ukončen v regulační stanici 500/1/1 – 440 pro areál živočišné výroby Bábolná firmy LUKROM, spol. s r.o. Lípa. Z VTL plynovodu DN 150/PN40 Spytihněv – Halenkovice odbočuje VTL plynovod DN 80/PN40, kterým je zemním plynem zásobována regulační stanice Halenkovice obec 1200/2/1-440. Severovýchodním okrajem katastrálního území Halenkovice, ve směru jihovýchod – severozápad, prochází VTL plynovod DN 500/PN40 Pohořelice – Nová Dědina. Ochranné pásmo VTL plynovodů DN 80, DN 150 a DN 500 je 4 m, bezpečnostní pásmo VTL plynovodu DN 80 je 15 m, DN 150 - 20 m a VTL plynovodu DN 500 - 40 m oboustranně od vnějšího líce plynovodního potrubí.

Obec Halenkovice je plně plynofikována STL rozvodnou plynovodní sítí D160, D110, D90 a D63 z trub polyetylenových a je provozována pod tlakem 0,20 MPa. Jednotliví odběratelé jsou zásobováni zemním plynem přes domovní regulátory Al.z. Plynárenské zařízení (vyjma RS 500/1/1-440) je ve správě Jihomoravské plynárenské a.s.

Pro výstavbu nových rodinných domů v lokalitě Záhumení má obec připravenou projektovou dokumentaci „Halenkovice – ZTV lokalita Záhumení“ - DSP - Projektová kancelář A-S, Zlín, 09/2003. Zásobování zemním plynem je navrženo STL plynovodem D63 z trub polyetylenových. Územní rozhodnutí ani stavební povolení pro navrhovanou výstavbu nebylo ještě vydáno.

17. Zásobování teplem

Individuální bytová zástavba je teplofikovaná různě, jak z hlediska otopných systémů (lokální, ústřední), tak z hlediska použitých energií. Stará IBV používá k vytápění převážně lokální topidla. Ve většině domů lze využívat všechny druhy dostupných energií tj. pevná paliva, kapalná paliva, plyn a elektřinu. Podíl používání jednotlivých energií nelze stanovit, neboť se průběžně mění v závislosti na modernizaci domácností, technických možnostech domů i na cenové dostupnosti energií.

Novější IBV je již teplofikovaná moderními způsoby, které umožňují efektivně zužitkovat použité energie. Energeticky jsou domy orientovány ve většině případů na zemní plyn a elektřinu. Příprava jídel je pak orientovaná na plynové nebo elektrické spotřebiče v závislosti na technickém vybavení domů.

Provozovatelé topných zdrojů u občanské vybavenosti a ve výrobní sféře mají své centralizované systémy v rámci svých objektů a areálů.

Nově realizovaná výstavba bude řešit vytápění především plynem v návaznosti na rozvody plynu. Výhledově je uvažováno s preferencí plynofikace bytového fondu. Část domácností, případně i některá výrobní zařízení, by mohla k vytápění používat i dřevoplyn, vznikající rozkladem biomasy (dřevěné štěpky, sláma, seno apod.), případně jiné alternativní zdroje energie.

18. Spoje a zařízení spojů

1. Telekomunikace

Obec Halenkovice je začleněna do Zlínského telefonního obvodu (57). Místní telefonní síť je ve Halenkovicích řešena zemními a okrajově i závěsnými kabely.

2. Dálkové kabely

Řešeným územím obce neprochází žádná trasa dálkového kabelu.

3. Radioreléové trasy

Vzdušným koridorem k.ú. Halenkovice neprochází žádné radioreléové trasy:

4. Radiokomunikační objekty

V k.ú. Halenkovice je provozován vysílač mobilního operátora.

19. Nakládání s odpady

1. Zneškodňování odpadů

V obci Halenkovice je nakládání s odpady prováděno v souladu s Obecně závaznou vyhláškou č. 23 o nakládání s komunálním a se stavebním odpadem z roku 2002.

U části obce (Pláňavy, Kopec, Kateřinice, Zádřínové, Dolina a část lokality U Svatých) je sběr komunálního odpadu prováděn do popelnicových nádob 110 l. Pravidelný svoz 1 x týdně je zajišťován Technickými službami Otrokovice s.r.o. Zbývající, roztroušená zástavba, využívá pro sběr komunálního odpadu třech sběrných dvorů.

Obec má v současné době vybudovány 3 sběrné dvory : sběrný dvůr I – situovaný za obecním úřadem, sběrný dvůr II – situovaný v lokalitě Dolina, v blízkosti areálu firmy FAGUS a.s., Halenkovice a sběrný dvůr III – situovaný v lokalitě U Svatých. Tento sběrný dvůr III bude výhledově zrušen a nahrazen sběrným dvorem novým, situovaným rovněž v lokalitě U Svatých, v blízkosti výhledového areálu ČOV. Ve třech sběrných dvorech a na místním hřbitově jsou umístěny velkoobjemové kontejnery pro neskladný odpad, které jsou odváženy Technickými službami Otrokovice s.r.o., v intervalech dle potřeby.

V obci je prováděn sběr tříděného odpadu PET láhví a netříděného skla. Tříděný odpad je odvážen Technickými službami Otrokovice s.r.o. 1 x za 14 dní.

Odvoz nebezpečného odpadu i jeho mobilní sběr, který je prováděn v předem stanoveném termínu 2 x ročně je zajišťován Technickými službami Otrokovice s.r.o.

2. Skládky

V obci se nacházejí 2 lokality, kdy byl v minulosti ukládán komunální odpad:

- Skládka v těsné blízkosti centrální části obce - na Pláňavách. Vznikla zavážením žlebu v blízkosti kostela. Skládka se nachází na svážném podloží, které je narušováno prameništěm vody. V současnosti je skládka ukončena a částečně rekultivována
- Bývalá skládka v kateřinickém údolí vznikla zavážením žlebu s vodotečí. Skládka začínala v těsné blízkosti občanské vybavenosti na Pláňavách a postupovala dolů žlebem. Ve žlebu je nyní uložena kmenová kanalizační stoka a celá plocha je rekultivována.
- Mimo zastavěné území se v katastrálním území nachází několik dalších ploch, kde docházelo k nekontrolovanému vyvážení odpadů, tzv. černé skládky. Jedná se o žleby v Kržlích, Járcích, v Lipovém, Slačovech a Rektorův žleb. Skládky neměly velká objem a v současnosti jsou již rekultivovány
- Největší a potenciálně i nejnebezpečnější je skládka, byla na jihozápadním okraji katastru v místní trati Slačové. Na skládku, která byla situována v uzavřeném žlebu byly vyváženy všechny druhy odpadů, včetně nebezpečných, a to zejména ze zemědělských provozů (pneumatiky, odpady z výroby a zemědělství, inertní materiály a další). V současnosti je skládka zarovnána zeminou a pokryta náletovou zelení.

20. Ochranná pásma a limity využití území

1. Výstavba a infrastruktura

a) Silniční ochranná pásma

Jsou stanovena pro území mimo zastavěnou část města v souladu se zněním Silničního zákona č. 13/1997 Sb., *o pozemních komunikacích*, ve znění pozdějších předpisů, (§ 30 Silniční ochranná pásma), z něhož vyplývá vzdálenost hranice pásma od osy silnice nebo od osy přilehlého jízdního pásu dálnice či rychlostní komunikace- silnice II. a III. třídy: 15 m

b) Zařízení elektrizační soustavy

Ochranným pásmem zařízení elektrizační soustavy je prostor v bezprostřední blízkosti tohoto zařízení určený k zajištění jeho spolehlivého provozu a k ochraně zdraví a majetku osob. Ochranné pásmo nadzemního vedení je souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými po obou stranách vedení ve vodorovné vzdálenosti měřené kolmo na vedení a činí dle zák. č.458/2000 Sb. od krajního vodiče vedení na obě jeho strany:

Pro zařízení zřizovaná před 31.12.1994

- pro napětí nad 1 kV a do 35 kV včetně pro vodiče bez izolace 10 m
- u stožárových elektrických stanic s převodem napětí z úrovně nad 1 kV a menší než 52 kV na úroveň nízkého napětí 10 m

Pro zařízení realizovaná po 31.12.1994

- pro napětí nad 1 kV a do 35 kV včetně pro vodiče bez izolace 7 m
- u stožárových elektrických stanic s převodem napětí z úrovně nad 1 kV a menší než 52 kV na úroveň nízkého napětí 7 m

c) Plynárenská zařízení

Ochranným pásmem, jímž je ochrana zařízení plynárenských sítí s ohledem na spolehlivost a bezpečnost jejich provozu, se rozumí prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení vymezený vodorovnou vzdáleností od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na obrys, které činí dle zákona č.458/2000 Sb. na obě strany od půdorysu:

- u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovod. přípojek v zastavěném území obce..... 1 m
- u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4m
- u technologických objektů (na všechny strany od půdorysu) 4m

Bezpečnostním pásmem, pro zamezení nebo zmírnění účinků případných havárií plynovodních zařízení a ochrana života, zdraví a majetku osob, se rozumí prostor vymezený vodorovnou vzdáleností od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na obrys, které činí:

- vysokotlaké plynovody do DN 250 20 m
- regulační stanice vysokotlaké 10 m

d) Vodovodní řady a kanalizační stoky

Důvodem limitování je bezprostřední ochrana vodovodních řadů a kanalizačních stok před poškozením. Ochrannými pásmy se rozumí prostor v bezprostřední blízkosti vodovodních řadů a kanalizačních stok určený k zajištění jejich provozuschopnosti. Ochranná pásma jsou vymezena vodorovnou vzdáleností od vnějšího líce stěny potrubí nebo kanalizační stoky na každou stranu a dle zák. č. 274/2001 Sb. činí:

- u vodovodních řadů a kanalizačních stok do průměru 500 mm včetně 1,5 m
- u vodovodních řadů a kanalizačních stok nad průměr 500 mm 2,5 m

e) Telekomunikační zařízení

Podzemní kabely. Důvodem stanovení limitu je zajištění plynulosti a bezpečnosti provozu telekomunikačních kabelů a zařízení. V ochranném pásmu je zakázáno: zřizovat stavby, umísťovat jiná podobná zařízení nebo skládky materiálu a provádět jiné činnosti, které by znemožňovaly nebo znesnadňovaly přístup ke kabelům a ostatním zařízením anebo které by mohly ohrozit plynulost a bezpečnost jejich provozu. Zároveň je zakázáno bez souhlasu organizace, v jejíž zprávě je chráněný kabel, provádět zemní práce, které by mohly ohrozit kabely a zařízení a plynulost a bezpečnost jejich provozu. Ochranné pásmo podzemních telekomunikačních vedení činí dle zákona č.151/2000 Sb.: **1,5 m** od osy kabelu na každou stranu.

f) Ochranné pásmo hřbitova

Důvodem limitování je, ve smyslu § 17 zák. č. 256/2001 Sb, *o pohřebnictví a o změně některých zákonů*, dodržení hygienických požadavků k ochraně veřejného zdraví. Ochranné pásmo okolo veřejných pohřebišť se zřizuje v šíři nejméně **100 m**. Stavební úřad může v tomto ochranném pásmu zakázat nebo omezit provádění staveb, jejich změny nebo činnosti, které by byly ohrožovány provozem veřejného pohřebiště nebo by mohly ohrozit řádný provoz veřejného pohřebiště nebo jeho důstojnost.

g) Ochranné pásmo chovu hospodářských zvířat

Pro areály zemědělské výroby s živočišnou výrobou byla stanovena a vyhlášena pásma hygienické ochrany chovu hospodářských zvířat:

- PHO farmy Bábolná tvoří obalová křivka kruhového charakteru s emisním středem uprostřed farmy a s poloměrem 550 m.
- PHO farmy Zádřínové tvoří obalová křivka elipsového tvaru, která se dotýká obytné zástavby v části Zádřínové

2. Vytváření a ochrana zdravých životních podmínek

a) Oprávnění při správě vodních toků

Ve smyslu § 49 odst. 2) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění, mohou správci vodních toků při výkonu správy vodního toku, pokud je to nezbytně nutné a po předchozím projednání s vlastníky pozemků, užívat pozemků sousedících s korytem vodního toku, a to: u drobných vodních toků nejvýše v šířce do **6 m** od břehové čáry. Ve smyslu § 49 odst. 3) citovaného zákona může vodoprávní úřad pro dobu nezbytně nutné potřeby a na nezbytně nutnou dobu stanovit k užívání i větší šířku pozemků při vodním toku, než je uvedeno v odstavci 2.

3. Ochrana přírody a krajiny

a) Ochranné pásmo lesa

Ochranné pásmo lesních porostů činí 50 m od okraje lesa a jeho účelem je zachování produkčních a mimoprodukčních funkcí lesa.

b) Přírodní park Chříby

Převážná část k.ú. Halenkovice, s výjimkou JV kvadrantu, leží v Přírodním parku Chříby, který byl vyhlášen Nařízením č. 8/2000 Okresního úřadu Zlín ze dne 5.12.2000. Přírodní park byl zřízen za účelem ochrany dochovaného krajinného rázu na území se soustředěnými významnými estetickými a přírodními hodnotami.

c) Přírodní památka Budačina

Přírodní památka PP Pískovcové skály a jeskyně Budačina představuje pískovcové skalní útvary a opuštěný lom na levém údolním svahu Kudlovického potoka ve východním výběžku pohoří Chříby. Nachází se v nadmořské výšce 315-375 m, v závěru Kudlovické doliny v místní trati Budačina, asi 8 km severozápadně od obce Kudlovice v k.ú. Halenkovice. Vyhlášeno v r. 1966. Evidenční kód ÚSOP: 2436. Celková výměra 8,0558 ha.

d) Zvláště chráněná území

Významný krajinný prvek (VKP) je dle § 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, definován jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán přírody jako významný krajinný prvek. V řešeném území k.ú. Halenkovice byly jako VKP vymezeny: lesy, vodní toky a vodní plochy.

e) Soustava Natura 2000

Území na je součástí národního seznamu evropsky významných lokalit Panonské biogeografické oblasti, které byly vyhlášeny Nařízením vlády České republiky č. 132/2005 ze dne 15.4.2002, jímž se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit.

- Do severozápadní části k.ú. Halenkovice zasahuje lokalita Soustavy Natura 2000 č. CZ0724091 - *Chříby*

f) Územní systém ekologické stability (ÚSES)

Plochy určené pro realizaci ÚSES lze využívat pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich ekostabilizační funkce. Zásahy, které by mohly vést k ohrožení nebo oslabení funkce ÚSES jsou zejména: umísťování staveb, úprava vodních toků a nádrží, pozemkové úpravy, těžba nerostů, změny kultur pozemků.

V řešeném území jsou limitem dle ÚPN VÚC ZA plochy nadregionálního ÚSES:

- plochy pro vymezení nadregionálního biokoridoru **K 141**
- plochy pro vymezení RBC **Pod Kulou** a RBC **Žlutava**
- severní část řešeného území se nachází v ochranném pásmu nadregionálního biokoridoru **K 141**

g) Území se zvláštními poměry geologické stavby

Objektem limitování je zřizování staveb, terénních úprav a zařízení v územích, kde výsledky geologických prací vyvolávají podezření nebo nasvědčují skutečnosti, že jsou zde přítomna opuštěná důlní díla nebo zvlášť nepříznivé geologické poměry jako gravitační vlastnosti území (sesuvná území, oblasti skalního zřícení), geodynamické jevy (tektonické poruchy, zlomové struktury) nebo oblasti ionizujícího záření, popř. mimořádných přirozených koncentrací škodlivých látek v podloží. V k.ú. Halenkovice se v severní části katastru nachází celkem **18** evidovaných lokalit s aktivními nebo potenciálními (ostatní sesuvná území) svahovými deformacemi. V rámci průzkumných prací byly zaznamenány další **3** aktivní sesuvy, které jsou dokumentovány v *Problémovém výkresu*.

4. Péče o památky

a) Kulturní památky – památkově chráněné objekty

Do Ústředního seznamu kulturních památek ČR jsou v řešeném území zapsány tyto objekty:

- **Zvonice**; parc. č. st. 378; rejstř. č. 20987/7-1903
- **Socha sv. Pavla**; parc. č. 1079; rejstř. č. 44981/7-1901
- **Socha sv. Petra**; parc. č. 1079; rejstř. č. 16835/7-1902

b) Archeologické lokality

Celé řešené území obce Halenkovice lze klasifikovat jako území archeologického zájmu s doloženými i předpokládanými archeologickými lokalitami. Při zemních pracích v prostoru zástavby je třeba dodržet povinnost ohlášení zahájení prací oprávněné instituci, která zajistí prohlídku zemních prací a případnou záchranu narušených nálezů. Investor se v tomto případě řídí § 22 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, a zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (§ 176).

5. Ochrana půdního fondu

a) Investice v půdě

V řešeném území byly provedeny investice do půdy, jimiž jsou odvodnění (meliorace) pozemků.

21. Zeleň

Zeleň je jedinou a nezastupitelnou složkou životního prostředí, která toto prostředí nenarušuje a která zajišťuje existenci a regeneraci jiných složek. Zeleň můžeme rozdělit do dvou základních druhů:

- neurbanizovaná (přírodní, vnější, krajinná) zeleň
- urbanizovaná (vnitřní, městská) zeleň, která se nachází ve vlastním sídle nebo v jeho bezprostředním okolí

1. Neurbanizovaná zeleň

Dnešní přírodní zeleň je výsledkem dlouhodobého antropogenního působení. Původní přirozená společenstva se, až na dílčí segmenty, téměř nevyskytují, protože je člověk svou činností z převážné míry rozrušil a nahradil je polními a lesními kulturami. Dnešní společenstva jsou tedy jen odrazem geobiocenóz původního přirozeného lesa, případně lesostepí. Neurbanizovanou (vnější krajinnou) zeleň můžeme rozdělit na dílčí kategorie:

- trvalé lesní porosty
- náletová zeleň na neobdělávaných plochách zemědělského půdního fondu a na ostatních plochách
- polní remízky uměle založené
- protierozní zelené pásy (meze, zatravněné extenzivní průlehy apod.)
- ochranné pásy stromové zeleně – větrolamy
- založené prvky ÚSES (biocentra, biokoridory, některé interakční prvky)
- břehové a doprovodné porosty podél vodních toků a ploch
- zeleň podél komunikací (silnic)
- zeleň nezpevněných polních cest

Pro přehlednost byla neurbanizovaná zeleň v následujícím textu zredukována do dvou kategorií: trvalé lesní porosty a krajinná zeleň. Problematika ÚSES je popsána v kapitole 24. *Územní systém ekologické stability*.

2. Urbanizovaná zeleň

Zeleň v sídlech má významný vliv na snižování a vyrovnávání teploty vzduchu, zvyšování relativní vlhkosti vzduchu, podstatné snižování a usměrňování pohyblivosti vzduchu, tlumení účinků inverze a také vytváření náhradních ekologických stanovišť pro faunu žijící v zastavěném území obcí a měst. K základním bioklimatickým účinkům se řadí celá řada dalších vlivů (psychologický, estetický, ochranný, ...). Velmi důležité jsou hygienické účinky, zejména produkce kyslíku, filtrace prachu a snižování sekundární prašnosti, útlum hluku a v neposlední řadě i snižování některých emisních plynů z ovzduší (např. SO₂). Urbanizovanou (vnitřní, městskou) zeleň můžeme rozdělit na dílčí druhy:

- veřejná zeleň - parky
- rekreační lesy, lesy zvláštního určení, příměstské lesoparky
- vyhrazená zeleň - zeleň u občanské vybavenosti
- zeleň hřbitovů
- obytná zeleň
- zahrádkové osady
- zahrady a záhadenky navazující přímo na obytnou zástavbu
- zeleň u výrobních areálů (průmyslová i zemědělská výroba, technologické a průmyslové parky, skladové areály ad.)
- stromořadí
- liniová zeleň podél komunikací a vodních toků v zastavěné části sídla

Pro přehlednost byla urbanizovaná zeleň v následujícím textu zredukována do čtyř kategorií: veřejná zeleň, vyhrazená zeleň, obytná zeleň, užitková zeleň a liniová zeleň.

21.1. Urbanizovaná zeleň

1. Veřejná zeleň, parky

Jako veřejná zeleň je pojímána zeleň na volných, nezastavěných prostranstvích, zpravidla patřících obci. V Halenkovicích se jedná o předprostory kostela a základní školy, prostor v centru obce naproti nákupního střediska, plocha na návsi s kapličkou (Kopeček) s několika starými lípami, část plochy návsi v Dědině a předprostor soch sv. Petra a Pavla v místní části U Svatých. Další menší plochy veřejné zeleně se nacházejí mezi obytnou zástavbou a komunikacemi. Zeleň je vesměs velmi dobře udržována a ošetřována.

2. Vyhrazená zeleň

Jako plochy vyhrazené zeleně jsou pojímány plochy zeleně u občanské vybavenosti a plochy hřbitovů. Vyhrazená zeleň zahrnuje parkově upravené plochy pozemků u staré školy, kde je na části pozemku vybudováno dětské hřiště a část pozemku je zatravněna a osázena. U nové školy je vybudováno travnaté hřiště, část pozemku u školy je zatravněna. Na východní straně pozemku se nachází stromová výsadba izolační zeleně, která by měla být posílena a jasně definována s dalším rozšířením severním směrem (k tělocvičně). Hřbitov tvoří zvláštní druh vyhrazené zeleně. V horní části je plocha pro pohřbívání, ve střední části je urnový háj a spodní část je zatravněna. I zde by mělo dojít k dalším úpravám, hlavně výsadbě stromové zeleně ve spodní části pozemku.

Součástí vyhrazené zeleně je i zeleň v areálech zemědělské výroby kde plní zároveň i úlohu izolační zeleně. V areálu farmy Lipové je osázena severní (vstupní) část pozemku. Na farmě by mělo dojít k liniové výsadbě vysokokmenových stromů po celém obvodu pozemku, hlavně na východní a jižní straně. Na farmě Zádřínové je zeleň redukována. Na pozemcích farmy Bábolná, která byla uvedena do provozu v roce 1991, byla provedena výsadba izolační pásové zeleně.

Na ploše farmy Dolina, kde se nachází přidružená výroba, není téměř žádná zeleň a většina ploch je zpevněna. Celý areál je však situován v sousedství širokého zeleného pásu, který je tvořen lesními plochami i doprovodnou zelení potoka a náletovou zelení.

3. Obytná zeleň

Obytná zeleň se v řešeném území vyskytuje ve dvou základních formách: sídlištní - u bytových objektů a individuální - v individuální výstavbě rodinných domků ve formě obytných zahrad. Ošetřování zeleně je velmi rozdílné a je většinou závislé na jednotlivých vlastnících objektů. U individuální výstavby se často setkáváme také s předzahrádkami, spoluvytvářejícími uliční prostor, které mohou být oplocené nebo bez oplocení (závisí na druhu, charakteru, stáří zástavby a místní tradici).

4. Užitková zeleň

Individuální užitková zeleň zahrnuje plochy zahrad, sadů a záhadenků, které se nacházejí v přímé návaznosti na zastavěné plochy v obci. Zvláštním druhem drobné držby jsou zahrádkářské osady na Dolině a v části Zemanové. Užitková zeleň je velmi dobře udržována a ošetřována a tvoří důležitý přechodový prvek mezi urbanistickými plochami a obdělávanou zemědělskou půdou. Má i další důležité funkce při zadržování a zpomalování extravilánových přívalových vod, je přirozeným filtrem splachů z chemicky ošetřovaných zemědělských ploch a v neposlední řadě i funkci zpevňovací a stabilizační, protože část pozemků je svážná. V důsledku hospodářských změn v padesátých letech a v souvislosti s kolektivizací vesnice, ztratila část vlastníků těchto pozemků možnost obhospodařovat tyto plochy. Tím došlo na některých místech ke zplanění ploch a dřevinné výsadby a ke vzniku neprůchodných náletových remízů. Jedná se převážně o západní část Zádřínovského údolí, území pod Kopcem a pod Plánavami (východní svahy), část Pod Hradskou, Zemanové, Na Horách, Kašpary a

Zlámanec. Tato zeleň má však značný význam svým estetickým působením v opticky silně exponovaných územích a navíc má i ekologicky stabilizační význam.

5. liniová zeleň

Liniová zeleň se v řešeném území nachází podél komunikací a vodních toků.

Liniová zeleň podél komunikací je v zastavěné části obce částečně zastoupena zejména ve formě postupně obnovovaných stromořadí podél státních silnic. Tam kde to prostorové poměry neumožňují je ale redukována pouze na zelené pásy, které oddělují pěší provoz od komunikací. V nezastavěné části katastru má liniová zeleň největší zastoupení podél některých účelových komunikací. Podél většiny silnic i účelových komunikací ale tato zeleň převážně nebo úplně chybí.

Liniová zeleň podél vodních toků. je poměrně dobře zastoupena s výjimkou dílčích úseků Vrbky a Halenkovského potoka při průchodu zastavěnou částí obce. V budoucnu by měla být tato zeleň zachována a dále rozšiřována, a to hlavně v návaznosti na navržený územní systém ekologické stability.

21.2. Neurbanizovaná zeleň

1. Trvalé lesní porosty – pozemky určené k plnění funkcí lesa

V katastrálním území Halenkovice se nachází cca 987 ha lesní půdy, což představuje téměř polovinu (49,3 %) z celkové výměry. Lesy se nacházejí v severní a západní části katastru na severovýchodních výběžcích Chřibů a jsou zastoupeny převážně smíšenými a listnatými porosty. Tyto porosty jsou předpolím hlavního hřebene Chřibů a jsou velmi důležitým ekologicko stabilizačním prvkem.

Skladba lesních porostů v k.ú. Halenkovice je obdobná jako značná část porostů Chřibů, které jsou relativně zachovalé a mají ještě pestré skladbu původních listnatých dřevin. Lesy zaujímají významnou část řešeného území a vedle souvislých lesních celků se ve volné krajině nacházejí i menší polní lesíky ve žlebech. Druhové složení dřevin bylo v k.ú. Halenkovice částečně pozmeněno ve prospěch jehličnanů (především smrk, částečně i borovice a modřín), avšak značnou část porostů představují kvalitní lesy listnaté, popř. smíšené s vysokým podílem buku a dubu. Z listnáčů je dále častá lípa, habr, javor, bříza, objevuje se i jilm, na vlhčích stanovištích jasan, olše. Ojedinelé zde nalezneme i jeřáb břek. V budoucnu by mělo dojít ke zvýšené přírodní obnově a využívání mírnějších způsobů obnovy (clonová seč apod.) a podporování přirozené skladby dřevin (buk).

V územním plánu bude navrženo zalesnění některých ploch, jimiž jsou plochy prvků územního systému ekologické stability (ÚSES).

2. Krajinná zeleň

Halenkovice leží na východním okraji zalesnění Chřibů. Les zasahuje mezi zemědělsky využívané pozemky nesouvislými výběžky a ostrůvky listnatých porostů. Kromě lesních porostů jsou nejdůležitějšími prvky větší plochy remízků a náletové zeleně, které vznikly většinou na těžce obdělávaných a přístupných plochách a svazích. Původní kultury jako byly louky či pastvy byly potlačeny a v průběhu několika desítek let dokázaly tyto porosty částečně změnit výraz zemědělsky obhospodařované krajiny. Na druhé straně však v průběhu kolektivizace zanikla spousta krajinné zeleně, která měla výrazně protierozní charakter - mezní porosty, aleje, stromořadí, větrolamy apod. Největší škody byly ale způsobeny scelováním pozemků v 70. a 80. letech, které se provádělo na základě Souhrnných pozemkových úprav nebo HTÚ. Výše uvedené remízky se stávají významnými ekologickými prvky v celé krajině, protože se vyznačují přirozenou skladbou dřevin a porostů, umožňují život celé řady rostlinných a živočišných druhů a jejich vzájemnou migraci, která byla právě zemědělskými úpravami a chemizací zemědělství značně narušena.

Dalšími významnými prvky jsou břehové porosty, rozptýlená zeleň a aleje. Břehová doprovodná zeleň se stává významným liniovým prvkem, který vytváří přirozený rámec vodotečí a komunikací. V budoucnu by měly být stávající součásti krajinné zeleně zachovány a dále rozšiřovány a posilovány.

Nejvýznamnější plochy mimolesní zeleně se nacházejí v částech Zemanové, kde dotvářejí charakter řídkého pasekářského osídlení, Na Horách (naproti přidružené výroby na Dolině), na Hradské, jihozápadně od Svatých, pod Kopcem a Pláňavami, v údolí Zádří nového a dlouhý pás zeleně mezi Zádřínovým a Horními kopanicemi. Nejdůležitější liniový prvek je doprovodná zeleň komunikací v úsecích Napajedla - Drahy, Napajedla - Zádřínové, Pláňavy - Za kuchařiny; břehové porosty okolo potoka Vrbky a bezejmenné ho potoka Zádřínovského a aleje stromů nad Lipovými a na Zemanových.

V řešení územního pánu bude navrženo spojitě propojení jednotlivých krajinných segmentů do uceleného systému - územní systém ekologické stability (ÚSES) a návrh na doplnění a vytvoření interakčních prvků (liniová zeleň).

21.3. Přírodní park Chřiby

1. Urbanistická studie Chřiby

Urbanistická studie Velkého územního celku Chřiby zpracovaná v r. 1997 firmou Löw a spol., Brno, řešila území, které se rozkládá na části čtyř okresů: Kroměříž, Uherské Hradiště, Hodonín a Zlín. Jádrem řešeného území je tvořeno lesními komplexy Chřibů, kde zvláště významné nároky na ochranu přírody a krajiny vytvářejí specifické limity jejího využívání. Posláním PP Chřiby je ochrana všech hodnot krajiny jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření zdravého životního prostředí. Území Chřibů má navíc výjimečně velký rekreační potenciál a zejména v úpatních polohách i vysoké kulturní hodnoty. Pro potřeby ochrany základních hodnot PP Chřiby v něm byla dále vymezena jádrová území. Jsou to území, kde jsou významnou měrou koncentrovány buď stávající přírodní hodnoty parku, nebo je v nich výjimečně dobře dochován a reprezentován daný typ krajinného rázu.

Jádrová území přírodních hodnot zahrnují zejména přirozené a málo pozměněné ekosystémy s vysokou mírou samořídících funkcí a ekologickou stabilitou. Jsou do nich zařazena území genových základů geograficky původních lesních dřevin, vybrané části systému ekologické stability (nadregionální a regionální biocentra), prostorově související vodoteče a vodní plochy s přirozenými nebo přirozenému stavu blízkými břehy a břehovými porosty, polokulturní trvalé travní porosty a sady a další přírodně hodnotná území. Cílem je uchování a obnova těchto území, jako základu pro udržení fyto- a zoogenofundu a pro ně typických biotopů. Dále jsou sem zařazeny nejcennější listnaté a smíšené porosty s převahou stanovištně a klimaticky odpovídajících původních dřevin. Automatickou součástí těchto zón je i ochrana krajinného rázu. Jádrových území přírodních hodnot je vylišeno 16, z toho 3 jsou rozsáhlé oblasti, ostatní jsou malé.

Jádrová území dochovaného krajinného rázu zahrnují ta území, kde v souladu s daným typem krajinného rázu nejsou zvláště hodnotná přírodní společenstva, jsou však hodnotná svou dochovanou krajinnou strukturou a způsobem využívání. Proto jsou v nich dosud zachovány typické znaky jejich krajinného rázu. Jádrová území jsou vybrána tak, aby v nich byly reprezentovány všechny hlavní typy krajinného rázu Přírodního parku Chřiby. Typický krajinný ráz má každá z 30 vymezených krajinných oblastí. Typických pro Chřiby je 19, pro jejich úpatí další 4 (Koryčanská kotlina, Zdounecká brázda, Velehradská pahorkatina a Moravanská pahorkatina) a typické přechody do sousedních krajín jsou 2 (Ždánický les a Napajedelská brána). Zbývajících 5 (Střílecké mezihoří, Kvasická, Otrokovická a Spytihněvská niva a Pohořelická pahorkatina) a nesouvisí přímo s ochranou Chřibů ani krajinařsky, ani přírodně a nejsou proto v jádrových územích reprezentovány.

V řešeném území k.ú. Helenkovice je zastoupeno pět typických krajinných oblastí: č.: 11. *Halenkovické paseky* (jižní polovina katastru), 12. *Halenkovická vrchovina* (jihovýchodní část katastru), 13. *Kostelanská vrchovina* (severní část katastru), 17. *Velehradská pahorkatina* (jižní okraj katastru) a 23.

Jankovická vrchovina (západní okraj katastru). V následujícím přehledu jsou uvedeny typické znaky jednotlivých krajinných oblastí, které zasahují do řešeného území (dle US Chříby).

2. Charakteristika dílčích krajinných oblastí

11. Halenkovické paseky

V krajinném exteriéru:

- Území je tvořeno plošinami rozvodných hřbetů spadajících táhlými, mírnými, místy i příkrými svahy do zahluobených údolí.
- Typická úseková plužina jako výsledek valašské kolonizace v relativně bezlesé krajině. Převažují úseky s TTP a staré, vysokokmenné sady, prostřídané drobnějšími pozemky orné půdy. V nich jsou situovány v jednostranných rozvolněných řádkových půdorysech jednotlivé domy. Stanoviště extrémní, nebo špatně dostupné polohy jsou zalesněny.
- Plochy lesů jsou smíšené s převahou listnatých dřevin. Typické jsou duby a buky. Pole, sady, ale i TTP jsou často vnitřně hustě členěny vrstevnicovými mezemi. I ty jsou indikátorem valašské kolonizace.
- Linie jsou tvořeny hranami pozemků a cestami, vedenými ve vrstevnicové a spádníkové poloze, i za cenu většího sklonu (vliv sesuvných území). Doprovodná vegetace je travnatá, někdy s alejemi.
- Linie jsou dnes často druhotně zarostlé keřové nálety.
- Přirozená centra soustředěného osídlení jsou v typicky náhorní poloze na táhlých hřebenech. Jde vesměs o řádkové vsi orientované po hřebenu.
- Orientace staveb je zásadně okapová se sedlovými střechami o sklonu 35-50°. Zástavba je vždy jednopodlažní. Stavební čáry jsou vrstevnicové a to i u rozptýleného osídlení. Rozptýlené osídlení nesešupuje z horní poloviny svahů.

V krajinném interiéru:

- Typické jsou svahové, otevřené polohy s řídkým ohraničením dřevinnou vegetací. Sady jsou švestkové a jablonové a jsou vždy zatravněny. Hrušně, oskeruše, a lípy tvoří solitérní doprovod statků.
- Statky mají jednoduchou dispozici bez tendencí ke dvorcům, budovy jsou většinou řazeny za sebou.
- Střechy byly šindelové, dnes taškové či plechové (v tlumených přírodních barvách), omítky hladké. Typické jsou tyčkové ploty. Štíty i dřevěné.

12. Halenkovická vrchovina

V krajinném exteriéru:

- Široké plošiny rozvodných hřbetů spadají táhlými mírnými až kratšími příkrými svahy do různou měrou zahluobených údolí.
- Typická úseková plužina jako výsledek valašské kolonizace v relativně bezlesé krajině je dnes setřena. Na plochých hřbetech převažuje orná půda dnes zcelená. V údolích jsou úseky s TTP a staré, vysokokmenné sady, prostřídané drobnějšími pozemky orné půdy. Krajina je mimo drobné remízky v údolnicích bezlesá.
- Pole jsou sporadicky členěna cestní sítí, svahy se sady a TTP jsou často vnitřně hustě členěny vrstevnicovými mezemi.
- Linie jsou tvořeny hranami pozemků a cestami, vedenými ve vrstevnicové a spádníkové poloze, na polních planinách i šikmo svahem. Doprovodná vegetace je na polních planinách zcela sporadická, omezená ne středokmenné ovocné aleje u silnic. Ve stráních je naopak vegetace bohatá s náletovými dřevinami.
- Sídla jsou typická svou náhorní polohou na táhlých hřebenech. Jde vesměs o řádkové vsi orientované po hřebenu a druhotně se rozvíjející paralelními ulicemi.

- Orientace staveb je zásadně okapová se sedlovými střechami o sklonu 35-50°. Zástavba je vždy jednopodlažní. Stavební čáry jsou vrstevnicové.

V krajinném interiéru:

- Typické jsou ploché hřebeny charakteru náhorních planin s ornou půdou, údolí jsou zaříznutá a skrytá. Svahové, otevřené polohy s řídkým ohraničením dřevinnou vegetací. Sady jsou švestkové a jabloňové a jsou vždy zatravněny. Hrušně, oskeruše, lípy a javory tvoří solitérní doprovod statků.
- Statky mají většinou hákovou dispozici. Střechy byly šindelové, dnes taškové či plechové (v tlumených přírodních barvách), omítky hladké. Stíty často dřevěné. Typické jsou tyčkové ploty.

13. Kostelanská vrchovina

V krajinném exteriéru:

- Široce zaoblené hřbety s rozvodnými plošinami spadají poměrně strmými svahy do krátkých, bočních údolí rychle se zahlubujících směrem k hlouběji zařezaným hlavním údolím.
- Současné lesní porosty jsou tvořeny pestrá mozaikou, co se týče dřevin i věku. Převažují jehličnaté porosty smrku a dále méně kvalitní listnaté porosty. V nich jsou pravidelně ohraničené listnaté porosty vyšší kvality (potenciální společenstva dubových bučin a typických dubových bučin). Struktura bloků je pravidelná, hranice jsou tvořeny cestami, průseky a hranicemi porostních skupin.
- Oblast není zemědělsky využívána.
- V krajině se nevyskytují sídla, ani rekreační osady.

V krajinném interiéru:

- Typický lesní interiér smrkových porostů s podrostem keřů a bylin.

17. Velehradská pahorkatina

V krajinném exteriéru:

- Plochý reliéf, tvořený táhlými rozvodnými hřbety a mělkými údolími, se svahy místy rozčleněnými hustou sítí strží.
- Je zcela odlesněnou krajinou, lesní porosty jsou pouze ve stržích. Výjimku tvoří větší, pasečně obhospodařovaný lesní porost u Velehradu se směsí ploch jehličnatých i listnatých dřevin.
- Krajina je tvořena téměř monokulturně ornou půdou, která využívá příznivé přírodní podmínky. Jde o traťové plužiny, bloky pozemků jsou rozsáhlé a vytváří na svazích většinou dva horizontální pásy, oddělené polní cestou. Třetí pás bloků je na plochých hřebenech kopců. Pozemky jsou typicky úzké a dlouhé, po spádnicích s pestrá paletou polních plodin. V pásu bloků navazujících na intravilány je pestrost plodin doplněna i o liniové výsadby ovocných dřevin a vinic. Velká část pozemků je dnes scelena a pozemky jsou vymezeny bloky.
- Hrany pozemků jsou většinou tvořeny buď pouhou změnou plodin (bez naoraných meziček), nebo polními cestami. Hrany bloků jsou typicky horizontální (1-2 na svah), spádníkové členění bloků je velmi řídké a splývá v hustém rastru jednotlivých pozemků. Dna údolí jsou tvořena potočními nivami s loučkami, břehové porosty pouze bylinné se solitéry vrb. Stání silnice s alejemi ovocných stromů, ostatní většinou bez dřevin, či pouze s nálety keřů.
- Celá krajina je výrazně otevřená, bez zapojených porostů dřevin, výjimkou jsou solitéry lip u drobných sakrálních staveb.
- Na horních okrajích zaříznutých údolí a strží často suché louky.
- Sídla jsou většinou silnicovky někdy s druhotně rozvinutým složitějším půdorysem. Rozptýlená zástavba a samoty se nevyskytují. Sídla jsou v typicky údolních polohách s dobře vyvinutým pásem záhumenic.

- Stavební čáry jsou typicky rovnoběžné se dny mělkých údolí, někdy doprovází v rámci uceleného půdorysu obce i příjezdové silnice šikmo do svahů (až do 2/3). Základní výšková hladina zástavby je 1 NP, v některých ucelených částech i 2 NP, zejména v pohledově méně exponovaných polohách. Střechy vždy sedlové se sklonem 30 - 45°.

V krajinném interiéru:

- Otevřená polní krajina je vždy upravena a nemá až na výjimky ani stepní lada, ani plochy náletových dřevin a ruderalů.
- Střešní krytiny jsou vždy pálené, omítky hladké, převažuje architektonické tvarosloví hliněných staveb, s minimálním použitím dřevěných povrchů (pouze staré stodoly a kolny).
- Jde většinou o stavby typického hákového půdorysu s okapovou uliční frontou. Štitová zástavba po spádnicí je nepřípustná.

23. Jankovická vrchovina

V krajinném exteriéru:

- Oblast je členitou vrchovinou s plochými rovnoběžně uspořádanými táhlými hřbety, které spadají příkrými svahy do hluboce zaříznutých údolí, vázaných na zlomy.
- Rozsáhlé lesní komplexy s různou dřevinnou skladbou, různým věkovým složením a rozdílnou kvalitou. Kromě západní části převažují jehličnaté porosty se smrkem s rozsáhlými mýtinami po holosečích. V západní části začínají převažovat kvalitní bukové porosty, v nichž je možno hospodařit podrostní formou.
- Porosty jsou členěny do rozsáhlých často pravoúhlých bloků, což se projevuje ve tvaru mýtin i vedení průseků.
- Hrany bloků tvoří přímé lesní cesty a průseky, hlavní cesty jsou však vedeny šikmo vrstevnicemi a jsou zpevněné.
- Mimo solitérní hájenky nejsou v oblasti stavby a další rozvoje staveb je nežádoucí.

V krajinném interiéru:

- Interiér lesa je s chudším keřovým patrem, bez vegetace je v zapojených smrkových porostech, většinou je však bylinné patro bohatší.
- Z holin na svazích jsou daleké výhledy, jinak je interiér lesa uzavřený.

Popsané typické znaky krajinného rázu jsou doporučené pro ochranu a respektování v celém řešeném území. V jádrových územích Přírodního parku a některých dalších pohledově exponovaných a krajinářsky významných jsou dle US Chříby závazné. Závaznost je určena v rámcových regulačních zónách, kde je stanoven „zákaz rušení typických znaků krajinného rázu“ jako pasivní ochrana stávajícího stavu a „zákaz změn nerespektujících typické znaky krajinného rázu“ jako aktivní směřování k obnově typických znaků při nových změnách v daném území.

Severní polovina k.ú. Halenkovice byla vymezena jako **část jádrového území** Přírodního parku Chříby.

3. Rámcové regulační zóny US Chříby

Urbanistická studie se zaměřila především na dva základní aspekty řešení:

- Aktivní návrhy byly zařazeny do závazné části pouze v případech, kdy se jednalo o jednoznačně regionálně limitující rozhodnutí, hájené zvláštními celostátními předpisy, nebo se týkala nadmístních transportních systémů socioekonomických (doprava, inženýrské sítě) nebo přírodních (hranice navrženého přírodního parku, krajinné památkové zóny, hydrologická síť, ÚSES). Ostatní aktivní návrhy měly povahu doporučení.

- Rozhodující částí návrhu byla pasivní regulace územního vývoje pomocí rámcových regulačních zón. Za předmět regulace byly přitom vybrány zásadně ty činnosti, které se mohou dotýkat celospolečenských a regionálních zájmů na poli ochrany životního prostředí včetně obytnosti krajiny, zájmů kulturních a zájmů ochrany využívajících územních předpokladů. Rámcové regulační zóny tedy pouze vymezují rámec využívání území a ostatní regulativy a limity ponechávají na obecní úrovni, vyjádřené v ÚPD obcí. Rámcové regulační zóny, až na výjimky podložené zásadním významem dané části sídla pro širší region, neregulují vlastní sídla. Území sídla ponechané zcela na regulacích místní úrovně v ÚPD obcí byly značeny jako X.

V Urbanistické studii Chříby bylo v její závazné části navrženo 29 rámcových regulačních zón a zóna "X" (zastavěná území sídelních útvarů), z nichž se **řešeného k.ú. Halenkovice** týkají zóny č. **3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 21, 25**. Pro úplnost je v následujícím textu uvedena charakteristika těchto jednotlivých Rámcových regulačních zón:

Rámcová regulační zóna č. 3

- zákaz hnojení a jiného umělého obohacování živinami
- zákaz používání biocidů mimo stavy ohrožení
- zákaz zemědělství, není-li součástí managementu chráněné území
- zákaz rozšiřování ploch bezlesí
- zákaz holosečné formy lesního hospodaření
- zákaz provozování uznaných obor a bažantnic
- zákaz rušení dochovaných typ. znaků krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz terénních úprav mimo potřeby ochrany přírody
- zákaz pro přírodu nepříznivých změn hydrologického režimu
- zákaz povrchové těžby nerostných surovin
- zákaz výstavby všech objektů a zařízení
- zákaz zřizování zdrojů ohrožení životního prostředí
- zákaz provozování skládek odpadů
- zákaz vnášení geograf. nepůvodních druhů a povinnost jejich likvidace
- zákaz hlučných provozů a činností

Rámcová regulační zóna č. 4

- zákaz hnojení nad technologické minimum
- zákaz hnojení průmyslovými hnojivy a kejdou
- zákaz používání biocidů mimo stavy ohrožení
- zákaz změn zem. kultur mimo zatravnění
- zákaz provozování uznaných obor a bažantnic
- zákaz změn nerespektujících typické znaky krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz terénních úprav mimo potřeby ochrany přírody
- zákaz pro přírodu nepříznivých změn hydrologického režimu
- zákaz povrchové těžby nerostných surovin
- zákaz výstavby všech objektů a zařízení
- zákaz zřizování zdrojů ohrožení životního prostředí
- zákaz provozování skládek odpadů
- zákaz vnášení geograficky nepůvodních druhů a povinnost jejich likvidace

Rámcová regulační zóna č. 5

- zákaz hnojení nad technologické minimum
- zákaz změn zem. kultur mimo zatravnění či zalesnění
- zákaz rozšiřování ploch bezlesí
- zákaz provozování uznaných obor a bažantnic
- zákaz změn nerespektujících typ. znaky krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz terénních úprav mimo potřeby ochrany přírody
- zákaz pro přírodu nepříznivých změn hydrologického režimu
- zákaz povrchové těžby nerostných surovin
- zákaz výstavby všech objektů a zařízení
- zákaz zřizování zdrojů ohrožení životního prostředí
- zákaz provozování skládek odpadů
- zákaz vnášení geograf. nepůvodních druhů a povinnost jejich likvidace

Rámcová regulační zóna č. 6

- * zákaz hnojení a jiného umělého obohacování živinami
- * zákaz používání biocidů mimo stavy ohrožení
- * zákaz změn zem. kultur mimo zatravnění či zalesnění
- * zákaz rozšiřování ploch bezlesí
- * zákaz provozování uznaných obor a bažantnic
- * zákaz rušení dochovaných typ. znaků krajinného rázu
- * zákaz změn nerespektujících typ. znaky krajinného rázu
- * zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- * zákaz terasování a jiných velkých terénních úprav
- * zákaz pro přírodu nepříznivých změn hydrologického režimu
- * zákaz oplocování větších pozemkových celků
- * zákaz rušení cest a scelování pozemků
- * zákaz povrchové těžby nerostných surovin
- * zákaz výstavby mimo provozní objekty nezbytné pro využití daného území
- * zákaz zřizování zdrojů ohrožení životního prostředí
- * zákaz výstavby obytných zařízení
- * zákaz výstavby nad 1. nadzemní podlaží
- * zákaz výstavby objektů s jiným sklonem střech než 35 - 45 °
- * zákaz provozování skládek odpadů
- * zákaz vnášení geograficky nepůvodních, volně žijících druhů
- * zákaz hlučných provozů a činností
- zákaz výstavby rekreačních objektů a zařízení

Rámcová regulační zóna č. 8

- zákaz změn ve struktuře a zastoupení kultur (mimo potřeby ochrany přírody)
- zákaz zřizování uznaných obor a bažantnic
- zákaz rušení dochovaných typ. znaků krajinného rázu
- zákaz změn nerespektujících typ. znaky krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz terénních úprav mimo potřeby ochrany přírody
- zákaz pro přírodu nepříznivých změn hydrologického režimu
- zákaz oplocování větších pozemkových celků
- zákaz rušení cest a scelování pozemků
- zákaz povrchové těžby nerostných surovin
- zákaz výstavby objektů mimo současně zastavěné území

- zákaz zřizování zdrojů ohrožení životního prostředí
- zákaz výstavby nad I. nadzemní podlaží
- zákaz výstavby objektů s jiným sklonem střech než 35 – 45 °
- zákaz vnášení geograficky nepůvodních, volně žijících druhů

Rámcová regulační zóna č. 9

- zákaz změn ve struktuře a zastoupení kultur (mimo potřeby o.p.)
- zákaz zřizování uznaných obor a bažantnic
- zákaz rušení dochovaných typ. znaků krajinného rázu
- zákaz změn nerespektujících typ. znaky krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz terénních úprav mimo potřeby ochrany přírody
- zákaz pro přírodu nepříznivých změn hydrologického režimu
- zákaz oplocování větších pozemkových celků
- zákaz rušení cest a scelování pozemků
- zákaz povrchové těžby nerostných surovin
- zákaz výstavby nadzemních objektů
- zákaz provozování skládek odpadů
- zákaz vnášení geograficky nepůvodních, volně žijících druhů

Rámcová regulační zóna č. 10

- zákaz rozšiřování ploch bezlesí
- zákaz rušení dochovaných typ. znaků krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz terasování a jiných velkých terénních úprav
- zákaz pro přírodu nepříznivých změn hydrologického režimu
- zákaz oplocování větších pozemkových celků
- zákaz výstavby mimo provozní objekty nezbytné pro využití daného území
- zákaz výstavby obytných zařízení
- zákaz výstavby nad I nadzemní podlaží
- zákaz výstavby objektů s jiným sklonem střech než 35 – 45 °
- zákaz provozování skládek odpadů
- zákaz vnášení geograficky nepůvodních, volně žijících druhů
- zákaz hlučných provozů a činností
- zákaz výstavby rekreačních objektů a zařízení

Rámcová regulační zóna č. 12

- zákaz rušení dochovaných typ. znaků krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz terasování a jiných velkých terénních úprav
- zákaz oplocování větších pozemkových celků
- zákaz povrchové těžby nerostných surovin
- zákaz výstavby nadzemních objektů
- zákaz provozování skládek odpadů
- zákaz vnášení geograficky nepůvodních, volně žijících druhů

Rámcová regulační zóna č. 13

- zákaz rušení dochovaných typ. znaků krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa

- zákaz terasování a jiných velkých terénních úprav
- zákaz oplocování větších pozemkových celků
- zákaz povrchové těžby nerostných surovin
- zákaz výstavby rekreačních objektů a zařízení vázaného CR
- zákaz výstavby nad 1. nadzemní podlaží
- zákaz výstavby objektů s jiným sklonem střech než 35 – 45 °
- zákaz provozování skládek odpadů
- zákaz vnášení geograficky nepůvodních, volně žijících druhů

Rámcová regulační zóna č. 21

- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz výstavby obytných zařízení
- zákaz výstavby nad 2. nadz. podlaží
- zákaz výstavby rekreačních objektů a zařízení

Rámcová regulační zóna č. 25

- zákaz rušení dochovaných typ. znaků krajinného rázu
- zákaz činností zhoršujících erozi a statickou stabilitu lesa
- zákaz terasování a jiných velkých terénních úprav
- zákaz oplocování větších pozemkových úprav
- zákaz výstavby objektů mimo současně zastavěné území
- zákaz výstavby nad 2 nadzemní podlaží
- zákaz výstavby objektů s jiným sklonem střech než 35 – 45 °
- zákaz vnášení geograficky nepůvodních, volně žijících druhů

22. Územní systém ekologické stability

22.1. Ekologická stabilita

Ekologická stabilita představuje schopnost krajiny samovolnými vnitřními mechanismy vyrovnávat rušivé vlivy vnějších faktorů bez trvalého narušení přírodních mechanismů, tzn., že se systém brání změnám během působení cizího činitele zvenčí (odolnost - rezistence) nebo se vrací po skončeném působení cizího činitele (faktoru) k normálu (pružnost - resilience). Protože potenciálními nositeli ekologické stability krajiny jsou přirozené ekosystémy, racionální využívání krajiny nejen nevylučuje, ale nutně zahrnuje jejich trvalou existenci. Hlavními cíli jsou :

- zachování genofundu
- příznivý vliv na okolní krajinu
- možnost optimálního využití krajiny

Při zabezpečování ekologické stability je mj. nutno vycházet z

- relativně ekologicky stabilních prvků krajiny - chráněná území
- regionální kostry ekologické stability
- prostorově významných krajinných společenstev flóry
- evidence rozptýlené zeleně
- relativně hodnotných prvků lesních, travních a vodních společenstev
- koeficientu ekologické stability území

Dále je nutno zabezpečit nepřekračování limitního zatěžování stabilních prvků v krajině. Základní podklad vyjadřující dlouhodobý charakter ekologické stability území je možno vyjadřovat použitím „koeficientu ekologické stability“ - KES, který je poměrem relativně biologicky stabilních prvků přírody k prvkům relativně nestabilním. Stupnice výsledných hodnot indikuje intenzitu využívání území a porušení přírodních struktur.

Pro zjištění hodnoty KES je nutno provést klasifikaci jednotlivých ploch v celém katastru, která zároveň vyjadřuje aktuální stav krajinných ekosystémů (plošných prvků) a ekotonů (liniových prvků) z hlediska jejich významu pro ekologickou stabilitu. Tento význam je dán především mírou jejich ekologické stability a používá se při něm šestistupňová typologická klasifikace, v níž ekologická stabilita ekosystémů je v obráceném poměru k stupni jejich přirozenosti:

- 0 - plochy ekologicky výrazně nestabilní, bez přirozených ekologických vazeb
- 1 - plochy ekologicky velmi málo stabilní
- 2 - plochy ekologicky málo stabilní
- 3 - plochy ekologicky středně stabilní
- 4 - plochy ekologicky velmi stabilní
- 5 - plochy ekologicky nejstabilnější

22.2. Ekologická charakteristika řešeného území

Převážná většina řešeného území je tvořena plochou Kostelanskou vrchovinou (erozně denudační reliéf s plošinami, široce zaoblenými hřbety a různou měrou zahloubenými údolími).

Katastrální území Halenkovice je nutno z hlediska ekologické stability rozdělit do několika částí. Trvalé lesní porosty, které jsou nejdůležitějšími ekologicko-stabilizujícími prvky, se nacházejí v severní a západní části katastru a jsou součástí rozsáhlého lesního komplexu Chřibů. Lesy jsou zastoupeny převážně smíšenými porosty, které vykazují poměrně značnou diverzitu a ekologickou stabilitu.

Východní a jižní část je s ohledem na značné zastoupení zemědělsky obdělávaných pozemků málo stabilní (převážně orná půda, dlouhé nepřerušované délky svahů, vodní a větrné eroze, část pozemků ve vyšších vrcholných a horizontových expozicích, víceleté pěstování kukuřice apod.).

V této jihovýchodní části se zároveň nachází i vlastní sídlo, které se skládá jednak z kompaktní zástavby a dílem z rozptýleného pasekářského osídlení. Přechodový prvek tvoří soukromé zahrady, sady, louky a záhumenky, které zároveň vytvářejí ochranný filtr mezi velkovýrobně obhospodařovanou půdou a osídlením. V průběhu degradace některých pozemků v tomto přechodovém prvku vznikly poměrně kvalitní a stabilní enklávy náletové zeleně, které jsou velmi cennou součástí území. Další ekologicky stabilní prvky se nacházejí v přirozených svodnicích (žlebech, údolích), které odvádějí extravilánové vody a mají dostatek vláhy. Nevyužíváním sousedních pozemků v bezprostředním sousedství těchto svodnic, ať již v důsledku strmosti, svážnosti nebo špatné dostupnosti, došlo k rozšíření původní zeleně a jejího dalšího rozrůstání. Dalšími důležitými krajinnými segmenty jsou doprovodná a břehová zeleň v nivách potoků. Zeleň má převážně remízkový charakter se značnou druhovou pestrostí (diverzitou) - ekologická stabilita je 3 až 4 (středně až velmi stabilní).

Ekologická stabilita výše uvedených ploch přechází od stupně 1 - malá až velmi malá (plochy orné půdy) přes stupeň 2 (převážně pozemky drobné drážby) a 3 - středně stabilní (louky, liniová dřevinná společenstva, některé náletové remízky, doprovodná břehová zeleň), až po velmi stabilní - stupeň 4. Stupeň 5 – nejstabilnější je v řešeném území zastoupen v severní části katastru.

Celkově lze hodnotit území v jihovýchodní části jako méně až málo ekologicky stabilní a naopak území v severozápadní části jako středně až velmi stabilní.

22.3. Kostra ekologické stability

Kostra ekologické stability je vytvářena stávající existující soustavou relativně ekologicky stabilních segmentů, bez ohledu na jejich funkční vztahy v prostoru a čase. Jedná se o ekologicky nejstabilnější společenstva, vzniklá v daném území vlivem antropogenních tlaků. Základem při tvorbě kostry ekologické stability jsou ekologicky významné segmenty krajiny, které představují relativně stabilní ekosystémy, vyznačující se trvalostí bioty a ekologickými podmínkami, které umožňují existenci druhů přirozeného genofondu, odpovídajícímu stavu využívání okolní krajiny. Jedná se o: ekologicky významné krajinné prvky, krajinné celky a biocentra a biokoridory s regionálním významem.

Dalšími součástmi při vymezování kostry ekologické stability bývají maloplošná chráněná území (přírodní památky), kontaktní zóny ochrany I. stupně (odstupňované zóny zájmu ochrany přírody na ZPF a PUPFL), lesní porosty - významné semenné porosty, významná lesní společenstva, prvky rozptýlené zeleně v krajině, hodnotná vodní společenstva, chráněné stromy a jejich skupiny

Pro vymezení kostry ekologické stability v krajině bylo provedeno zhodnocení aktuálního stavu jejich ekosystémů (plošných prvků), ekotonů a liniových prvků, z hlediska jejich významu pro ekologickou stabilitu. Tento význam je dán především mírou jejich ekologické stability.

Obecně lze konstatovat, že ekologická stabilita krajiny řešeného území je na jedné straně dána relativně vysokým zastoupením ekostabilizujících lesních celků, které jsou v severní a severozápadní části katastrálního území, na straně druhé je tato stabilita silně ovlivněna negativními dopady intenzivní zemědělské výroby. Původní lesy jsou reprezentovány bukovými porosty, které však byly na podstatné části území nahrazeny jehličnatými monokulturami, v lepším případě smíšenými porosty. Rovněž přírodní žleby a ekotony lesa, které jsou nedílnou součástí krajinného koloritu, jsou částečně devastovány zemědělskou činností.

Nejdůležitějšími liniovými prvky kostry ekologické stability jsou břehové porosty Halenkovického (Zádrínovského) potoka a potoka Vrbky, které protékají ve směru sever - jih. Nedostatečná a nedůsledná likvidace splaškových a odpadních vod produkovaných v zastavěné části obce a nevhodné způsoby hospodaření na zemědělském půdním fondu však snižují kvalitu vody a mají negativní vliv na vodní floru a faunu.

Agrocenózy prostupující v některých případech až do zastavěné části obce mají velmi diferencovaný charakter. Vedle stabilizujících prvků, kterými jsou drobné sady a louky v drobné držbě, jsou pro zemědělskou výrobu využívány i meliorované a regulované pozemky, které se vyznačují vysokým stupněm intenzity zemědělského využití a minimální ekologickou stabilitou.

Dřívější způsob hospodaření vedl k nutnosti vkládat vysoká množství dodatkové energie (hnojení) za účelem dosahování obdobné úrovně produkce i v méně příhodných lokalitách. Výsledkem tohoto vysokého stupně zornění jsou současné problémy s narušeným vodním režimem, erozí a degradací půd. Ekologická stabilita na těchto plochách je velmi malá a kostra ekologické stability zde chybí.

Odlesněná část území je intenzivně zemědělsky využívána, intenzita výroby zde však výrazně překračuje přirozený produkční potenciál krajiny, což má za následek narušení ekologické stability území se všemi negativními dopady (zejména vodní eroze, degradace půd). Některé žleby s porostem dřevin byly využívány pro skládkování odpadu, popř. pro vývoz kejdy. V těchto lokalitách dochází k odušňování starých dřevin a nárůstu ruderalních společenstev.

22.4. Příčiny narušení ekologické rovnováhy

V rámci řešeného území je nutno oddělit lesní celky s částečně pozměněnou skladbou ve prospěch jehličnanů (smrk, borovice, modřín), které přinášejí svými technickými vlastnostmi větší přímý užitek, ale přesto si - díky diverzitě v druhovém složení a menším souvislým úsekům monokultur jehličnanů - uchovávají relativně vysoký stupeň ekologické stability, od odlesněné krajiny s vysokým stupněm zornění. Vytvářením rozlehlých honů orné půdy (zejména v posledních 70. a 80. letech 20. století), které svou velikostí neodpovídají charakteru utváření terénu, se negativně projevila likvidace mezí a žlebů se stromovými a keřovými porosty, meliorační zásahy do vodního režimu půd a celkové urychlení odtoku povrchových vod, což se projevilo prudkým nárůstem vodní a ve vrcholových partiích i větrné eroze.

Intenzivní zemědělská výroba na geneticky méně příhodných půdách si vyžádala vysoké vklady dodatkové energie, zejména při kultivaci, ochraně a výživě rostlin, což má za následek utužení půd a výrazný pokles jejich přirozené biologické aktivity. V jižní části řešeného území byly při snaze o maximální zornění částečně redukovány trvalé travní porosty a doprovodná keřová a stromová zeleň, vytvářející protierozní zábrany. Rozsáhlé plochy monokultur zemědělských plodin jsou zde nepřekonatelou bariérou pro řadu rostlinných a živočišných druhů.

Vodní i větrná eroze patří k nejvýznamnějším faktorům, ovlivňujícím charakter území i jeho využití. Neřešená eroze se negativně promítá do degradace půdního fondu i základních složek životního prostředí (voda). Problematika řešení protierozní ochrany a racionálního využití zemědělské půdy, včetně nezbytných změn v organizaci půdního fondu a ve využití pozemků vysoce překračuje rámec územního plánu a měla by být podrobněji řešena samostatně ve spolupráci s orgány ochrany přírody a krajiny.

22.5. Biogeografické poměry

Biogeograficky patří řešené území do provincie střeoevropských listnatých lesů, do podprovincie západokarpatské. Převážná část řešeného území leží v **chříbském** biogeografickém regionu (3.2), pouze do jižního okraje zasahuje **žďánicko-litenčický** bioregion (3.1).

1. Zastoupené bioregiony

a) Chříbský bioregion

Bioregion leží v mezofytiku fytogeografického podokresu 77c. Chříby (s výjimkou jihovýchodního okraje). Vegetační stupně (Skalický): suprakolinní až submontánní.

Potenciální vegetaci tvoří bučiny, převážně asociace *Carici pilosae-Fagetum*, omezeně snad i *Melico-fagetum*, vzácněji acidofilní bučiny (*Luzulo-Fagetum*). Pouze v nejnižších polohách jsou dubohabřiny (*Carici pilosae-Carpinetum*). Teplomilné doubravy ze svazu *Quercion petraeae* (*Potentillo albae-Quercetum*) jsou výjimečné, na prudkých svazích se skeletovitými půdami se ojediněle vyskytuje *Sorbo torminalis-Quercetum*. Na kyselých substrátech nižších poloh se snad vyskytují i acidofilní doubravy ze svazu *Genisto germanicae-Quercion*. Na prudkých svazích se dají předpokládat výskyty suťových lesů svazu *Tilio-Acerion*. V údolích podél potoků jsou potoční luhy, v nejnižších polohách *Pruno-Fraxinetum*, výše *Carici remotae-Fraxinetum*. Primární bezlesí prakticky chybí.

V přirozené náhradní vegetaci převažují mezofilní typy luk a pastvin *Arrhenatherion* a *Cynosurion*, zvl. *Anthoxantho-Agrostietum*, v lemech se vesměs nachází vegetace svazu *Trifolion medii*, křoviny náležejí pouze svazu *Prunion spinosae*. Řidčeji se střetáváme s vlhkými loukami svazu *Calthion* a s náznaky subxerofilní asociace *Brachypodio-Molinietum* (svaz *Cirsio-Brachypodion pinnati*).

Složení flóry odpovídá květeně nižších karpatských pohoří. Vzhledem k ostrovnímu charakteru bioregionu má zdejší výskyt řady (zejména mezofilnějších) druhů izolovaný charakter, výraznější exklávní prvky však chybí. Objevuje se zde hvězdnatec čemeřicový (*Hacquetia epipactis*), kostřavice větevnatá (*Bromopsis ramosa*), ostřice převíslá (*Carex pendula*), svízel Schultesův (*Galium schultesii*) a prstnatec listenatý (*Dactylorhiza longibracteata*), mezi submontánními prvky je pozoruhodný dosti četný výskyt subatlantsky laděné vrbiny hajní (*Lysimachia nemorum*) a čarovníku alpského (*Circaea alpina*). Vzácně zde roste i růže alpská (*Rosa pendulina*) a kapradina plevinatá (*Dryopteris affinis* subsp. *borreri*). při potocích byla zjištěna přeslička liční (*Equisetum pratense*), v pramenných mísách i cidivka přezimující (*Hippochaete hyemalis*) a kapradiník bažinný (*Thelypteris palustris*). V nelesní flóře jsou xerothermní druhy velmi vzácné, zastupují je kakost krvavý (*Geranium sanguineum*), kosatec pestrý (*Iris variegata*) nebo svízel sivý (*Galium glaucum*). Vzácně jsou rovněž druhy slatinných stanovišť, jako např. pryšec huňatý (*Tithymalus villosus*), žluťucha lesklá (*Thalictrum lucidum*), příp. kosatec sibiřský (*Iris sibirica*). Hercynské typy, jako jaterník trojlaločný (*Hepatica nobilis*), chybějí a překvapivě vzácné jsou kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*), věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*) a třezalka skvrnitá (*Hypericum maculatum*).

Bioregion je jediný v západokarpatské podprovincii na pravém břehu Moravy, kam ještě zasahuje typická karpatská lesní fauna. Nečetné tekoucí vody patří do pstruhového pásma.

Významné druhy - Savci: ježek východní (*Erinaceus concolor*). Ptáci: mandelík hajní (*Coracias garrulus*), lejsek malý (*Ficedula parva*). Obojživelníci: mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*), kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*). Měkkýši: vřetenovka hladká (*Cochlodina laminata*), vřetenatka obecní (*Alinda biplicata*), síťovka blyštivá (*Aegopinella minor*). Hmyz: masařka *Sarcophaga zumptiana*, hřbetozubec *Odontosia sieversi*.

b) Ždánicko - litenčický bioregion

Bioregion zahrnuje zčásti termofytikum a leží v částech fytogeografických podokresů 20a. Bučnická pahorkatina (východní polovina), 20b. Hustopečská pahorkatina (výše položené okraje) a 21a. Hanácká pahorkatina (jižní okraj). Z mezofytika zabírá fytogeografické podokresy 77a. Ždánický les, 77b. Litenčické vrchy a jihovýchodní okraj fytogeografického podokresu 77c. Chřiby.

Vegetační stupně (Skalický): kolinní až suprakolinní.

Potenciální vegetaci tvoří v nižších polohách dubohabřiny *Carici pilosae-Carpinetum*, které jsou pouze na nejextrémnějších stanovištích nahrazeny teplomilnými doubravami ze svazu *Quercion petraeae* (zejména *Potentillo albae-Quercetum*), výjimečně i šípákovými doubravami ze svazu *Quercion pubescenti-petraeae* (*Sorbo torminalis-Quercetum*). V nejvyšších polohách jsou bučiny (*Carici pilosae-Fagetum*). V údolích kolem potoků lze předpokládat luhy asociace *Pruno-Fraxinetum*. V plochých depresích jsou ojediněle i bažinné olšiny (*Alnetion glutinosae*). Primární bezlesí pravděpodobně chybělo.

Podstatnou součástí přirozené náhradní vegetace jsou xerothermní travinobylinné porosty, náležející převážně svazu *Cirsio-Brachypodion pinnati*, na ně často navazují lemová společenstva svazu *Gera-*

nion sanguinei a křoviny *Prunion spinosae*, vzácněji i *Prunion fruticosae*. Výjimečně na kyselých substrátech v jižním podhůří Chřibů byl zaznamenán výskyt vegetace svazu *Koelerio-Phleion phleoidis*. Vlhké louky jsou vzácné, s vegetací svazu *Calthion* i *Molinion*, dříve řídce i *Caricion davallianae*.

Flóra je dosti pestrá, odrážející polohu bioregionu na rozhraní Panonie a Karpat, s řadou mezních prvků, z nich některé zde dosahují absolutního okraje areálu. V nelesní flóře jsou přítomni četní zástupci teplomilné květeny různých geoelementů a migroelementů. Převažují druhy s tendencí kontinentální, např. kozinec dánský (*Astragalus danicus*), hadí mord nachový (*Scorzonera purpurea*), kavyl vláskovitý (*Stipa capillata*) a len tenkolistý (*Linum tenuifolium*), méně i submediteránní, reprezentované zde vzácným dubem pýřitým (*Quercus pubescens*), dále třemdavou bílou (*Dictamnus albus*) nebo hnědencem zvrhlým (*Limodorum abortivum*). V lesní vegetaci je řada druhů alpidských podhůří, např. dymnivka plná (*Corydalis solida*), ostřice chlupatá (*Carex pilosa*) a zapalice žlutúchovitá (*Isopyrum thalictroides*). Souvislost s Karpaty reprezentuje např. hvězdnatec čemeřicový (*Hacquetia epipactis*), kostřavice větevnatá (*Bromopsis ramosa*) a čistec alpský (*Stachys alpina*). Hercynské prvky jsou výjimečné, pouze velmi vzácně zde roste jaterník trojlaločný (*Hepatica nobilis*).

V bioregionu se prolíná fauna teplomilných stanovišť stepních lad a kulturní krajiny blízká sousedícím bioregionům panonské podprovincie s faunou hájů karpatského podhůří. Tekoucí vody patří do pásma parmového až cejnového, s kapilárami pstruhovými, v současnosti jsou však prakticky bez ryb.

Významné druhy - Savci: ježek východní (*Erinaceus concolor*), myšice malooká (*Apodemus microps*). Ptáci: mandelík hajní (*Coracias garrulus*), strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*), lejsek malý (*Ficedula parva*), ůhýk menší (*Lanius minor*). Obojživelníci: kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*). Plazi: ještěrka zelená (*Lacerta viridis*). Měkkýši: hlemýžď zahradní (*Helix pomatia*), páskovka žíhaná (*Cepaea vindobonensis*), p. keřová (*C. hortensis*).

2. Zastoupení biochor

Podle Culka – Biogeografické členění ČR II, AOPK Praha, 2005.

a) 3PK Pahorkatiny na pískovcovém flyši 3. v.s.

Vyskytují se v bioregionech: 3.2, 3.4, 3.5, 3.7, 3.9; v řešeném území v jeho severní a západní části.

Tento typ biochory se nachází po obvodu karpatských pohoří. Vyskytuje se převážně v malých segmentech, v Chřibském (3.2) a Hranickém (3.4) bioregionu se vyskytují i středně velké segmenty. V Chřibském bioregionu je typ zároveň nejhojnější (37 km²), nejméně je zastoupen ve Zlínském bioregionu (3.7) s 0,9 km² a Vsetínském bioregionu (3.9), kde zabírá 8 km². Celkem je typ tvořen 14 segmenty s průměrnou velikostí 5,9 km² a celkovou plochou 82 km².

Reliéf členité pahorkatiny je typický široce zaoblenými hřbety, relativně strmými svahy, které jsou rovné i členité a zařezávají se zde pramenné úseky vodních toků. Místy se vyskytují též sesuvy. V Chřibském bioregionu se na výchozech pískovců ojediněle vyskytují skalní tvary, např. v PR Budačina; skupina skal s jeskyňkami dosahuje výšky téměř 10 m. V typu je řada strží, dnes většinou stabilizovaných porosty dřevin. Hojné jsou i zbytky agrárních mezí. Na vložce vápenců u Tlumačova (Křemenná 315 m) v Hranickém bioregionu je větší lom. Geologická a paleontologická lokalita s výskytem obojživelníků a plazů je chráněna v tamtéž v nově vyhlášené PP Kurovický lom.

Geologické podloží budují flyšové horniny karpatských příkrovů, převažují pískovce, podružně zastoupeny jsou jíly a jílovce račanské a slezské jednotky. Severovýchodně od Tlumačova v Hranickém bioregionu (3.4) se nachází ojedinělý bradlový útržek vápenců jurského až křídového stáří. Podložní horniny jsou na úpatích svahů, překryty svahovými sedimenty, sprašovými hlínami a v Podbeskydském bioregionu (3.5) i glacifluviálními štěrky.

V půdním pokryvu převažují kambizemě typické kyselé, střední až těžší, na zvětralinách z pískovců lehčí. Typické kambizemě přecházejí do kambizemí pseudoglejových, na pokryvech sprašových hlín v polích pak do hnědozemí, v lesích do luvizemí.

Převažuje klima mírně teplé, náležející ke klimatické oblasti MT11 a MT10, segmenty v nižších polohách Hranického bioregionu náleží k teplé klimatické oblasti T2. Území typu je průměrně vlhké (Chříbský bioregion, západní část Hranického bioregionu) až velmi vlhké v Podbeskydském (3.5) a Vsetínském (3.9) bioregionu.

Vegetace: Potenciální přirozenou vegetací jsou karpatské dubohabřiny (*Carici pilosae-Carpinetum*), které na výchozech pískovců a okyselených půdách doplňují i acidofilní doubravy svazu *Genisto germanicae-Quercion*, především bikové doubravy (*Luzulo albidae-Quercetum petraeae*), na severních svazích pak místy i bikové bučiny (*Luzulo-Fagetum*). Podél menších potoků a na lesních prameništích se vyskytuje vegetace ostřicových jasenin (*Carici remotae-Fraxinetum*). Na odlesněných místech jsou nejčastěji přepásané porosty náležející svazu *Cynosurion*, ojediněle podmáčené lokality hostí vlhké louky svazu *Calthion*.

Druh similární.

D: *3AB1-2 (+), *3AB3 (36), 3B3 (50), 3BD3 jen ve 3.4 (+), 3BC3 (4), 4B3 (10); K: *3BC5a (+).

Současné využití krajiny: Lesy 44 %, travní p. 10 %, vodní pl. 1 %, pole 37 %, sady 3,5 %, sídla 2,5 %, ostatní 2 %. V Chříbském bioregionu převažují lesní porosty, v ostatních bioregionech orná půda, louky a pastviny. Lesy jsou převážně malé a střední, v Chříbech se jedná o součást lesního komplexu. Malé a středně velké lesy mají většinou pozměněnou druhovou skladbu se smrkem, borovicí, dubem a modřínem. V chříbských lesích je významná účast buku a vyskytuje se zde i téměř čistá bučina v okolí skal ve zmíněné PP Budačina. Sukcese doubravy je pozorovatelná v PP Choryňská stráž v Hranickém bioregionu. Na okrajích lesů se vyskytují zbytky luk, zpravidla kulturních a bez větší biologické hodnoty. Louky s teplomilnými prvky flóry a fauny jsou součástí zmíněné PP Choryňská stráž. Vodní plochy jsou zastoupeny hustou sítí menších potoků. Pole jsou středně velká a velká, ohraničena jsou polními cestami, lesy a vodními toky. Erozi vytvořené strže jsou stabilizované porosty dřevin. Biologicky i pohledově významné jsou staré sady. Vsi jsou středně velké a velké, v Podbeskydském a Vsetínském bioregionu na ně navazuje rozptýlené osídlení valašského typu. Zasahuje sem i okraj města Valašského Meziříčí.

Náhradní typy: 3VK, 3SK.

Cílové ekosystémy: Přirozené: BUAD, ADX; náhradní: -.

b) 3BC Erodované plošiny na vápnitém flyši 3. v.s. (střední a SV část k.ú.)

Vyskytují se v bioregionech: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7; v řešeném území v jeho střední a severovýchodní části.

Tento typ biochory se vyskytuje roztroušeně po obvodu Karpat. V relativně teplejších částech území leží na svazích i temenech (Ždánický les), v relativně chladnějších částech na svazích pohoří a jejich úpatí. Segmenty jsou převážně středně velké, ojediněle i velké. Celkem je typ tvořen 35 segmenty s průměrnou plochou 23,8 km² a celkovou plochou 831 km².

Reliéf je monotónní, převažuje členitá pahorkatina, se zbytky plošin na hřebetech. Svahy jsou často postižené sesuvy, údolí jsou široká, ve Ždánickém lese užší, ale otevřená, hřbety jsou oblé, méně ploché. Hloubka údolí bývá do 90 m.

Geologické podloží budují flyšové sedimenty karpatských příkrovů - jíly, slíny, jílovce a pískovce překryté svahovinami, místy s příměsí spraší. Na příkrých svazích místy vystupuje písčité podloží, vyskytují se sesuvy. Sedimenty v Bělokarpatiském bioregionu (3.6) ojediněle prorážejí malé výstupy andezitů. Vzácný výskyt rudých neogenních porcelanitů je chráněn v 3.1 v PP Medlovický lom. Vytěžený lom s paleontologickým nalezištěm v miniaturním vápencovém bradle je chráněn v Podbeskydském bioregionu (3.5) v PP Jasenice.

Půdy odrážejí vlastnosti substrátu. V Hluckém (3.3) a Bělokarpatiském bioregionu převažují v jihozápadní části pohoří (Čertoryje) černozemě černicové, jinde dominují hnědozemě či kambizemě, ve Ždánicko-Litečickém bioregionu převažují pararendziny kambizemní s přechody do kambizemí. Na

ostatním území dominují kambizemě a kambizemě pseudoglejové. Půdy na úpatí Bílých Karpat jsou ohroženy větrnou erozí.

Klima je převážně mírně teplé, dominuje klimatická oblast MT10, méně pak klimatická oblast MT9. Výslunné polohy na jižních svazích Ždánického lesa mohou zasahovat až do teplé klimatické oblasti T2. K jihu exponované svahy jsou teplejší a sušší. Zvláštností je výsušné jihovýchodní proudění v jarním období, které způsobuje v Hluckém bioregionu na úpatí Bílých Karpat větrnou erozi půdy.

Vegetace: Varianta typická karpatská (3.1, 3.2, 3.3, jižní část 3.4, 3.6, 3.7): Potenciální přirozenou vegetací jsou karpatské ostřicové dubohabřiny (asociace *Carici pilosae-Carpinetum*). V nejchladnějších polohách se objevují již ostřicové bučiny (*Carici pilosae-Fagetum*). Lesní prameniště hostí zpravidla vegetaci ostřicových jaseňin (*Carici remotae-Fraxinetum*). Charakteristická jsou přirozená náhradní společenstva teplomilných trávníků ze svazu *Cirsio-Brachypodium pinnati*, případně s vtroušenými prameništi. Podél potoků se objevuje vegetace svazu *Calthion*.

Varianta podkarpatská (3.5, severní výběžek 3.4): Převažují polonské lipové dubohabřiny (*Tilio-Carpinetum*), lokálně přecházející v karpatské ostřicové dubohabřiny (*Carici pilosae-Carpinetum*).

Druh similární.

D: *3B3 (26), *3BD3 (58), *3BC3 (7), 4B3 (5) - ve 3.2, 3.6, 3.7 s*; K: *3BC5a (2), *3BC5b (+) – prameniště. Pozn.: STG 4B3 chybí ve 3.3.

Současné využití krajiny: Lesy 33 %, travní p. 17 %, vodní pl. 1 %, pole 41 %, sady 3,5 %, sídla 3 %, ostatní 1,5 %. Detailní využití krajiny se mírně liší podle jednotlivých bioregionů i podle polohy jednotlivých segmentů typu biochory v nich. Lesy jsou převážně v malých a středních celcích, místy jsou součástí velkých celků. Výjimku tvoří Ždánický les, kde lesy tvoří rozsáhlé lesní komplexy. Druhovú skladbu je částečně pozměněná, zejména u malých lesů a lesních okrajů kde je hojný smrk, borovice, modřín. Ve Ždánickém lese převažuje dub s habrem, místy buk. V Bílých Karpatech jsou dubové porosty s výrazným podílem borovice, smrku, lípy a habru. Ve Ždánicko-Litenčickém bioregionu (3.1) je chráněn listnatý les se střešníčkem pantoflíčkem je v NPR Strabišov-Oulehla, která sem částečně zasahuje, zalesněný svah se vstavačí je v PP Hrubá louka, zbytky starých bučin a dubobučin jsou v PR U vrby. V Hranickém bioregionu (3.4) jsou přírodě blízké lesy chráněny v PP Dubina (dubohabřina s třešní křovitou) a PP Doubek (smíšený les s bohatým bylinným a keřovým patrem). Ve 3.6 je při okraji lesa chráněna lokalita sněženek v PP Pod Vrchy. Místy zůstaly zachovány travní porosty. Ve Ždánicko-Litenčickém bioregionu jsou to zbytky bylinných subxerothermních lad na svazích v exponovaných polohách. Chráněny jsou zde v lokalitách: PP Jalový dvůr, PP Kuče a PP Žlíbek. V Hluckém bioregionu je tento typ méně reprezentativní, a tak je chráněn pouze v PR Rovná hora. V Bělokarpatkém bioregionu se díky specifickým podmínkám vyvinula bohatá bylinná společenstva s řadou chráněných druhů rostlin a rozptýlenými solitéry dřevin - převážně dubů. Hodnotné partie této parkové krajiny jsou chráněny především v rozlehlé NPR Čertoryje a dále v PR Drahý. Podstatně chudší travnaté porosty a zpravidla intenzivně obdělávané nebo zcela opuštěné jsou i v ostatních bioregionech. Vodní plochy jsou tvořeny především pramennými úseky malých potoků. Ve zmíněné PP Jalový dvůr ve 3.1 je kromě stráně chráněn i malý rybník s obojživelníky. Jezírko v lomu je součástí zmíněné PP Jasenice ve 3.5. Na oblých temenech a mírných svazích převažuje orná půda, pole jsou středně velká, oddělená komunikacemi, polními cestami, vodními toky a lesními celky. Sady byly typické zejména Bílých Karpatech, dnes je jejich plocha omezena, často leží ladem. Ojedinele se vyskytují i menší plochy vinic - u Kuželova na okraji Bělokarpatského bioregionu. Sídla jsou převážně středně velké až velké vsi, místy jsou malá města.

Náhradní typy: 3SC, 3PB, -3SB, 3BE.

Cílové ekosystémy: Přirozené: BUKD, HDH, LONO; náhradní: MT, PRPM.

c) 2PC *Pahorkatiny na vápnitém flyši 2. v.s.*

Vyskytují se v bioregionech: 3.1, 3.3, 4.3; v řešeném území v jeho jižní části.

Typ vytváří většinou rozsáhlejší segmenty soustředěné do členitějších území na jižním okraji Karpat. Nachází se na západě Hustopečského bioregionu (4.3) a na jihozápadě Ždánicko-Litenčického bioregionu (3.1). V bioregionu Hluckém (3.3) jsou segmenty největší a leží zde převážná část plochy typu (192 km²), který zde tak představuje základní typ biochory. Celkem je typ tvořen 22 segmenty s průměrnou plochou 15,4 km² a celkovou plochou 338 km².

Reliéf je vesměs značně členitý, se svahy zpravidla příkřejšími a dosahujícími často výšek 100 - 180 m. Místy jsou svahy změněny velkoplošným terasováním nebo jsou rozčleněny četnými stržemi a suchými údolními, která se větví zejména u západněji ležících segmentů do údolí 2.-3. řádu. Směrem k východu přibývá táhlých tvarů, na místo početných a hlubokých suchých údolí, zcela rozrušujících linii hlavního údolního svahu, přibývá méně zahlučených bočních údolí s prameníci povrchovými vodami. Sevřenější a užší údolí ustupují údolím široce otevřeným. Na místo úzkých a podlouhlých rozvodných plošin ostře ohraničených lomem spádu k údolním svahům začínají převažovat širší a klenutější rozvodné plošiny přecházející zvolna do údolních svahů. Typický je výskyt četných, ale drobných sesuvů.

Substrát je tvořen paleogenními flyšovými horninami bělokarpatské a ždánické (nevýznamně též račanské) jednotky. Flyše mají převážně typickou litofaci, s převahou jílovců, vesměs vápnitých. Silně vápnité a silně jílovité jsou především flyše Hluckého bioregionu (3.3). Zvětralinám předkvartérního podloží dodávají vápnitosti také spraše, vytvářející vzhledem k charakteru reliéfu značně nesouvislý, avšak v plošném úhrnu velmi významný pokryv. Jediný známý odkryv antoníneckého souvrství flyše chrání PP Sřečkův kopec (3.3).

Pro půdní pokryv je charakteristická v bioregionu 4.3 převaha černozemí nad hnědozeměmi s doplňkovým výskytem kambizemí a pararendzin, v bioregionu 3.1 kombinace hnědozemí, pararendzin a černozemí s výskytem kambizemí a v bioregionu 3.3 převaha těžkých pelických a černicových černozemí doprovázených černicemi, hnědozeměmi, pararendzinami, kambizemními pararendzinami a kambizeměmi. Půdní pokryv na polích je značně postižen vodní erozí. V lesích jsou často udávány luvizemě. Půdy mají sytou hnědošedou barvu.

Klima je teplé (T2) až velmi teplé (T4), mírně suché až mírně vlhké, s teplotními sumami za malé vegetační období 2400 - 2800 °C. Na výrazných svazích se projevuje příznivý režim minimálních teplot s prodlouženým bezmrazým obdobím. Na jižním pomezí výskytu typu převažují severně orientované svahy, v severnějších oblastech převažují jižně orientované svahy a z toho vyplývají rozdíly v expozičním klimatu (ozáření svahů a chodu teplot). V údolích se projevují teplotní inverze, na plošinách nadměrná větrnost klimatu, ale i ochranná funkce zalesněných hřbetů (Ždánický les).

Vegetace: Varianta panonská (4.3 a nejj jižnější segmenty ve 3.3): Potenciální přirozenou vegetaci tvoří mozaika dubohabřin panonských (*Primulo veris-Carpinetum*) i karpatských, zejména na úpatí svahů a ve zlebech (*Carici pilosae-Carpinetum*), vzácně i s vtroušeným bukem. Na konvexních tvarech je doplňují teplomilné doubravy, zpravidla ze svazu *Quercion petraeae* (asociace *Potentillo albae-Quercetum*), na nejextrémnějších stanovištích jižního kvadrantu i šípákové doubravy ze svazu *Quercion pubescenti-petraeae* (asociace *Corno-Quercetum*). V potočních nivách lze předpokládat vegetaci asociace *Pruno-Fraxinetum*. Na odlesněných plochách se objevují teplomilné trávníky ze svazu *Cirsio-Brachypodion pinnati*, výjimečně v jižním kvadrantu i typy drnových stepí ze svazu *Festucion valesiacae*.

Varianta karpatská (3.1 a většina segmentů ve 3.3): V dubohabřinách převažují karpatské typy s hojným bukem a chybějí zde výrazně teplomilné dřínové doubravy (*Corno-Quercetum*). Na odlesněných plochách se již nevyskytují drnové stepi ze svazu *Festucion valesiacae*, naopak jsou zde četné mezofilní trávníky svazu *Cynosurion*.

Druh similární.

D: *2BD3 (50), *2BC3 (10), 3BD3 (30); K: *1BD3 (8) – ve 4.3 bez*, 2C5a (2).

Současné využití krajiny: Lesy 9 %, travní p. 8 %, vodní pl. 1 %, pole 61,5 %, sady a vinice 13 %, sídla 4,5 %, ostatní 3 %.

Pole jsou velká, v členitějším terénu středně velká, dělená sítí polních cest, větrolamů a vegetačních mezí vrstevnicového i spádníkového průběhu (významněji v bioregionu 3.3). Dále se objevuje ohraničení polí stržemi, úvozovými cestami, terasami, lesními okraji a cestami vedenými po dně suchých údolí (významněji v členitějších oblastech bioregionů 3.1 a 4.3). Množství rozptýlené dřevinné vegetace je značně proměnlivé a kolísá od podprůměrného až po nadprůměrné, dosahované na úpatí Bílých Karpat, místy též na úpatí Ždánického lesa.

Lesy mají podobu drobných fragmentů zarůstajících strže a strmé svahové partie, menších až středně velkých lesních celků, jakož i velkých celků a rozsáhlých komplexů, majících těžiště své plochy v sousedních biochorách. V současné dřevinné skladbě lesů k dubu a habru jako hlavním dřevinám přistupují borovice, buk, modřín, smrk, akát, bříza, lípy a další. Rozmanitost přírodě blízkých lesních společenstev dokumentuje škála chráněných lokalit, zahrnující ostrůvky teplomilné šípákové doubravy s dřínem a bohatým podrostem (PR Velký Kuntínov se včelníkem rakouským a sousední PR Hrádek v bioregionu 4.3), méně extrémní teplomilné lesíky v PR Kovářův žleb u Vlčnova (3.3) i smíšené mezofilní listnaté lesy na severních svazích, s dubem, habrem a lípou a s bohatým křovinným i bylinným patrem v PR Háj u Louky, PR Vlčnovský háj a PP Háj u Lipova (s ladoňkou dvoulistou) v bioregionu 3.3. V 3.1 sem zasahuje teplý okraj dubohabřiny chráněné v NPR Strabišov-Oulehla (se střevíčníkem pantoflíčkem).

Travní porosty jsou reprezentovány zbytky obhospodařovaných luk ve vlhkých partiích i pestrá škálou převážně xerothermních travnatobylinných a křovitých společenstev. Ta nastupují jako post-agrární lada po orné půdě, starých vysokokmenných sadech či opuštěných pastvinách. Často se vyznačují značnou druhovou diversitou a výskytem vzácných a chráněných druhů rostlin a hmyzu. Mezi nejvýznamnější patří v Ždánicko-Litenčickém bioregionu (3.1) teplejší část zmíněné NPR Strabišov-Oulehla (teplomilné trávníky se lnem žlutým, zvonkem sibiřským atd.), PP Baračka, PP Přední Galášek, PP Přehon (teplomilný trávník se záhořankou žlutou) a navržená PP Podsedky. V Hluckém bioregionu (3.3) jsou subxerothermní trávníky chráněny v PP Žerotín, PR Hloží, PP Kobyli hlava (kavylová louka), zmíněné PR Kovářův žleb, PP Terasy, PP Babí hora a PR Vrchové-Chrástě, v bioregionu 4.3 v PR Visengrunty a zmíněné PR Hrádek.

Vodní plochy jsou reprezentovány řadou menších vodních toků, vesměs co do morfologie, čistoty vod i biotického bohatství zasažených agrárním charakterem intenzivně obhospodařované krajiny. Kromě toho se v biochoře nalézá nevelký počet menších a středně velkých vodních ploch vesměs novodobých nádrží zřízených pro závlahové účely apod.

Sady a vinice jsou vázány jednak bezprostředně na sídla, jednak vytvářejí velké bloky ve volné krajině. Vysoký podíl těchto ploch odpovídá příznivým klimatickým poměrům i dostatku svažitéch poloh. Vinohrady mírně převažují nad sady. Vyšší podíl sadů a vinic mají bioregiony 3.1 a 3.3. Bioregion 4.3, kde v rámci typu **2PC** převládají polohy orientované k severu, má vinic i sadů poměrně méně.

Sídla mají venkovský ráz, jsou velká (až extrémně velká), místy středně velká, s bohatými doklady lidového stavitelství jižní a jihovýchodní Moravy, s regionálními vazbami k západnímu Slovensku a Dolnímu Rakousku.

Náhradní typy: 2PB+2PF, -2PB+2PF, 2VC.

Cílové ekosystémy: Přirozené: HDH, XDSX, XDB – jen ve 4.3 a 3.3 od jihu po Blatnici; náhradní: XT. Do biocentra je vhodné zařadit i travní porosty.

3. Potenciální vegetace řešeného území

Podle Neuhauslové – Mapa potenciální přirozené vegetace ČR, Academia Praha, 1998.

a) Ostrřicová dubohabřina (*Carici pilosae-Carpinetum*)

Ostrřicové dubohabřiny přirozeného složení jsou zastoupeny dvou až třípatrovými porosty s převládajícím habrem (*Carpinus betulus*) ve vlhkých polohách, v sušších s dubem zimním (*Quercus petraea*)

a s častým výskytem zejména lípy (*Tilia cordata*) a buku (*Fagus sylvatica*) ve stromovém i řidčeji vytvořeném keřovém patru. Charakter bylinného patra určují lesní mezofyty. Z nich vysoké dominance dosahuje především *Carex pilosa*, v jarním období též *Dentaria bulbifera*.

V řešeném území má zastoupení v severozápadním okraji katastru.

b) Ostřicová bučina (*Carici pilosae – Fagetum*)

Ostřicová bučina je složena většinou jen ze stromového a bylinného patra. Mechové patro zcela chybí, keřové patro bývá zastoupeno jen zřídka a fragmentárně. Stromové patro tvoří téměř výlučně listnaté dřeviny; z nich jako dominanta buk (*Fagus sylvatica*) s dosti stálou příměsí dubu zimního (*Quercus petraea*). V bylinném patru se vyskytuje průměrně 20 druhů, mezi nimiž převažují druhy řádu *Fagetalia*. Druhy svazu *Fagion* jsou velmi slabě zastoupeny – s vyšší stálostí jen *Dentaria bulbifera*. Diferenciálními druhy asociace v rámci svazu *Fagion* jsou *Cephalanthera longifolia* a *Carex pilosa* jako dominanta. Poslední druh se uplatňuje jako dominanta i v ostřicových dubohabřinách as. *Carici pilosae-Carpinetum*.

Zastoupení téměř na celém katastrálním území.

c) Prvosenková dubohabřina (*Primulo veris-Carpinetum*)

Prvosenková dubohabřina tvoří dvoupatrové nebo třípatrové porosty s dominantním habrem (*Carpinus betulus*) nebo duby (*Quercus petraea*, *Q. robur*) a s výrazným zastoupením teplomilných druhů. Keřové i bylinné patro je druhově pestré, s převládajícími mezofytními hájovými druhy a s řadou druhů společných teplomilným doubravám.

V řešeném území má zastoupení v jižním okraji katastru.

4. Aktuální vegetace v řešeném území

Lesní celky prostupují od severozápadu a jsou tvořeny především smíšenými lesy. Vedle původních dřevin - zejména dubu, buku, habru, byly do porostů vneseny ekonomicky dočasně výhodnější jehličnany, zejména borovice a smrk, vtroušeně modřín. V listnatých a smíšených segmentech lesa je dobře vyvinuto bylinné patro sestávající ze sladkých trav (lipnice hajní, strdivka jednokvětá, strdivka nící, pšeničko rozkladité), z kvetoucích bylin je to sasanka hajní, kokořík mnohokvětý, plicník lékařský, dymnivka dutá, kopytník evropský aj.

V ekotonu přibývá z dřevin lípa srdčitá, javor babyka, líska obecná, na vlhčích stanovištích jasan ztepilý a olše lepkavá. Z keřů je hojný hloh obecný i jednoblýžný, ptačí zob obecný a ostružiník křovitý.

Polní lesíky prorůstající především žleby, jsou vloženy izolovaně do ploch orné půdy. Dřevinné složení na vlhčích lokalitách představují především olše, jasan, javor, v sušších místech je to zejména dub, bříza, habr. V keřovém patru dominuje bez černý. Výrazně slabé je bylinné patro, kde se zejména projevuje negativní vliv zemědělské velkovýroby (splachy ornice s vysokým obsahem dusíku, fosforu a dalších živin, rezidua pesticidů). Zejména v okrajových částech se vytvářejí mohutná ruderalní společenstva (kopřiva dvoudomá, pelyněk černobýl, bodlák obecný, pcháček oset aj.). Tyto polní lesíky mají výrazně nižší ekologickou hodnotu než lesní celky, jejich úloha v devastovaném území je však nezastupitelná.

Nivní společenstva jsou soustředěna v podobě liniových břehových porostů podél vodotečí. Jsou tvořena především stromovitými :keřovitými formami olší a vrb (zejména olše lepkavá, olše šedá, vrba bílá, vrba křehká, vrba košařská a jejich kříženci). Lokálně se objevuje dub letní, javor babyka, jasan ztepilý, topol černý, velmi ojediněle javor mlíč a topol bílý. Z keřů je nejhojnější opět bez černý, ostružiník křovitý, místy krušina olšová. Bylinné patro sestává především z kopřivy dvoudomé, z kvetoucích bylin je to netýkavka malokvětá, svízel povázka, svízel syřišťový, kakost luční, konopáč sadec, kopretina vratič, vlaštovičník větší, pryšec obecný apod.

Mokřady v nivních polohách se vyskytují sporadicky a na malých plochách, vesměs jsou zaneseny splavenou ornici a sestávají s porostů rákosu obecného, v okrajových částech je to kopřiva dvoudomá, bodlák obecný, metlice trsnatá, opletník plotní, pryskyřník plazivý, lopuch plstnatý, šťovík obecný, krabilice chlupatá, pcháč zelinný apod. Drobné mokřady ve žlebech sezónně vysychají a jsou rovněž porostlé ruderalními společenstvy.

Travní porosty společně s vysokokmennými sady dotvářejí charakteristický vzhled krajiny. Z ovocných dřevin jsou nejhojnější slivoně (rod *Prunus*, jabloně (*Malus*), třešně (*Eerasus*). Poměrně hojný je i ořešák vlašský. Do sadů v extravilánech jsou vtroušeny i další dřeviny - zejména třešeň ptačí, lípa srdčitá, dub letní. Strže, které prokládají zemědělský půdní fond, prorůstají akátem, na vlhčích místech olší a jasanem. Intenzivně obhospodařované sečené louky sestávají z běžných pícních trav (lipnice luční, kostřava luční, srha říznačka, jilek vytrvalý aj.) a poměrně malého počtu kvetoucích bylin (v letním období je to především kakost, šťovík, chrpa luční). Druhově nepoměrně bohatší jsou méně přístupné extenzivní loučky a pastviny. Na vlhčích lokalitách nacházíme lipnici bahenní, psineček výběžkatý, medyněk vlnatý, dále krkavec toten, čertkus luční, kokrhel větší, zběhovec plazivý, kostival lékařský apod. Na sušších stanovištích pak mj. kostřava červená, tomka vonná, pohánka hřebenitá, řepík lékařský, šalvěj luční, mateřídouška časná, dobromysl obecná, mochna stříbrná, jahodník chlumní apod.

Agrocenózy tvoří větší část zájmového území než by odpovídalo půdně - stanovištním přirozeným podmínkám. Vedle obvyklých plevelů zejména v posledním období narůstá zastoupení agresivních druhů jako je ježatka kuří noha, laskavec ohnutý, chundelka metlice, heřmánkovec přímořský aj.

22.6. Lokální územní systém ekologické stability

1. Širší vztahy – nadregionální a regionální ÚSES

Základním podkladem pro vymezení širších ekologických vztahů a zpracování lokálního ÚSES byl návrh **Generelu regionálního ÚSES** (Löw a spol., 1992) a **ÚTP nadregionální a regionální ÚSES** (Společnost pro životní prostředí, spol. s r.o., Brno, 1996).

Na hlavním hřebenu Chřibů (mimo řešené území) byly vymezena trasa nadregionálního biokoridoru (dále jen NRBK) reprezentujícího mezofilní společenstva bučin. Z NRBK *Buchlovské lesy* (okres Uherské Hradiště) vybíhá [dle ÚTP *Nadregionální a regionální ÚSES*] trasa NRBK č. **K 141**, propojující *Buchlovské lesy* s nadregionálním biocentrem (NRBC) č. 100 **Spálený** (okr. Zlín). Zároveň tak dochází přes nivu Moravy k propojení Chřibů s Vizovickými vrchy [podcelek Komonecká hornatina], respektive (Ždánicko-litenčického) Chřibského a Zlínského bioregionu. V trase byla vložena následující regionální biocentra (RBC) č. 119 *Pod Kulou* (okr. Kroměříž), č. 1546 *Žlutava* (okr. Zlín), č. 102 *Prusinky*, č. 101 *Lapač* (okr. Uherské Hradiště), č. 100 *Oskerušný les*, č. 99 *Zlínský les* a č. 97 *Pod Slavickým kopcem* (všechna v okr. Zlín).

Severním okrajem k.ú. Halenkovice je dle ÚTP NR a R ÚSES vedena trasa NRBK **K 141**.

2. Vymezení lokálního ÚSES

Na výše uvedený regionální ÚSES (v měřítku 1:50000) hierarchicky navazuje lokální ÚSES, který má v celém systému ekologické stability specifické postavení. Stabilizačním působením biocenter, biokoridorů a interakčních prvků na okolní ekologicky méně stabilní území zabezpečuje provázanost a funkčnost celého ÚSES. Tato síť ekologicky stabilizujících segmentů krajiny je základním kamenem vyšších systémů a zároveň plní i funkci genetické zásobárny ke spontánnímu uchovávání regionálního genofondu volně žijících organismů.

Původní generel lokálního ÚSES pro k.ú. Halenkovice a navazující území zpracovala v r. 1993 Ekologická dílna Brno v měřítku. V rámci řešení územního plánu z r. 1994 byl původní generel zpřesněn a upraven a následně zapracován do územního plánu. V rámci 5. změny ÚPN SÚ Halenko-

vice byla do územního plánu, v souladu s ÚTP NR a R ÚSES ČR a 2. změnou ÚPN VÚC Zlínská aglomerace, zapracována trasa NRBK K 141.

Na severním okraji k.ú. Halenkovice jsou vymezeny dva kratší úseky NRBK K 141, který v této části spojuje RBC *Pod Kulou* (v okrese Kroměříž) s RBC *Žlutava* (k.ú. Žlutava). Poté trasa NRBK překračuje hranici k.ú. Halenkovice a dále vedena na k.ú. Žlutava po SV hranici řešeného území až k RBC *Žlutava*.

V návrhu ÚSES jsou zastoupeny tři typy biokoridorů. Jedná se o biokoridory reprezentující normální (3) hydrickou řadu (hřbety a úbočí - např. biokoridor podél hradské cesty), zamokřenou (4) a mokrou (5) hydrickou řadu - nivy potoků, např. Vrbka) a jejich kombinace, kdy zamokřená hydrická řada přechází v normální hydrickou řadu (trasování biokoridoru v nivě, od ústí k pramení – Halenkovický potok).

Středem katastrálního území, v údolní nivě potoka Vrbky je trasován ve směru sever - jih další lokální biokoridor (LBK), který je v jižní části své trasy chybějící z důvodu průchodem zastavěným územím v místních částech Dolina a Lipové. Biokoridor vychází z trasy NRBK K 141 a v řešeném území propojuje lokální biocentra (LBC) *Ťukal, Dolina a Báchory* s LBC *U Halenkovského dvora* v k.ú. Spytihněv.

V severozápadní části řešeného území se výše uvedená trasa LBK vedená v nivě potoka Vrbky štěpí a sestupuje západní částí katastrálního území jižním směrem až do údolí Kudlovického potoka. V trase LBK byla v lesních porostech vymezena LBC *Březová, Pod Hradskou a Hluboček*.

Od této trasy v místní části Zemanové vybíhá východním směrem příčná LBK, která povlovně sestupuje ve směru sever - jih po úbočí z hřebene do nivy Vrbky a spojuje LBC *Zemanové* s lokálním biocentrem *U Halenkovského dvora* (v k.ú. Spytihněv). V trase je vloženo biocentrum *Slačové*.

Na východním okraji katastrálního území protéká Halenkovický potok, který mj. vytváří i katastrální hranici s k.ú. Napajedla. V jeho nivě je ve směru SV - JZ vymezena trasa lokálního biokoridoru. Pouze při průběhu zastavěným územím místní části Zádřínové opouští biokoridor nivu a mírně se, úseku dlouhém cca 900 m odklání do úbočí, a poté je, pod jižním okrajem zástavby, již opět trasován v nivě Halenkovického potoka. Na severovýchodním okraji katastru, vystupuje při prameni Halenkovického potoka z nivy a pokračuje severozápadním směrem v souvislých lesních porostech. V této trase jsou v k.ú. Halenkovice vložena 3 biocentra: *Kuchařiny, Pod Kopaninami a Na chrástkách*.

Přibližně ve středu katastrálního území se od trasy biokoridoru, vedené v potoční nivě Vrbky odklání trasa biokoridoru, sledující bezejmenný levobřežní přítok Vrbky, spojující LBC *Dolina* s LBC *Strhané*, resp. *NRBK K 141* (v k.ú. Žlutava). V trase je vloženo biocentrum *V Divinách*. Tato trasa je propojena s trasou biokoridoru vedeného v nivě Halenkovického potoka prostřednictvím spojujícího biokoridoru, trasovaného dílem Rektorovým žlebem a dílem na agrocenózách v lokalitě Kopaniny, kde by měl tento navržený biokoridor zároveň plnit i funkci protierozního prvku. Biokoridor spojuje biocentra *V Divinách a Pod Kopaninami*.

23. Ochrana životního prostředí

Životním prostředím je vše, co vytváří podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho kvalita je dána proporcionálním stavem mezi biotickými a abiotickými prvky krajiny, jejichž hlavními složkami jsou ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie. Optimální podmínky využívání území by měly směřovat hlavně k jeho ekologické stabilitě, únosnému zatížení území, trvale udržitelnému rozvoji, ochraně přírodních zdrojů, k zamezování znečišťování a poškozování životního prostředí a k jeho ochraně. životního prostředí

1. Čistota ovzduší a emise

V obci se nachází dva větší zdroje znečišťování ovzduší, jimiž jsou farmy zemědělské živočišné výroby Zádřínové a Bábolná specializované na chov vepřů. V areálech farem jsou umístěny i pomocné objekty živočišné výroby, tj. nestájové objekty související s chovem zvířat, mající vliv na čistotu ovzduší. Pro zlepšení kvality ovzduší bude třeba přísné dodržování technologické kázně při nakládání s živočišnými odpady. Z propočtů i z grafického vyjádření je zřejmé, že stanovené a vyhlášené pásmo hygienické ochrany i nově přepočtená ochranná pásma chovů hospodářských zvířat zasahují stávající i uvažovanou obytnou zástavbu. V územním plánu musí být tato skutečnost řešena tak, aby byly ochráněny plochy bydlení.

Místními zdroji znečištění jsou lokální topidla na tuhá paliva. Pro zlepšení kvality ovzduší bude nutno převést zbývající domácnosti na ekologické zdroje vytápění. Část obytného území podél silnic III. třídy je zatížena emisemi ze silniční dopravy.

Dne 7.11.2005 bylo usnesením Rady Zlínského kraje č. 0886/R22/05 schváleno nařízení kraje č. 1/2005, kterým se vydává Integrovaný krajský program snižování emisí oxidu siřičitého, oxidů dusíku, těkavých organických látek a amoniaku a Integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Zlínského kraje. Dle analýz se obec Halenkovice nenachází v oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. V řešení územního plánu bude nutno posoudit, zda nedojde k negativnímu ovlivnění kvality ovzduší a zda nebude docházet ke zvyšování emisí.

2. Hluk

Hluk nepředstavuje v řešeném území žádný významnější problém. Obytná zástavba podél silnic III. třídy není zasazena nadlimitní hladinou hluku.

3. Ochrana proti radonu

Podle odvozené mapy radonového rizika v měř. 1:200 000 (zpracovatelé Ústřední ústav geologický Praha, Uranový průzkum Liberec, Geofyzika Praha a Přírodovědecká fakulta UK Praha) se celé řešené území k.ú. *Halenkovice* ve 2. kategorii radonového rizika (střední riziko). Podrobné posouzení radonové rizikovosti v jednotlivých lokalitách vyžaduje přímá měření objemové aktivity radonu v detailním měřítku, pro jednotlivé lokality a stavby.

4. Ochrana zemědělského půdního fondu

Co se týká půdního pokryvu, v řešeném území převládají hnědé půdy nasycené (časté jsou i hnědé půdy kyselé), hnědozemě (degradované) a illimerizované půdy. Ze současných procesů se nejvíce uplatňuje akcelerovaná eroze (převážně vodní, na hřebenech také větrná). Z hlediska kvality zemědělské půdy se zde vyskytují nejproduktivnější zemědělské půdy pouze se II. třídou ochrany ZPF. Jedná se o BPEJ 3.10.10, 3.14.00 a 3.58.00. III. třídu ochrany ZPF, zde mají půdy zařazené do BPEJ

3.08.10 a 3.14.10. Přibližně třetina obytné zástavby leží na půdách zařazených do II. a III. třídy ochrany ZPF.

5. Těžba nerostných surovin

V řešeném území se nenachází žádný dobývací prostor, nebo ložiskové území nerostných surovin. V návrhu řešení nebudou uvažovány žádné plochy pro těžbu nerostných surovin

6. Ochrana před povodněmi

V řešeném území není vyhlášeno žádné záplavové území.

7. Ochrana vod

Pro zlepšení kvality vody v řešeném území bude nutno provést:

- dobudování kanalizační sítě v obci Halenkovice, která bude napojena na navržené čistírny odpadních vod s cílem vyloučit vypouštění odpadních vod do vodotečí
- návrh na provedení revitalizace nejvíce poškozených úseků vodních toků, včetně vytváření chybějících liniových prvků podél vodotečí, které jsou prvky lokálního územního systému ekologické stability nebo součástí doprovodné břehové zeleně
- nepřipustit likvidaci liniové ani plošné doprovodné zeleně, která zvyšuje samočisticí schopnost vodních toků
- ve vhodných úsecích vodních toků uvažovat s realizací retenčních nádrží s cílem zlepšení vodních poměrů v krajině

8. Ochrana přírody

V řešení územního plánu budou respektovány limity vyplývající ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (chráněná území přírody, ochrana vodních toků a ploch, územní systém ekologické stability krajiny), zákona o ochraně životního prostředí a dalších zákonných předpisů.

Územní plán bude řešit:

- upřesnění vymezení nadregionálního a lokálního územního systému ekologické stability, ochrana jeho stávajících prvků (biocentra a biokoridory) a zakládání a vytváření nových prvků
- návrh na celkové zvyšování ekologické stability území, a to zejména na plochách, které jsou využívány pro intenzivní zemědělskou výrobu
- návrh opatření na zemědělském půdním fondu s cílem snižování vodní a větrné eroze

24. Vyhodnocení krajinného rázu

24.1. Základní východiska

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, vymezuje v §12 krajinný ráz jako: přírodní, kulturní a historickou charakteristiku určitého místa nebo oblasti a jeho ochranu před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

Krajinný ráz je určován:

Přírodními charakteristikami, jimiž jsou zejména: typy a hlavní strukturální znaky tzv. přírodní (člověkem nepodmíněné) krajiny, které reprezentují kvalitativní a kvantitativní parametry geologického podloží a reliéfu, vodních režimů, půd, klimatu a bioty.

Kulturně historickými charakteristikami jimiž jsou zejména: dochované objekty, krajinné struktury nebo prostorové vztahy dokládající historické způsoby využití krajiny. Jedná se zejména o přítomnost památkových objektů, cenné vesnické zástavby, zahradní, krajinářské a nábožensko symbolické úpravy, fragmenty reliktní krajiny apod.

Estetickými (percepčními) charakteristikami jimiž jsou zejména: vizuálně vnímané prostorové uspořádání krajiny – vlastnosti krajinné scény, vyplývající ze struktury krajiny, pohledové provázání krajinných prostorů a celků, přírodní a architektonické dominanty, uspořádání pohledových horizontů, harmonický vztah zástavby a přírodního prostředí

Pro vyhodnocení krajinného rázu a jeho ovlivnění není stanovena jednotná závazná metodika. Za teoretický základ práce bylo proto vzato metodické doporučení zpracované ing. Míchalem (Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve veřejné správě, AOPK Praha 1999), které je jednoznačně zaměřeno na posuzování vlivu staveb na krajinný ráz dle §12 zákona 114/1992 Sb. a neřeší problematiku ekologické stability a vhodného managementu krajiny. Z těchto důvodů byly teoretické aspekty rozšířeny o celoevropsky respektované principy metodiky LANDEP.

24.2. Charakteristika zájmového území

1. Širší vztahy

Řešeným územím je katastrální území obce Halenkovice s přihlédnutím k širším územním vztahům, zejména prostorovým, pohledovým a kompozičním, a historickým souvislostem osidlování.

2. Začlenění dle mapy krajinných celků Zlínského kraje

Dle dokumentace Krajinný ráz Zlínského kraje - Kategorizace významných území z hlediska krajinného rázu, stanovení citlivosti území a návrh regulativů (Arvita P; 2005) je řešené území zařazeno do:

- krajinného celku: 9. OTROKOVICKO
- krajinného prostoru: 9.5. HALENKOVICKO, který zahrnuje zejména obce: Halenkovice – Kudlovice – Traplice – Jalubí – Košíky - Jankovice

Jednotlivé krajinné prostory byly vymezeny na základě vizuálního hodnocení jednak přímo v terénu, jednak s pomocí leteckých snímků. Krajinné prostory tvoří oblasti krajiny, které vykazují shodné nebo podobné znaky krajinného rázu – jak v charakteru sídel, tak ve způsobu uspořádání kulturní krajiny.

3. Vymezení zájmového území

Zájmové území leží na hřebtech a v údolích východních výběžků Chřibů a je pro něj typická výrazná členitost – nadmořská výška kolísá od 214 do 415 m n. m. Halenkovická vrchovina je typickým příkladem harmonické kulturní krajiny s drobnější velmi pestrá mozaikou s lesíky, hájky, meze-mi, zahradami a sady ovocných stromů.

Velmi cenným prvkem krajinného rázu v Halenkovících a bezprostředním okolí je zejména přirozený přechod sídla do okolní krajiny v podobě sadů a zahrad v pruhových tratích, mezi s porosty křovin a drobných remízů. Krajina zde přechází ze zemědělské v lesní (komplex Chřibů), kontrast mezi oběma typy krajiny není ostrý, je zmírněn přítomností prvků krajinné zeleně. Je patrný obdobný způsob organizace pozemků a usedlostí jako v oblasti Valašska – v krajině podobné znaky ve tvarech a rozmístění tratí. Půdorysná struktura obce zachovává původní charakter rozptýleného osídlení, v jádru je zástavba řadová. Převládají domy modernizované, ale úpravy vesměs respektují původní vzhled a nepůsobí cizorodě.

Členitá konfigurace terénu je jedním z důvodů dochované jemné mozaiky ploch s různou funkcí (krajinná zeleň, drobná drážba, louky, pastviny, sídlo). Zájmové území má charakter krajiny harmonické (krajinný typ B) s významně dochovanou (resp. respektovanou) původní strukturou osídlení (segmenty B+ se zvýšenou krajinářskou hodnotou podle Kocourkové, 1974).

Katastrální území obce Halenkovice lze na základě charakteru jeho krajinné struktury zařadit do kategorie zemědělsko-lesní krajiny, konkrétněji jako krajinu plně lesní s loukami a sady v nižších částech vrchovin.

Z uvedených údajů vyplývá, že jde o území s nízkou intenzitou velkoplošného zemědělského využívání území (pouze na východě katastrálního území) a významným podílem lesních porostů s bohatou druhovou skladbou. V minulosti zde nedošlo k významnému narušení harmonického měřítka krajiny a zůstala zachována její žádoucí jemnější mozaikovitost, což se projevuje i na poměrně vysoké ekologické stabilitě území.

4. Charakteristika zájmového území

a) Přírodní charakteristiky

- lesní komplex na severu a severozápadě je součástí soustavy Natura 2000 – lokalita CZ0724091 Chřiby
- katastrální hranice na severu kopíruje hranici přírodní park Chřiby
- na severozápadě katastrálního území se nachází maloplošné chráněné území - PP Pískovcové skály a jeskyně Budačina – pískovcové – slepencové strmě ukloněné lavice
- silně členitý terén Halenkovické vrchoviny, zařezané žleby
- vysoký podíl krajinné zeleně kvalitní přirozené druhové skladby - smíšené lesy, vegetační liniové doprovody terénních nerovností, liniová krajinná zeleň, vegetační doprovod mezi, polních cest, ovocná stromořadí
- nejproblematictější je území na východní straně katastrálního území – pěstování kukuřice na stanovištích nevhodných pozemcích (podle dřívější rajonizace bramborářská výrobní)- výrazné projevy vodní eroze, nedokončená realizace protierozních opatření navržených pozemkovou úpravou v trati Kopaniny.
- kontrast mezi velkým komplexem lesního porostu na severu katastrálního území a jemnou mozaikou osídlení se záhumenky, sady a rozptýlenou krajinnou zelení na zbývajících plošech katastru
- územím protéká drobný vodní tok Vrbka s doprovodnými břehovými porosty, které mají mimo zastavěné území obce převážně přírodní charakter
- součástí zájmového území jsou prvky územního systému ekologické stability
- významné solitéry vzrostlých lip v obci

b) Kulturně historické charakteristiky

- harmonická kulturní krajina v členité vrchovině
- drobné sakrální stavby v krajině – sochy sv. Petra a Pavla z r. 1747, zvonice na Kopci z r. 1755, kaplička na Hradské z r. 1890
- kostel sv. Josefa z r. 1789
- stará škola z r. 1780
- dle etnografického členění náleží Halenkovice do regionu Uherskohradištského, které je součástí Slováckého Dolňácka
- charakter zemědělské a pastevní krajiny v členité vrchovině
- zástavba obce s navazujícími záhumenky se zahradami a ovocnými sady
- jemná mozaika polí, malých hájů, remízů a ovocných sadů v kontrastu k lesnímu komplexu
- zástavba zachovává původní charakter rozptýleného osídlení, v jádru obce je zástavba řadová s navazujícími záhumenky
- množství drobných staveb sakrální architektury v obci i volné krajině – boží muka a křížky u cest nebo křižovatek
- dobrá prostupnost území – návaznost polních cest na lesní cesty – výhledy otevřené v horních partiích na okolní krajinu
- územím prochází značené turistické trasy - atraktivní místo pro krátkodobou rekreaci – dostupnost pěšími turistickými trasami – cyklotrasy, běžkařské trasy, houbaři, apod.
- negativní dochované struktury velkovýrobního hospodaření z dob JZD AK Slušovice

c) Estetické charakteristiky

- obec je vymezena pohledovými horizonty lokálního významu, které tvoří okolní hřbety kopců
- esteticky výrazná mozaika krajinného pokryvu
- kontrast hrubé mozaiky lesů k jemné mozaice rozptýlených usedlostí se sady a řadovému půdorysu obce se záhumenky – harmonická krajina
- fragmenty se zachovalými strukturami malovýrobního způsobu obhospodařování s ovocnými dřevinami i vzrostlými stromy
- z oblých hřbetů kopců se nabízejí výrazné pohledové souvislosti
- na pohledovém horizontu lokálního významu umístěn radiotelefonní stožár GSM sítě tvořící negativní pohledovou dominantu; téměř vedle stožáru (přes cestu) postavena novostavba rodinného domu – nevhodná barevnost a tvarosloví, používání novotvarů – dochází zde ke kumulaci negativních dominant na velmi exponovaném místě

24.3. Návrh opatření a doporučení

V řešeném území byly charakterizovány a vymezeny jeho nejhodnotnější a nejzachovalejší části a prvky. Při jakémkoli následujícím plánování změn v řešeném území by měly být brány na zřetel výsledky tohoto hodnocení.

1. Nejhodnotnější prvky území hodné ochrany

- památkově chráněné objekty, kulturní památky
- drobné sakrální památky v obci a ve volné krajině (boží muka, kapličky, kříže, sochy atd.)
- pohledové horizonty, místa panoramatických a dálkových pohledů
- segmenty se zachovalou strukturou malovýrobního způsobu obhospodařování
- územní systém ekologické stability, přítomnost ekologicky stabilních segmentů - přirozené lesní porosty, prvky krajinné zeleně (stromořadí, sady, remízy, meze, břehové porosty)
- prostupnost území po síti polních cest (značené turistické trasy, cyklostezky)
- respektovaný charakter původního systému osidlování

- segmenty se zachovalou půdorysnou dispozicí zástavby a strukturou původní parcelace

2. Soubor dalších doporučení týkajících se ochrany krajinného rázu:

- realizovat soubory opatření navržených v pozemkových úpravách – zejména protierozní ochranu a výsadbu zeleně.
- uplatňovat zásady správné hospodářské praxe na zemědělském půdním fondu
- ochrana stávající doprovodné zeleně terénních nerovností a všech ekologicky stabilních porostů
- podpora a zdůraznění kulturních / lokálních dominant (kostel, křížek nad obcí apod.), ochrana obrazu místa a siluety obce v typických pohledových vazbách před pronikáním cizorodých vlivů
- při umísťování staveb, které mohou krajinný ráz výrazně narušit, vždy provádět posouzení dopadu stavby na krajinný ráz
- ochrana významných pohledů a pohledových horizontů - zabránit umísťování nových staveb na pohledové horizonty, na exponované polohy
- obnova v současnosti rozpadlých ovocných stromořadí a podpora zakládání nových stromořadí a liniových prvků krajinotvorné zeleně
- ochrana prostupnosti území – ochrana stávající cestní sítě v extravilánu obce a podpora vzniku nových polních cest
- ochrana a zdůraznění drobných architektonických památek v krajině
- regulace výstavby nových rodinných domů tak, aby nenarušovaly cizorodým vzhledem nebo nepřirozenou barevností ráz intravilánu obce a nevytvářely negativní vizuální dominanty, upřednostňovat ty stavby, které svým charakterem, barevností a použitým materiálem harmonizují s okolím

3. Závěr

Nejcharakterističtější znakem krajinného rázu řešeného území je kontrast hrubší mozaiky lesů s jemnější mozaikou travních porostů luk a pastvin s rozptýlenou a liniovou krajinnou zelení, mozaikou záhadenků, zahrad a sadů, které přechází volně do krajiny. V řešeném katastrálním území je velmi žádoucí tento stav zvýšené diverzity udržet, vzhledem k jeho jedinečnosti.

Přetrvávajícím problémem je využívání zemědělského půdního fondu, zejména zachování intenzivní zemědělské velkovýroby na stanovištně neodpovídajících pozemcích. Doporučuje se zvýšit podíl extenzivně využívaných ploch a zmenšit velikost půdních bloků.

Atraktivní a harmonická krajina, blízkost PP Budačina, propojení turistickými stezkami a cyklostezkami, blízkost PP Chříby a další souvislosti, činí z Helenkovic obci s významným rekreačním a turistickým potenciálem, který v současnosti není zcela využit.

Atraktivita tohoto území však může být i jejím potenciálním ohrožením, ve smyslu vysokých požadavků na novou zástavbu ve volné krajině. Z mapování jasně vyplývá, že celkový stav krajiny je v řešeném území velmi dobrý s výjimečným krajinným rázem, který by měl být zachován. Proto by zde mělo být opravdu pečlivě zvažováno a hodnoceno, kde je možno novou zástavbu připustit, a kde by již znamenala nevratné narušení dochovaného krajinného rázu.

Harmonická krajina vyžaduje mozaiku ochrany a tvorby při respektování dosavadního charakteru krajiny (zejména v případě krajinářského typu B+). Nemůže jít o konzervaci stavu: jestliže se do dochovaných harmonických krajin zvýšené krajinářské hodnoty zapsalo lidské dílo mnoha věků, není důvodu, aby se o to nepokoušela i naše doba. Zde však více než jinde musíme mít na paměti, že svými současnými počiny máme vytvářet kulturní památky budoucnosti, a na všechny počiny uplatňovat ta nejprísnejší měřítka - samozřejmě i estetická (Kocourková; 1974).

25. Okruhy problémů řešení a hlavní střety zájmů a problémů v území, vyplývající z průzkumů a rozborů

- Dle procentuálního zastoupení jednotlivých skupin obyvatelstva by měl počet obyvatel v Halenkovicích klesat nebo v optimálním případě alespoň stagnovat. Jedná se však o pokles obyvatel přirozenou měnou. Aktivní bilance stěhování obyvatelstva může tento vývoj naopak akcelarovat ve pro-spěch dalšího přírůstku obyvatelstva. Z provedené demografické analýzy vyplývá, že v letech 1970 – 2001 poklesl počet obyvatel v obci Halenkovice o 389 obyvatel. Tento nepříznivý trend byl však v posledních letech zastaven, protože od roku 2001 do r. 2006 v obci přibýlo 91 obyvatel. To značí, že již došlo k zastavení kritického poklesu obyvatel, které započalo v 60. letech 20. stol. a v polovině 90. let se přiblížilo k hranici 1600 obyvatel. Původní předpoklad demografického vývoje zachycený v platném územním plánu počítal úbytkem v r. 2000 na 1600 obyv. a v r. 2010 na 1550 obyvatel. V současnosti je velmi pravděpodobné, že se koncem návrhového období územního plánu může přiblížit až na hranici 1800 obyvatel, tj. na úroveň r. 1980 (1802 obyv.).
- Stávající využití ploch v zastavěné části obce obcí je relativně stabilizováno. Halenkovice ale nemají v současnosti technicky připravené dostatečné územní rezervy pro výstavbu nových bytových jednotek. V obci se nacházejí, zejména na jejích okrajích, potenciálně vhodné územní rezervy pro novou bytovou výstavbu.
- V návrhu řešení bude nezbytně nutné respektovat urbanistickou stopu stávající zástavby v centrální části obce. Zvláštní pozornost je nutno věnovat místním částem Zemanové, Kržle a Diviny, kde dosud zůstaly, v hmotách i detailech, zachovány relikty historické pasekářské zástavby, která je nespornou hodnotou území určující a dotvářející krajinný ráz.
- Při dalším rozvoji území musí být zajištěna rovnováha mezi požadavky na urbanizaci území a záměrem na zachování kulturních a přírodních hodnot území. Současně je nutno zabránit nekoordinovaným silicím požadavkům na realizaci obytné výstavby ve vysoce atraktivních lokalitách ve volné krajině s výjimkou ploch, kde nebude hrozit riziko narušení krajinného rázu a kde bude reálné zajistit standardní technickou obslužnost těchto lokalit. Další rezervy budou ve stávajícím bytovém fondu, který může být rekonstruován a modernizován..
- Územní rozložení jednotlivých druhů občanské vybavenosti (OV) je v řešeném území poměrně rovnoměrné, i když převážná část OV je kumulována v centrální části obce. V řešení územního plánu bude uvažováno s vybudování nového domu s pečovatelskou službou v centrální části obce, v sousedství základní školy, a s novou sportovní plochou pro modelářské letiště na jižním okraji katastru na hřebenu Vrchovice, západně od zemědělského areálu Bábolná. Stávající disproporce v některých druzích OV je možno řešit transformací, restrukturalizací a intenzifikací stávajících zařízení, případně konverzí stávajících objektů a ploch. Výstavba další občanské vybavenosti, resp. její opodstatnění v obci, bude závislé na společenské poptávce, finančních možnostech a místních nebo vnějších podnikatelských aktivitách.
- V katastru obce Halenkovice jsou v současnosti tři zemědělské lokality s živočišnou výrobou. Farma *Bábolná*, farma *Zádřínové* a farma *Lipové*. Na farmách Bábolná a Zádřínové je provozován chov vepřů. Oba areály jsou územně stabilizovány a není uvažováno s jejich změnou. Pro oba areály bylo stanoveno a vyhlášeno pásmo hygienické ochrany, které bylo zapracováno do v současnosti platného územního plánu. Vzhledem k tomu, od doby vyhlášení došlo k výraznému poklesu ustájených kapacit, byla pro účely zpracování tohoto zadání vypočtena a stanovena nová ochranná pásma jednotlivých areálů, která však nebyla nově vyhlášena! Z propočtů i z grafického vyjádření je zřejmé, že stanovené a vyhlášené pásmo hygienické ochrany i nově přepočtená ochranná pásma chovů hospodářských zvířat zasahují stávající i uvažovanou obytnou zástavbu. V územním plánu musí být tato skutečnost řešena tak, aby byly ochráněny plochy bydlení.
- Na farmě *Lipové* byla v bývalém horním kravínu obnovena živočišná výroba a v současnosti zde probíhá chov slepic za účelem produkce vajec. Výhledově by nemělo dojít ke zvětšování chovu,

naopak by bylo žádoucí provést konverzi této části areálu na nezemědělskou výrobu, případně zrušit živočišnou výrobu.

- V Halenkovicích se v současnosti nacházejí dva větší areály nezemědělské výroby. V bývalém mechanizačním středisku na Dolině působí firma FAGUS a.s., Halenkovice, která se zabývá výrobou obytných kontejnerů. V prostoru bývalého mlýna na Dolině je provozována výroba likérů. V bývalém areálu zemědělské výroby Lipové jsou kromě drůbežárny umístěny také provozovna autoopravny a stolárny. Kromě toho v obci působí i další provozovny, které mají spíše charakter služeb nebo občanské vybavenosti. V návrhu řešení budou na jižním okraji obce uvažovány větší rozvojové plochy pro výrobu: sever-ně od areálu zemědělské výroby Bábolná a východně od areálu Lipové. Obě plochy jsou přejímány z předchozího řešení územního plánu. Naopak již nebude nadále uvažována nová plocha JV od areálu živočišné výroby Zadrínové a rovněž nebude obnovována výroba v bývalém areálu Drahy na východním okraji obce. Výhledově by mělo dojít k dalšímu zvýšení počtu pracovních míst ve výrobních aktivitách, ať již zřízením a vybudováním nových provozoven nebo využitím stávajících volných ploch.
- V řešeném území obce Halenkovice jsou velmi dobré podmínky pro pobytovou rekreaci i dynamický cestovní ruch. Dle *US Chříby* je *Rekreační prostor Halenkovice* sice již kapacitně zaplněn, ale je možno uvažovat s maximálním přírůstkem 60 lůžek. V řešení územního plánu proto lze uvažovat se vznikem nových zařízení volného cestovního ruchu, a to zejména formou konverze stávajících nevyužívaných objektů, případně i vybudování nových objektů. Obdobně jako u ploch bydlení bude nutno řešit vhodnost a opodstatněnost požadavků na zahušťování a doplňování původní rozptýlené pasekářské zástavby novými plochami pro individuální rekreaci nad rámec platného územního plánu, a to jednak v souvislosti s rizikem možného narušení či změny dochovaného krajinného rázu Halenkovických pasek, jednak z důvodů nutnosti akceptování výstupů ze zpracované *US Chříby*.
- Úpravy v dopravním skeletu budou navrženy v souladu s požadavky správy silničního fondu ČR a příslušných norem. V řešení nebudou uvažovány žádné podstatné změny ve stávající dopravě.
- Objekty obytné zástavby i objekty občanské a technické vybavenosti obce Halenkovice jsou částečně zásobovány pitnou a užitkovou vodou z veřejné rozvodné vodovodní sítě, zbývající část stávající zástavby je zásobována pitnou vodou z vlastních studní. Systém zásobování pitnou vodou obce Halenkovice, který je součástí skupinového vodovodu Zlín se zdrojem vody úpravny vody (ÚV) Tlumačov. Dle dokumentace *Program rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje*, zůstane stávající vodovodní systém zásobování pitnou vodou obce Halenkovice zachován i ve výhledu. Je navrhováno rozšíření vodovodní sítě v délce cca 1000 m.
- V rámci geologicko-průzkumných prací dle projektu „Průzkum jihovýchodních svahů Českého masivu metodou 2D seismiky – oblast Kostelany – východ“ bylo, mimo stanovené linie, tj. v rozporu s povolením pro trhací práce, v západním území části obce Dolina, umístěno 31 ks náloží TNT ve vývrtech. Vzhledem ke skutečnosti umístění náloží TNT a současnému způsobu zásobování pitnou vodou lokality z vlastních zdrojů - studní, připravuje obec rozšíření vodovodní sítě, která umožní napojení zástavby lokality na veřejnou vodovodní síť.
- V obci Halenkovice je vybudována jednotná kanalizační síť, která pokrývá téměř celé území centrální části obce – Plánavy, Obecnice, Záhumení, Kopec, Dědina, Kateřinice. V části obce Zadrínové je kanalizace vybudována pouze ve dvou úsecích. U zbývajících částí obce, tj. část Zadrínové, U Svatých, Dolina a Lipová není kanalizace dosud vybudována. Splaškové odpadní vody z jednotlivých nemovitostí jsou předčišťovány v septických nebo jímány v jímkách na vyvážení. Část splaškových odpadních vod je do kanalizační sítě nebo do recipientů vypouštěna přímo, bez předchozího čištění. Dokumentace *Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje* navrhuje: stávající jednotná kanalizační síť bude využívána i nadále, provedou se opravy a úpravy šachet a uličních vpustí a bude doplněna o dílčí úseky, zejména v lokalitě Zadrínové. Část kanalizačních stok v lokalitě Záhumení bude rekonstruována. Na hlavní kmenové stoce DN 1000 se provede odlehčení, stejně jako na stoce pod lokalitou Zadrínové. Splaškové, resp. ředěné splaškové odpadní vody budou přivedeny na biologickou ČOV pro cca 1600 EO, umístěné na levém břehu Halen-

kovického potoka. V lokalitě U Svatých se provede splašková kanalizace s ČOV pro 100 EO, umístěnou na pravém břehu vodního toku Vrbka. Ve značně rozptýlené zástavbě části Dolina (údolí vodního toku Vrbka) bude probíhat zneškodňování splaškových odpadních vod individuálně u jednotlivých zdrojů, intenzifikací septiků, vestavbami biologických jednotek, případně instalacemi domovních ČOV.

- Při přívalových deštích a v jarním období při tání sněhu dochází vzhledem k osetí zemědělsky obhospodařovaných pozemků nevhodnými plodinami (kukuřice, řepa, slunečnice) k extrémním splachům a ohrožení zástavby přívalovými extravilánovými vodami. Územní plán bude řešit ochranu zastavěného území před těmito vodami.
- Trasy hlavních vedení VN 22 kV a přípojek VN pro trafostanice v obci jsou stabilizovány. Pro stávající zástavbu obce je transformační výkon vyhovující, ale pro zabezpečení přirozeného zvýšení energetické náročnosti odběrů bude nutno provést navýšení transformačního výkonu. Zajištění elektrické energie pro novou výstavbu bude řešeno v návaznosti na celkovou elektrifikaci obce.
- Jihovýchodním okrajem katastrálního území obce Halenkovice prochází VTL plynovod Spytihněv – Halenkovice, který je ukončen v regulační stanici (RS) VTL/STL pro areál živočišné výroby Bábolná. Z tohoto plynovodu odbočuje přípojka VTL plynovodu, již je zemním plynem zásobována regulační stanice VTL/STL Halenkovice – obec. Severovýchodním okrajem katastrálního území Halenkovice, ve směru JV – SZ prochází VTL plynovod Pohořelice – Nová Dědina. Tyto trasy a RS musí být plně respektovány. Obec Halenkovice je plynofikována STL rozvodnou plynovodní sítí. Jednotliví odběratelé jsou zásobováni zemním plynem přes domovní regulátory Al.z. Územní plán bude uvažovat zachování současného systému zásobování obce zemním plynem.
- Převážná část obyvatelstva, služeb i výroby užívá k vytápění zemní plyn, částečně jsou k vytápění využívána pevná paliva (okrajové části obce a samoty) i elektrická energie. Pro přípravu a ohřev teplé užitkové vody jsou rovněž využívány: zemní plyn, pevná paliva, elektrická energie a propan-butan. Výhledově je uvažováno s preferencí plynofikace bytového fondu. Část domácností, případně i některá výrobní zařízení, by mohla k vytápění používat i dřevoplyn, vznikající rozkladem biomasy (dřevěné štěpky, sláma, seno apod.), případně jiné alternativní zdroje energie.
- Do řešení územního plánu budou zapracovány aktualizované prvky územního systému ekologické stability vymezené v platném územním plánu a v okresním generelu ÚSES. Rovněž bude navrženo integrální provázání všech prvků zeleně v návaznosti na stávající části a segmenty zeleně.
- Nejcharakterističtější znakem krajinného rázu řešeného území je kontrast hrubší mozaiky lesů s jemnější mozaikou travních porostů luk a pastvin s rozptýlenou a liniovou krajinnou zelení, mozaikou záhumenků, zahrad a sadů, které přechází volně do krajiny. V řešeném katastrálním území je velmi žádoucí tento stav zvýšené diverzity udržet, vzhledem k jeho jedinečnosti. Přetrvávajícím problémem je využívání zemědělského půdního fondu, zejména zachování intenzivní zemědělské velkovýroby na stanovištně neodpovídajících pozemcích. Doporučuje se zvýšit podíl extenzivně využívaných ploch a zmenšit velikost půdních bloků.
- Atraktivní a harmonická krajina, blízkost PP Budačina, propojení turistickými stezkami a cyklostezkami, blízkost PP Chřiby a další souvislosti, činí z Halenkovic obci s významným rekreačním a turistickým potenciálem, který v současnosti není zcela využit. Atraktivita tohoto území však může být i jejím potenciálním ohrožením, ve smyslu vysokých požadavků na novou zástavbu ve volné krajině. Z mapování jasně vyplývá, že celkový stav krajiny je v řešeném území velmi dobrý s výjimečným krajinným rázem, který by měl být zachován. Proto by zde mělo být opravdu pečlivě zvažováno a hodnoceno, kde je možno novou zástavbu připustit, a kde by již znamenala nevratné narušení dochovaného krajinného rázu.

Obsah

1. Základní údaje	1
1.1. Důvody zadání, základní cíle zpracování.....	1
1.2. Základní cíle zpracování	1
2. Požadavky vyplývající z politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace vydané krajem, popřípadě z dalších širších územních vztahů	2
2.1. Požadavky vyplývající z politiky územního rozvoje	2
2.2. Požadavky vyplývající z územně plánovací dokumentace vydané krajem	3
A.3. Požadavky vyplývající z dalších širších územních vztahů.....	4
2.4. Význam a funkce obce ve struktuře osídlení	4
3. Přírodní podmínky	6
3.1. Klimatické poměry	6
3.2. Geologické poměry	7
3.3. Geomorfologické poměry	8
3.4. Půdní poměry	9
3.5. Hydrologické poměry	11
3.6. Biogeografické poměry	11
3.7. Krajinné oblasti PP Chřiby	11
4. Historické a kulturní hodnoty území	14
4.1. Historický vývoj	14
4.2. Vývoj osídlení a charakter zástavby.....	17
4.3. Stavební kultura a požadavky památkové péče	20
5. Hlavní zásady urbanistického řešení	22
5.1. Koncepční zásady a strategie rozvoje obce	22
5.2. Výchozí podmínky a předpoklady urbanistického a technického řešení	24
6. Obyvatelstvo	29
7. Bytový fond	32
8. Občanské vybavení	34
9. Ekonomický potenciál území	35
9.1. Základní údaje.....	35
9.2. Zemědělská výroba	37
9.3. Lesní hospodářství	39
9.4. Průmyslová výroba, sklady a živnostenské provozovny	40
10. Rekreace a cestovní ruch	41
10.1. Charakteristika řešeného území	41
10.2. Koncepční východiska rozvoje rekreace a cestovního ruchu	42
10.3. Vývoj turistické a rekreační infrastruktury	44
12.4. Možnosti rekreace v k.ú. Halenkovice	46
11. Doprava	47
12. Zásobování vodou	50
13. Odkanalizování	52
14. Vodní toky a nádrže	54

15. Zásobování elektrickou energií	55
16. Zásobování plynem	57
17. Zásobování teplem	57
18. Spoje a zařízení spojů	58
19. Nakládání s odpady	59
20. Ochranná pásma a limity využití území	60
21. Zeleň	64
21.1. Urbanizovaná zeleň	65
21.2. Neurbanizovaná zeleň	66
21.3. Přírodní park Chřibý	67
22. Územní systém ekologické stability	75
22.1. Ekologická stabilita	75
22.2. Ekologická charakteristika řešeného území	75
22.3. Kostra ekologické stability	76
22.4. Příčiny narušení ekologické rovnováhy	77
22.5. Biogeografické poměry	77
22.6. Lokální územní systém ekologické stability	85
23. Ochrana životního prostředí	87
24. Vyhodnocení krajinného rázu	89
24.1. Základní východiska	89
24.2. Charakteristika zájmového území	89
24.3. Návrh opatření a doporučení	91
25. Okruhy problémů řešení a hlavní střety zájmů a problémů v území, vyplývající z průzkumů a rozborů	93